

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK

100176 1167

2

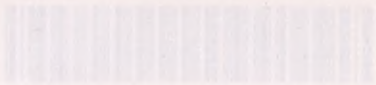
Allmänna Sektionen

Biogr.
Sv.
Stenbock, M., E.

AUG. JOHNSONS
BOKBINDERI
GÖTEBORG

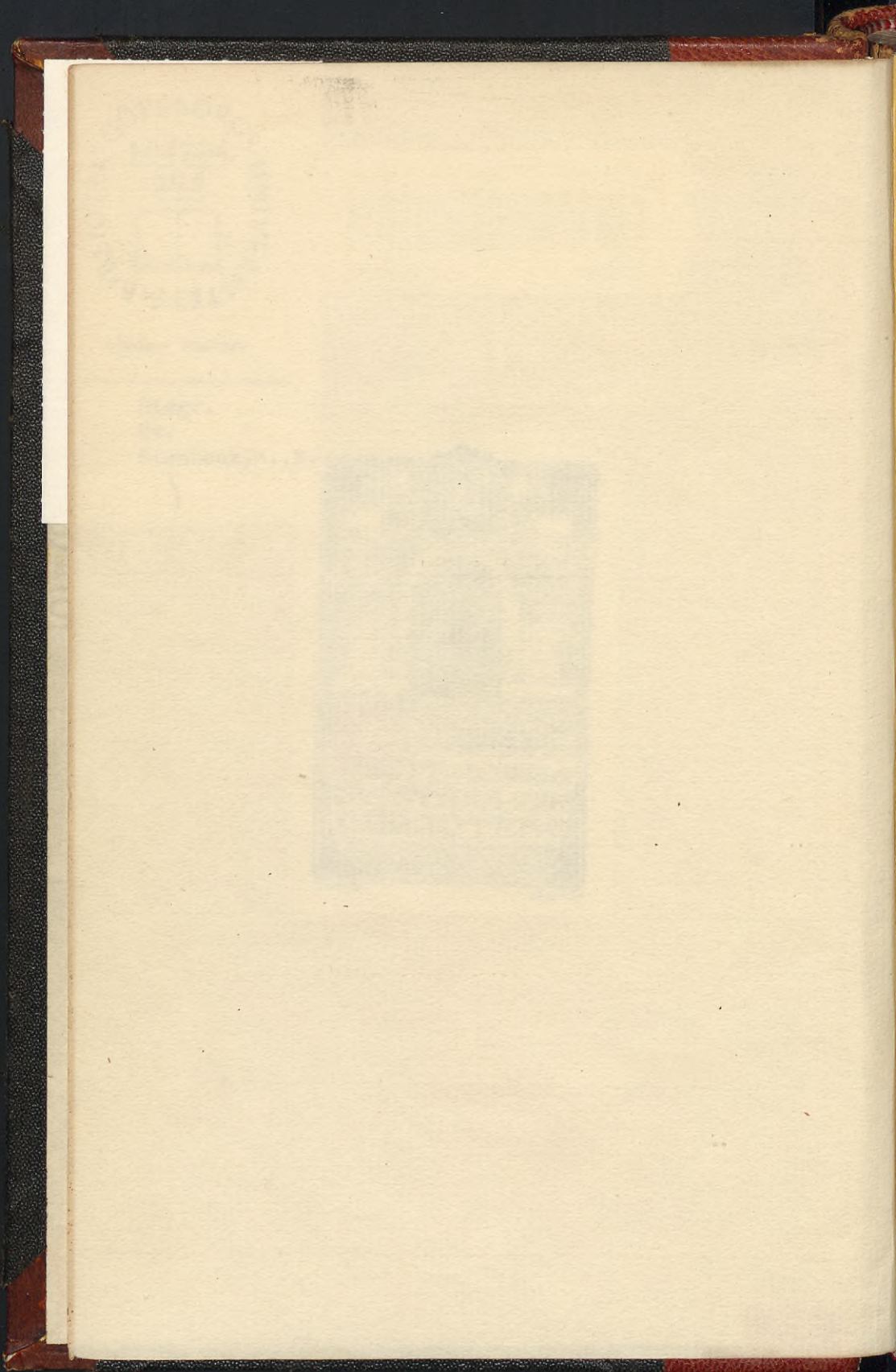
COTTONWOOD UNIVERSITY LIBRARY

14000

000354930

STOCK
CASTLE
MEXICO

MAGNUS STENBOCK
OCH
EVA OXENSTIERNA

EN BREFVÄXLING

SENARE DELEN

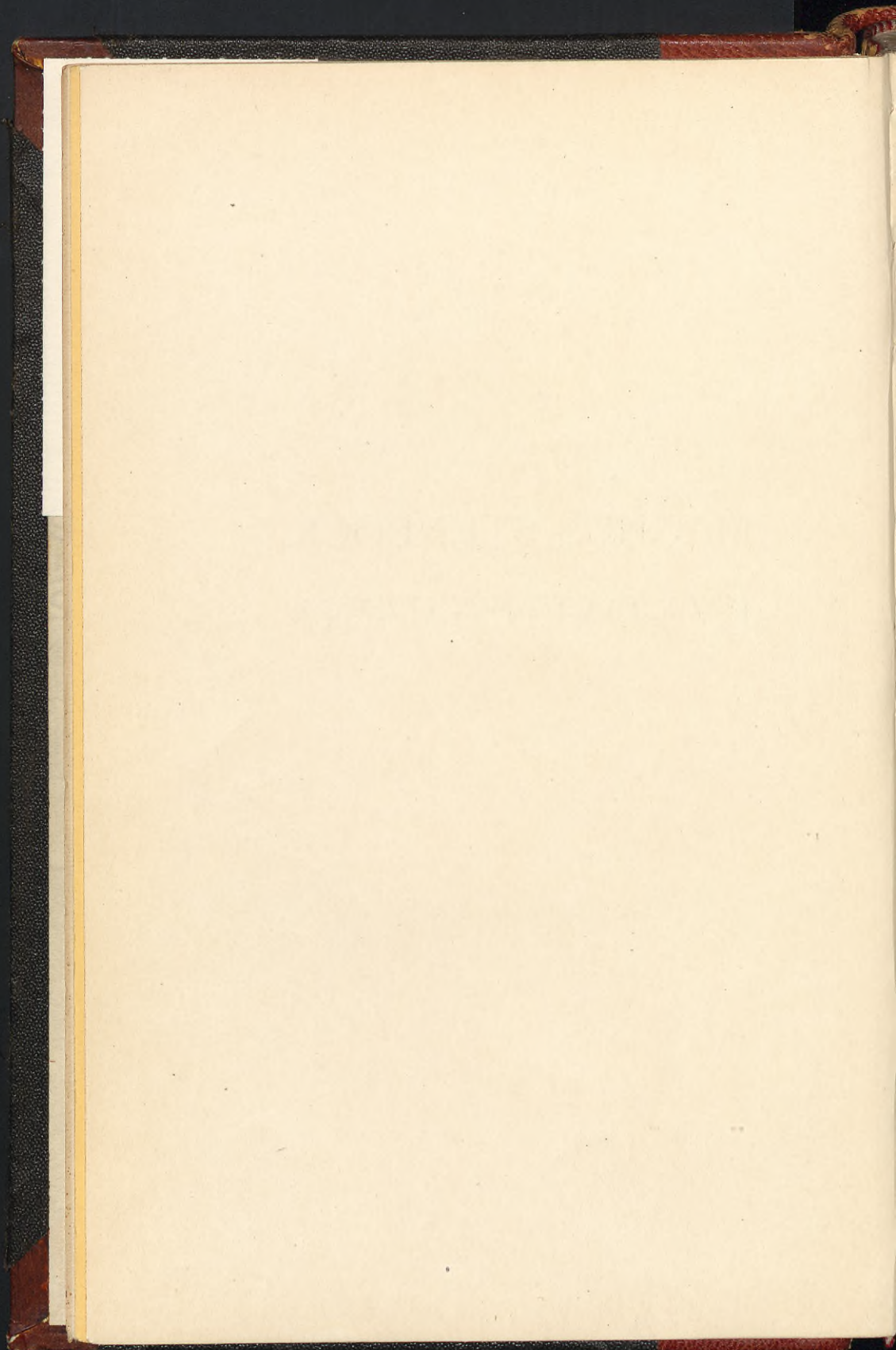
STOCKHOLM

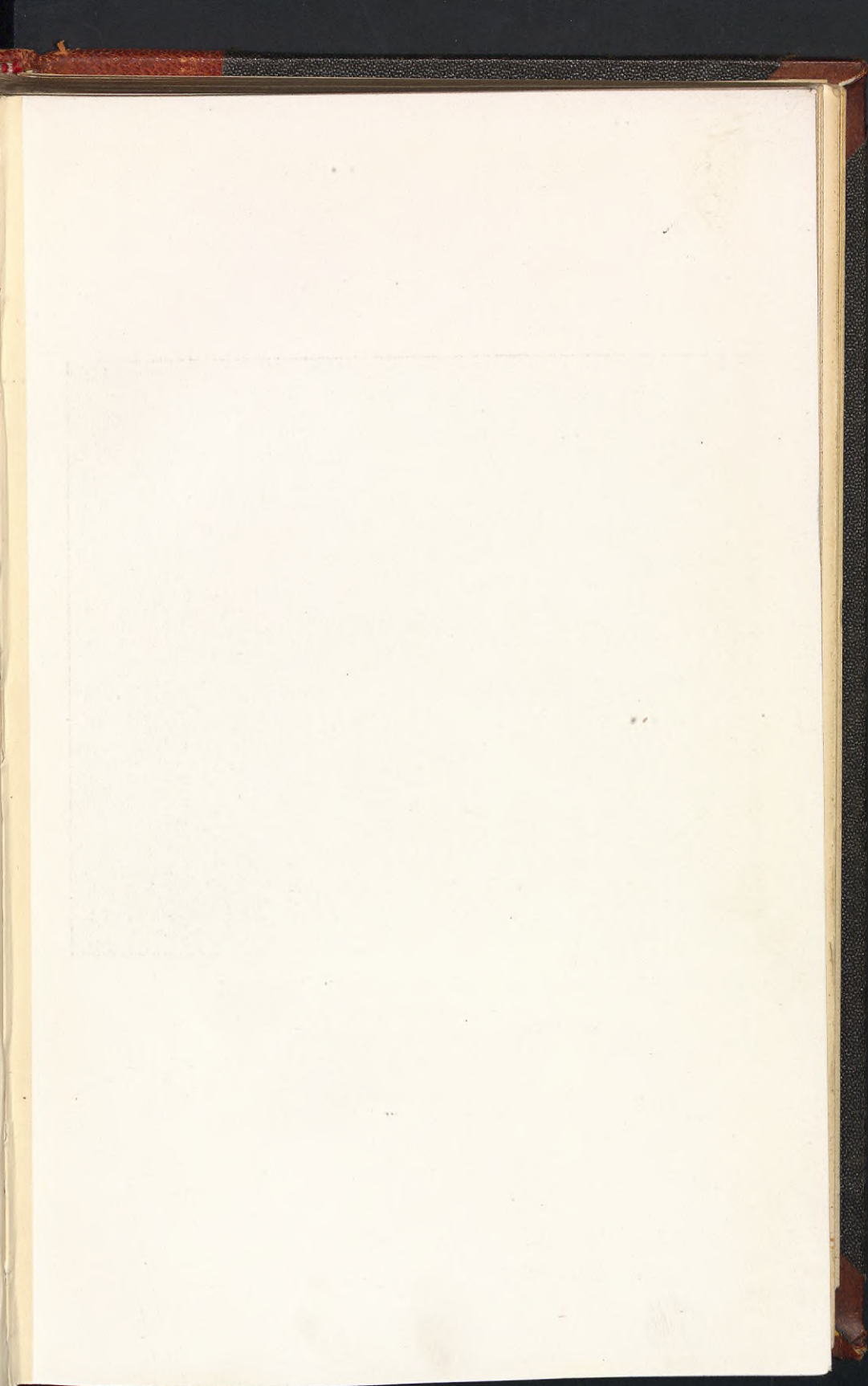
P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

Pris: häft. 6 kr.; inb. 7 kr. 50 öre.

MAGNUS STENBOCK
OCH
EVA OXENSTIERNA

SJÄLFPORTRÄTT AF MAGNUS STENBOCK

ANTAGLIGEN 1713

ROSENBORGS SLOTT I DANMARK

MAGNUS STENBOCK

OCH

EVA OXENSTIERNA

EN BREFVÄXLING

UTGIFVEN AF

CARL MAGNUS STENBOCK

SENARE DELEN

STOCKHOLM

P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

PAPPER FRÅN LESSEBO

STOCKHOLM

KUNGL. HOFBOKTR. IDUNS TRYCKERI-A.-B.

1914

[143426]

Senare delen af 'Magnus Stenbock och Eva Oxenstierna' föreligger nu afslutad.

Det öfvervägande största antalet bref har till denna del hämtats ur Thorsjöarkivet, förvaradt på Ericsbergs slott, hvars nuvarande ägare, hofjägmästaren friherre Carl G. Bonde, trogen sin faders, friherre Carl Carlson Bondes, traditioner, med största tillmötesgående låtit utg. för sitt arbete begagna denna dyrbara samling.

Hvad brefven från Magnus Stenbock till Eva Oxenstierna beträffar, är samlingen på Ericsberg synnerligen rikhaltig, men säkert och helt naturligt ej fullständig. Särskildt smärtsam kännes saknaden af hvarje rad från den tyska kampanjen, Gadebusch, Altona, Tönningen. Från fängelsetiden finnas däremot några bref, hvilka kunnat kompletteras med aldrig afsända bref och koncept förvarade i Danska Riksarkivet. Dessa ha genom benägen förmedling af d:r Johannes Lindbæk för utgifvarens räkning i Köpenhamn afskrifvits och korrekturlästs af fru Estrid Fabricius, född Stolpe, och hennes man d:r Knud Fabricius. Ett par bref från denna tid, nr 482 och 486, till hvilka koncept finnas i Köpenhamn, förvaras nu på Sjöholm. Grefve Adam Lewenhaupt har godhetsfullt låtit mig begagna dem för denna upplaga.

Ett par här återgifna bref från år 1703 finnas nu icke längre i Thorsjöarkivet. Därmed förhåller det sig sålunda: Författarinnan U. S. v. Strussenfelt, som under pseudonymen Pilgrimen år 1859 utgaf romanen 'Magnus Stenbock', hade vid utarbetandet af sin

bok haft tillgång till ifrågavarande brefväxling. Som vängåfva fick hon ett par eller tre bref ur samlingen. Det här aftryckta brefvet nr 343 (b) hade hon sedan skänkt till numera arkivarien J. H. A. Flodmark, hvilken välvilligt ställt brefvet till min disposition och meddelat mig dess historia. Sannolikt har äfven brefvet 340 (b) gått samma väg ur Thorsjöarkivet. Professor J. O. Quensel har haft älskvärdheten påpeka för mig, att han köpt detta bref på en auktion och sedan som gåfva öfverlämnat det till kabinettskammarherren friherre Gustaf Lagerfelt på Lagerlunda, där det nu förvaras och dit han hänvisat mig. Största tillmötesgående har utg. äfven mött från Lagerlunda.

Brefeditionen åtföljes ej af kommentarer. Denna uraktlåtenhet har utg. beslutit sig för efter moget öfvervägande. De belysande anteckningar, hvartill brefven kunnat föranleda, hade lätteligen ökat arbetets omfång så att ytterligare en volym hade blifvit nödvändig. Men denna är redan skrifven, och detta i den bästa form och af den mest kompetente, Claës Annerstedt, som bland andra källor just haft denna brefväxling som underlag för sin ypperliga monografi öfver Magnus Stenbock.

De historiska tilldragelser, som omnämnas i brefven, äro för öfrigt till sina hufvuddrag kända af hvarje bildad svensk. För att i vissa afseenden underlätta läsningen har utg. inledningsvis i förra delen meddelat en meritlista öfver alla nödiga data, som röra hjältens historia, samt till senare delen bilagt en förteckning på de orter, från hvilka han skrifvit hem till sin maka under 1700—1707. Listan afser att identifiera de genom stafningen ofta till oigenkännlighet förvanskade ortnamnen och att bidra till kännedomen om de marschrouter, som Magnus Stenbocks regementen utförde under de ryska och polska kampanjerna. Mycket verksam hjälp har utg. därvid haft förmånen att åtnjuta af löjtnant F. R. E. Antoni, som i många år studerat den tidens krigshistoria.

Vid studiet af Magnus Stenbocks ikonografi kan jämsides

med N. Sjöbergs uppsats (Personhistorisk Tidskrift 1910 sid. 43 o. f.) begagnas bilagda förteckning öfver Magnus Stenbocks porträtt, upprättad af min bror löjtnanten grefve R. Stenbock.

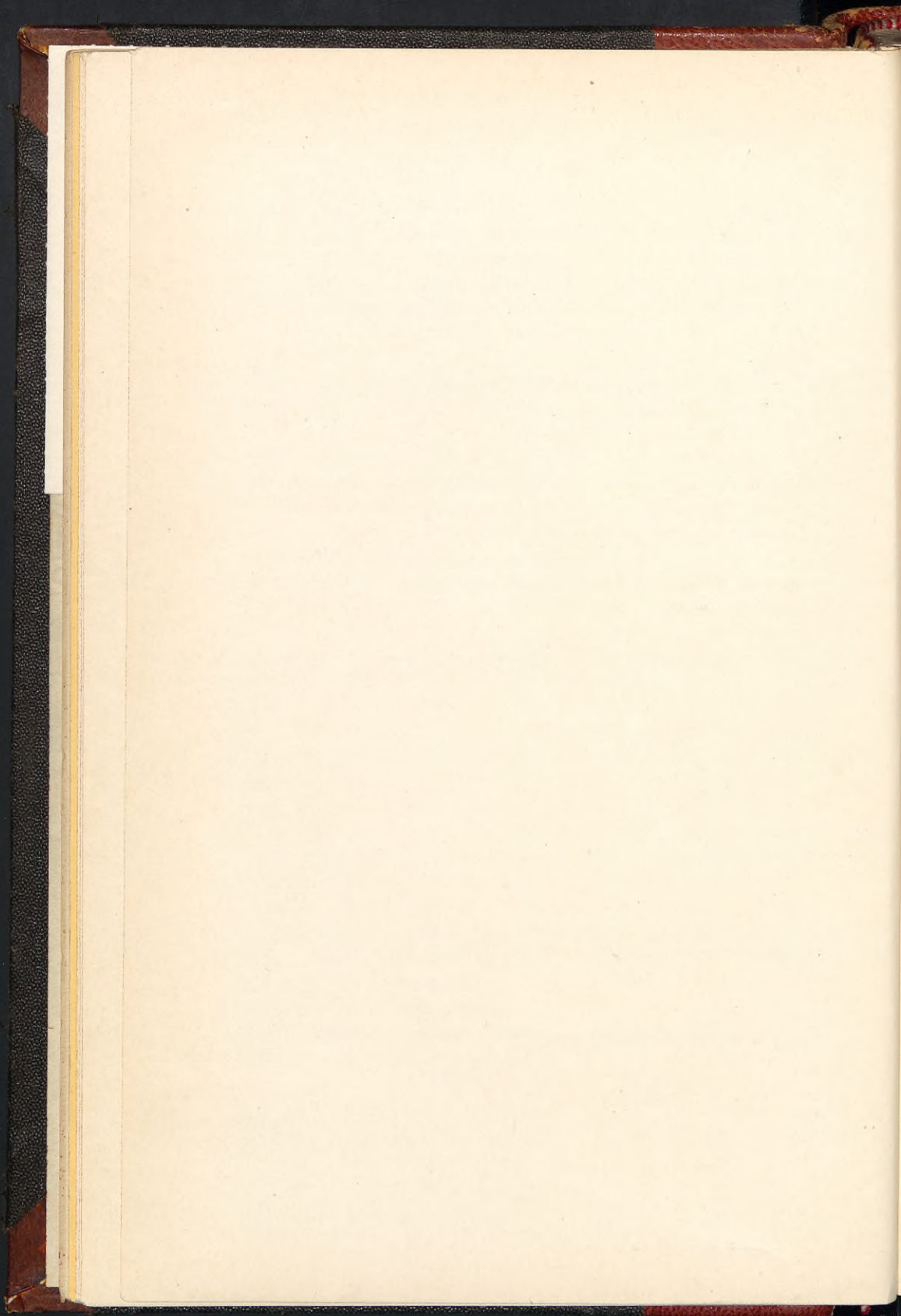
Efter bästa tillgängliga källor har i samråd med min nyssnämnde bror aftryckts en lista på Magnus Stenbocks och hans makas elfva barn.

Vid utarbetandet af personregistret har för en hel del i tryckta källor oåtkomliga namn framför allt anlåtats den Klerker-Mattonska samlingen i Kungl. Biblioteket. Möda och arbetsglädje har jag delat med min maka. De militära personernas identifiering har granskats af ofvannämnde löjtnant Antoni, och personuppgifterna i sin helhet ha slutligen blifvit öfversedda af en så kunnig personhistoriker som direktör Govert Indebetou.

Till alla nämnda personer ber jag att få framföra mitt upprigtigaste tack för visad älskvärdhet mot mig, intresse för saken och behagligt samarbete.

Stockholm den 29 oktober 1914.

Carl Magnus Stenbock.

INNEHÅLL.

FÖRRA DELEN.

Sid.

Förord V—XIII

Magnus Stenbock till Eva Magdalena Oxenstierna.

Från kriget mot Frankrike. Till nov. 1692 under furst Georg Fredrik af Waldeck samt från 1693 till 1697 under markgrefove Ludvig Wilhelm af Baden.

1686	1
1688	3
1689	5
1690	22
1691	31
1692	38
1693	64
1696	89
1697	121

Från Östersjöprovinserna, Ryssland och Polen.

1700	142
1701	154
1702	193

Eva Magdalena Oxenstierna till Magnus Stenbock.

1697	229
1700	241
1701	242

II—143426. *Stenbock, Magnus Stenbock. II.*

SENARE DELEN.

Sid.

Förord	III—V
------------------	-------

Magnus Stenbock till Eva Magdalena Oxenstierna.*Från Östersjöprovinserna, Ryssland och Polen (fortsättning).*

1703	1
1704	43
1705	69
1706	90
1707	116

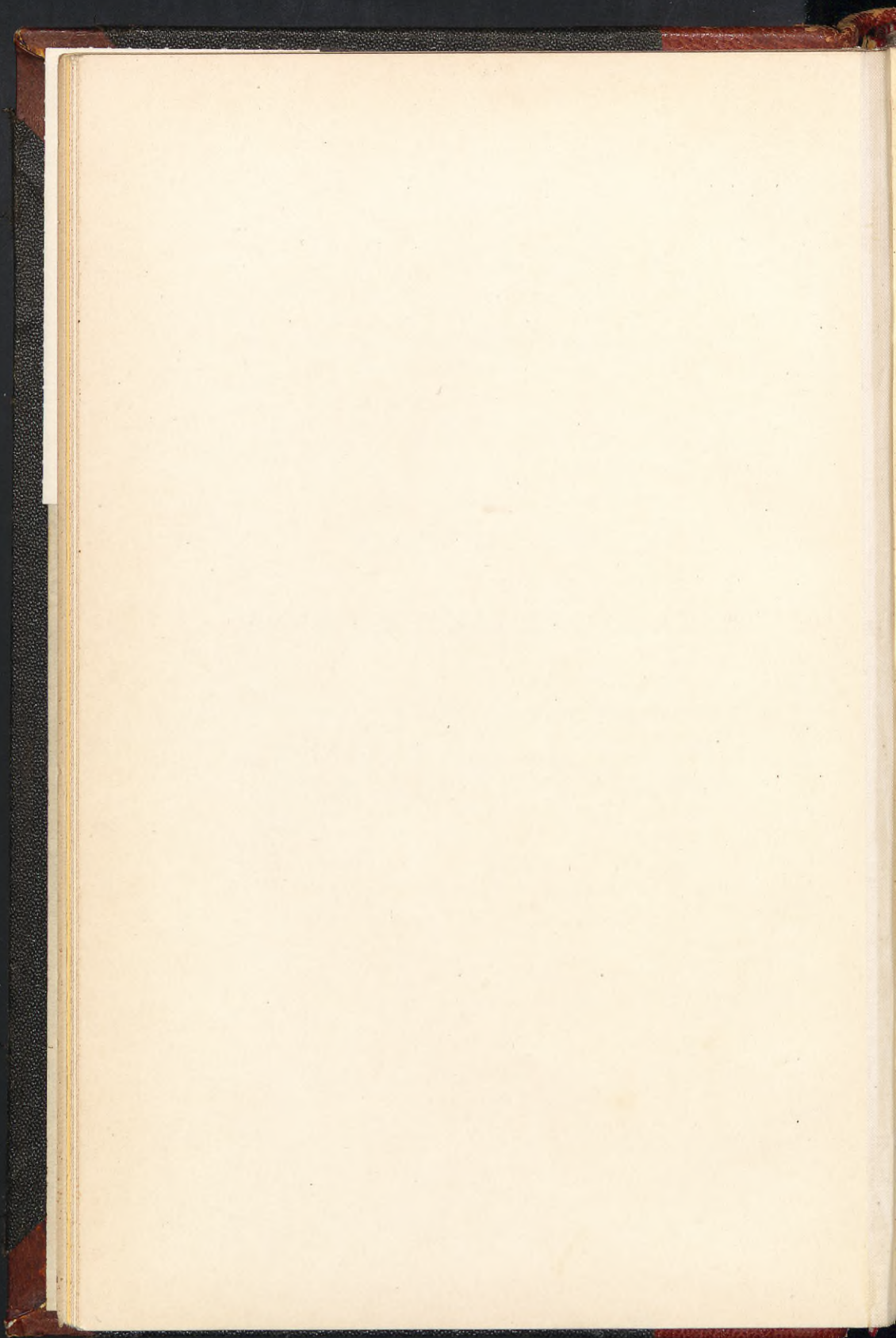
Från Köpenhamn och Fredrikshamns kastell.

1714	135
1715	141
1716	160
1717	171

Eva Magdalena Oxenstierna till Magnus Stenbock.

1713	175
1714	184
1716	188
Förteckning å de orter, från hvilka Magnus Stenbock skrivit till sin maka under åren 1700—1707	190
Magnus Stenbocks barn	193
Förteckning å porträtt af Magnus Stenbock	195
Sigilltyper begagnade af Magnus Stenbock och Eva Oxenstierna	196
Till illustrationsmaterialet	198
Personregister	200
Bilaga. Ett bref i faksimile	

MAGNUS STENBOCK
TILL
EVA MAGDALENA OXENSTIERNA

1703

319

Adress: Stockholme. Sigill F.

Min aldrakieresta lilla hustru.

Jag skrifver dätta i hast, att jag för Konungensienst måst resa hith och är hans Majestett mykett nådig och nögdh med min condouitte. Jag ber helsa min Engels mamma ödmuikeligast, uthij dätt hon mig befalt har jag giort mitt bästa, och kan jag säja att Gref Pipert är een trogen vän af vårth hus effter salig pappas döödh, dät lærer gudh välsigna honom före och bör emoth hans greffinna dätt contesteras på dätt högsta. Han har lofvatt att mamma skall få sin pansion oafkortatt på påstmedlen, och dess uthan få beholla godzen i Ingermanland för dätt arende som man nu kan taxcera dätt vara värt och een annan ville gie, på dätt att godzen må blifva vedh familien. Dätta tyckes mig vara eij så illa i dätt mamma genom afvell och annan förmån bättre kan acceptera dätt än någon annan, jag hoppas medh tiden att vinna ändok een lindring där uppå. Min mor helsas och ödmuikeligast, hennes

bref har jag och insinueratt på dätt bästa och har Gref Pipert lofva vilja skaffa een ordre till Stats Contorette effter hennes begieran; gör min ödmiuka excuse att jag ej skriver ty jag har mer att göra än 15 andra. Min recommendation till Hans Ex: riksmarchalken och din syskon och helsa mina små tandrement. Innelychta är een notification att jag skaffatt Giösta Oxcenstierna att blifva Capitain under mitt Regemente, han blir dän älsta och par concequence en train att awencera vedh lägenheth; jag hoppas Stina är därmedh nögdh. Hels¹ henne och² för min skull. Jag är in till min döödh

Min aldra kieresta Engels
trognaste tienare
och man
M. Stenbock.

Tzerkowitza le 11
de janvi 1703.

320

Adress: Stockholme. Sigill F.
Datum: Slittou le 3 de fevrier A 1703.
Hälsningar.

321

Adress: Stockholme. Sigill F (rödt liksom flera föregående, men den gången står tillägget): pardon pour la faute de la sire rouge.
Datum: Sokall le 8de fevie 1703.

¹ Först har stått *puss*.

² Det därpå följande *understubban* (d. v. s. Eleonora Kristina Oxenstierna) är utstruket.

Hennes bref af den 20 november har han nyss fått, i hvilket hon tackar honom för presenterna. Han uppmanar henne att köpa Biby, om det passar henne. Orolig för sin mors välbefinnande, hoppas han att sjukdomen ej är alltför allvarlig. Svågerns uppförande 'ne vaut rien, et il n'est pas à corriger'. Han själf, Sparre och grefve Jakob Sperling, ha tagit sig an honom förgäfvos, emellertid kunde sista samtalet möjligen inverka gynnsamt. Hälsningar till Stina Kurk, som väl redan vet att hennes man har konungens löfte att inrycka i Svinhufvuds ställe. Denne är major efter Grisbach, som dog. Erik Lewenhaupt är med honom, och båda hälsa till hans syster Stina.

'Tralell illa mamma anabe ä så kieltij och lentar så ette illa tyta, och lill snart tomsta hem.'

322

Adress: Stockholme. Sigill L.

Datum: Starra Samosch le 11 de fevrie 1703.

Hälsningar.

323

Adress: Stockholme. Sigill F.

Ma chère Comtesse — — — — —

Dieu veulje que je vous revoij bientôt, maix il y a peu d'apparence encore, cepandant Dieux peut beaucoup. Si töt que je serois à l'armé je vous anvoiraij 2000 écus et une ordre att Sats Cantorett skall betala min lön så har min Engell 11000 riksd: för hvilkett hon kan få een vaccker gårdh fast dän är ej så stoor, män tag klokt folk till helps uthij kiöpannett på dätt vij ej må blifva bedragna.

Adieu en attendant jag lefver och döör min Engels trognaste tienare

M. Stenbock.

Kelme d: 19 Febr: 1703.

Min hörsamma respect til Rixmarschalquen och min fru mor.

324

Adress: Stockholme. Sigill F.

Ma très chère famme.

Ambrassez mes anfans et taschez mon ange de donner une bonne éducation à nos fils ny trop contrainte ny trop libre, car c'est la tout ce que nous leurs pouvons laisser de meljeurs. Dieu veulje que cette mauditte guerre se finisse bientôt car en effect elle dure trop longtamps et au reste elle nous sera nuisible si aprèz.

Ma chère famme

votre très obéisant et
très fidell serviteur

M. Stenbock.

Chelme d. 22
februarij 1703.

Ma très chère tante vous ne trouverez pas mauvais que je vous fasse icij mes très humbles recomendations, et vous suplie d'avoir la bonté de faire mes compliments à mes soeurs Cristina et Magdalena enfin qu'elles sachent que grâce à Dieu je me porte bien. Je suis ma chère tante de tout mon coeur votre

très humble et très
obéissant serviteur

E. M. Lewenhaupt.

325

Datum: Jacobovitz le 1 martz 1703.

— — — — —
Quant à mon frère Dieu le bénise avec son testament, le tout qu'il me fait, en disant que moi je suis cause à sa mauvaise destiné, et de ce que le Roi ne louij a point donné le caractaire de général major est extrémement affecté, et louij a peut-être valu quelques milles écus de plus auprès de ma mère, qu'il les aye je m'en mocque comme de louij même. Sa fortune et faite en Suède car il pase dans l'esprit du Roi pour un poltron et sans coeur et bien des autres louij donne ce même caractair, puisqu'il est tellement decrié il n'est pas à moi; maix à sa fin je ay le honeure de redresser sa réputation. Je prendraij bien garde à ma correspondance avec son Excell: le grand mêtre, je vous prie de l'assurer de mes submissions. —

— — — — —
Aschettez au nom de Dieu la terre Biby si elle vous aggret. Le tour que Duglas et Spar vous font en cette rencontre, je m'en souviendraij, ils auront peut être un jour besoin de moi, alors il me payeront cela au quadrouple car ausij obligent que je suis ausij bien saij je désobliger le monde. Je voudrois de tout mon coeur assister à l'avenir Monsieur votre frère, maix s'est boire la mer que de vouloir antretenir sa bource, et j'aye un grand ménage de 60 personnes par jour qui demande une belle dépence. — —

— — — — —

326

Adress: Stockholm. Par adresse de monss de Klinkouström. [Upprepadt med annan stil.] Sigill F.

Datum: Jacobowitz le 1 de mars 1703.

Han sänder tillsvidare 500 riksdaler hem. Hennes bror [Erik Oxenstierna] är skyldig 400 riksd. Dennes uppförande är ej godt. Det vore bäst, om han finge öfverstelöjtnants karaktär och sändes hem som kammarherre. Marschen går nu mot Warschau. 'Dieu merci je suis assers bien dans l'esprit du Roi.'

327

Adress: Stockholme.

Han sänder henne några småsaker från Polen.

Voijcij ce qu'il y a dans la boitte: une grande agraffe à pieres de tables, une encore sous une couronne, deux paires de pandants d'oreljes, une croix à diaments des roses, deux baggeses, et une petite avec l'image de la vierge. Deux firmaments, deux boucles d'oreljes des rubis, quelques perles, deux brasselets d'or à resort; les éguil jous pour les firmaments, un étouis de couttaux d'agates guarnis des pieres, les lettres du Roi, deux chappelets quelques taljes-douces en pacquete, le tout presanté par votre très fidell esclave

M. Stenbock.

à Ostrowa le 2: de mars 1703.

328

Adress: Stockholme. Sigill F.

(Med annan stil): Par adress de Votre très humble Serviteur P. Cuypercroona. Dansiqu 12me Maij 1703.

Datum: Ratzitza¹ d 4 martij 1703.

Ingenting nytt. Hälsningar. Han ger henne rätt att använda de sända penningarna hur hon helst behagar, men hoppas att hon köper Biby. Om modern dör, tänker han att Vapnö skall tillfalla honom. 'Ecriver à Vienne à Stralenhaim pour mes pretantions il a déjà reçu de cartes blanches de moi pour cela.'

329

Adress: Stockholme. Svart sigill F.

(Med annan stil): Par adresse de votre très humble Serviteur de Klinckowström, d. 8 Martij 1703, samt: Stettin 1703 d 3 april.

Min aldra kieresta lilla Eengell.

Din lilla man mår gudskelåf väll, pussar grandmamas och alla dom små mostrarnas tiortlar och helsar dom andra banana. Gud bevara dig min Engell, jag lefver och dör din trognaste tienare

M. Stenbock.

Mieserit: le 7
de Martz 1703.

¹ Lansitza.

Min aldrakieresta lilla Engell.

Efter hoosgoende lista sänder jag min Engell en dell af dätt bytett jag giort, dätt andra skall följa geenom adresse af Her Rubinson. Jag önskar att dätt må komma väll fram. Min Engell är så godh och betalar skiepparen sin frachtt om dän i Dantzich ej är betalt vorden. Jag recommenderar mig uthij min Engels vanliga tandresse och förblir till min döödh min aldrakieresta lilla Eengels i döden trognaste man och tienare

M. Stenbock.

Warsawie le 26
de martz A° 1703.

Monsieur votre frère se porte bien et vous fait ses compliments.

Datum: Warschau d. 31 Martz 1703.

Aimable et chère Comtesse.

Je commence par vous gronder de ce que vous vous êtes trouvée mall, et que vous n'avez pas voulu m'en donner part, du moin si je n'aye pu vous soulacher j'auerois pu par mes veux invoquer le bon Dieu en faveur de vous dans votre souffrence. Ma chère contesse ne me caschez point ce qui vous est à coeur et quojque vous m'assurez que vous vous portez mieux, je ne laise pas d'être en mille

paines pour vous, depuis que vous m'avez flatté de vous être bien portée, ou cependant le lit vous a tenue en possession; je suis d'autant plus sensible à votre indisposition comme j'apprens que la cause n'exite que du chagrin que vous avez de mon absence, vous avez mon ange l'esprit trop noble à ne point pouvoir juger que cette absence ne se peut chanter et comme c'est la volonté de Dieu et qu'il y va de mon honneur et de notre prospérité à l'avenir, il faut mon ange si vous m'aimez vous en consoler et espérer que le bon Dieu nous rejoindra bientôt avec mille plaisirs; assurez vos illustres parents des mes très humbles submissions. J'arrive issij dans ce moment pour être encore gouverneur de cette ville à cette fin que mon nom soit immortel en Pologne. — — — — —

Hennes brors uppförande är dåligt, han är oförbätterlig.

Ma chère Comtesse.

Je vous aye anvoyé par la poste pasée une lettre de chance pour Hofcantorett dresseratt på Cammereraren Andreas Stréus att emoth taga och betala till min Engell 3000 riksd. Genom Klinkouström för en tidh sedan sändes 2000 riksd. och nu följer din broor[s] obligation på ett 1000 riksd. så att jag hoppas min Engell nu kan köpa uthan att låna någett Bijby och sätta dätt i sådant ståndh som min Engell sielf behagar. Skulle växelen intett vara framkommen till Cammereraren så är min Engell så godh och averterar honom att han een sådan växell till ingen betalar uthan till min Engell när hoon presenterar originalett

af secunda växelen som här copialiter följer hoosgående. Af innelagda lista kan min Engell see hvad jag öfversänt och hvad än följa skall, gifve gudh dätt kommer fram, dätt lærer vara vackert, och förnöja min Engell. Jag hoppas att mina kungeliga bref och juwelerna jag sände för 14 dagar sedan lærer vara väll framkomna och de ära i sanning ej stora, män item dätt hielper, enfin jag skall så länge jag lefver söka att tiena troligen min lilla engell. Helsa sin mamma jag hoppas nu hennes resolution lærer vara framkommen. Gör min recommendation till min Fru moor. Gudh vet att jag har så myckett arbete att jag intett rår om mig sielf nödgas att sluta och bee min Engell pussa sina systrar och mina små på mina vägnar och troo att jag i döden förblifver medh all imaginable veneration

Min aldrakieresta Engels
ödmiuka och trognaste
tienare

Warschou d: 3 april
A^o 1703.

M. Stenbock.

P. S. Din bror och Axcell Sparre må väll och låtha tienstl: helsa, dee lochera här hoos mig.

Min Engell sök att tala medh general tulinspectoren¹ och avertera honom att jag på honom adresseratt litett byte i från Dantzich att han är så godh när dätt kommer att dätt får wisiteras i min Engels hus på dätt intett kommer i vars mans öga.

Min Engell är så godh och gier Stina Lejonhouwoud en meshaka och kalk och paten för Erick Lejonhouwoud, en af de af rött sammett brodderade.

¹ Nils Schönberg.

333

Adress: Stockholme. Svart sigill F.
[Utan datum].

Min aldrakieresta och ädla lilla hustru.

Jag vill hoppas att din mamma har fått dän resolution som hoon begierte; jag ber min Engell gör min ödmiuka recommendation hos henne och sina syskon, helsa min[a] vackra små; jag mår gudi skee låf väll, och gör mig in-tett här ont män mitt bröst är altjdh lijka, dåk tager jag mig i acht på dätt mögligaste. Gudh gifve oss fredh, så vore jag mer än lyckelig om jag finge åther pussa din tiortell, hvem hveth gudh vänder allt till dätt bästa. Min Eengell skref mig till att Bijby lærer kåsta 12000 riksd. 8000 har min Engell; för 4 vekor sedan sände jag genom Klinkouström hem en kungens sedell på 3372 d. sijlver ännu genom Klingstiernas växell 1125 som gör till sammans i riksd: 2248 $\frac{1}{2}$ riksd., medh nästa påst öfversänder jag än 3000 riksd. och jemväll din brors obligation att hafva fått af mig till låns i pengar 1000 som gör inalles nu sen remitteratt. 6,248 alltså har min Engell 12000 att köpa gården före, 1000 att in-rätta dän samma på een gång medh allt dätt som behöfves i reparation och afvels tilskaffande. De 1000 riksd. som din broor har fått lærer väll mamma vara så nådig och betala, och kan min Engell därföre moblera gålen som ett litett dåkskåp. Här är folk som säjer sig¹ kienna Bijby att dätt är een braf lägenhet och på een godh ort, och att där skall vara gods i nägden och väll till hands för Bijby att få köpa som Jahan Ribbings arfvingar och

¹ I originalet *mig*.

assor Gyllengrip i Jönköping har pantsatt till Reuterkrantz ett säterie där utmedh som heter Warggaren och skall vara öfver måttan gått och lägeligett för Bijby. Jemväl har där utmedh strömmen fru Caisa Falkenberg 3 hemman som skola ligga öfver måtan väll till hands, så att om wij mächta förbättra således Bijby skall dätt väll blifva Rånäs värt, hvarom min Engell informerar sig om hoon så behagar och låth mig sedan veta hvadh dätt kunde kåsta, kanske gudh väll gier så myckett. Jag öfversänder och här innelycht listan på dätt byte jag giort och tänker vill gudh att öfversända om dätt man är giöreligett, dätt är vackert precieust, juwelerna skattar jag een 2000 riksd. sängarna een 600 och sijlfverett är altijdh i sitt pris, och som däriblandh är några kalkar och messhakar så vila wij dem och skienka till kiörkor, och först förse vår socken kiörka på Bijby och Vapnöo om jag dätt någensin får i possession. Dätt andra sijlfverett som är brukbart och min ängell tycker kan behollas vela wij prunka medh vill gudh wij komma i hoop, dätt öfvriga kan säljas på myntett dätt är bara penningar, som wij sedan kunna om min Engell så vill söka att uthvidga Bijby grentser medh; jemväll om hon eij vill beholla alla juwelerna kan de och vändas till penningar och därtill ampojeras, ty dätt är reellare, och frögdar jag mig innerligen samt tackar min gudh som hupitt mig att kunna gie min Engell ett litett hybbe, som hoon kan säja vara sitt egitt, och måste min Engell dätt och kiöpa intett i mitt uthan under sitt egett namn, ty dätt är min Engell aldeles till ett lifegett skiänkt, fast jag hoppas att lefva än många år under samma tak medh min Engell, dätt gudh förläna nu snart må skie. Helsa Stina Kurk, hennes man är nu hos mig och kan min Engell intett troo huru jag gudske låf lefver, och tackar gudh som mig dätt unnar. Jag är större hushållare

än min Engell troor, och den endersta nästan som gör konungen honeure, och effter han mig dätt består sparer jag och däraf intett uthan använder dätt till hans Majestets heder, gudh lærer och än vijdare draga försårg för mig. Jag sluter nu önskandes min aldrakieresta Engell uthij guds beskydh och försäkrar att jag af alt mitt hierta medh tandise kallar mig min Engels i döden trognaste vän och tienare

M. Stenbock.

Specification på hwadh sätt korkåperna och meshakarna skåla utdelas:

Den bästa korkåpa medh 6 messhakar, de bästa beholla vij.

Biskoppen Bilberch en korkåpa och en messhaka.

Biskoppen i Westerås¹ en korkåpa.

Biskoppen Werenius² en korkåpa.

Biskoppen Spejell en koorkåpa.

Till Grammunkeholms kiörka där vij boo 2 messhakar.

Tre behollas att gies bårtt på mina assignationer för goda vänner.

Till hvar messhaka och korkåpa kan gies een kalk; de 8 andra kunna vij skienka till andra våra vänners kiörkor, behollandes vij 2 de skiönesta i vårth hus till communion för vår familja, och till hvar kalk een patten. Krusifixcen kunna vij skänka till Bijby kiörkor, samt de 6 små lius stakarna och 2 större på alttaret.

¹ Carl Carlsson.

² Wirænius.

335

Adress: Stockholme. Svart sigill F.

Datum: Warschou d 10 April 1703.

Sedan han sändt henne 1300 riksd., hoppas han att hon köper Biby.

336

Adress: Stockholme. Svart sigill F.

Datum: Warschou d. 18 April 1703.

Följande dag blir uppbrott.

337

Adress: Stockholme. Sigill F.

Datum: Poultosch le 25 de Avril 1703.

Ma très chère et très chérie Comtesse.

Par ces lignes je veux vous apprendre que grâce à Dieu je me porte fort bien après la glorieuse rancontre que sa Majesté a euë avec les Saxçons issij; en deux jours je fis le pont pour le Roi sur le banque inopinament pour les ainemis, nous marchâmes toutte la nouitt 7 lieux après avoir pasé encore une petite rivièrè à la nage, et à la petite pointe du jour nous surprimes l'ainemij issij, nous primes 5 estandars et trois pairs de timbales, 600

prisonniers et autant de tués et noyés comme ils s'en fuirent sur un pont; nous n'avons perdu que 7 à 8 hommes avec un cornette de dragons; tout leur équipage fut pris, un lieutenant général Beist¹ et un colonelle Saint Paul; Dieu en soit loué, cela fera une grande brèche en ce qu'ils ont resolu contre nous. Le Roi est allé avec mille chevaux les poursuivre plus outre Dieu le conserve. J'espère que vous aurez reçu une partie des hardes que je vous ayé envoyés par l'envoyé Monsieur de Rubinson, à dire une cassette avec quelques bijoux, 8 coffrets marqués C: Strat: et Monsieur de Rubinson en a encore 4 pacquets auprès de louij marqués E: O: d'eux d'argenterie et d'eux de tapisserie. — — — — —

338

Adress: Stockholme. Sigill: ett Lewenhauptskt, antagligen E. M. L's, som också skrivit ett par rader i brevet.

*Allt väl. Länge utan underrättelse från henne. Säk-
rast komma bref till honom fram genom Klinkowström,
Stettin. Han hoppas att hon köpt Biby, hwartill hon fått
pengar, vill hon köpa några gålar till Bijby så är jag sä-
ker att min Engel läser finna dem straxt där brede vedh
hos Reuterkrantz på Warggaren som jag redan sagt eff-
ter Her Johan Ribbings baren, och kan handlas medh assor
Gyldengrip därom, uthan dess har fru Caisa Falkenberch
några gålar där uthmedh så att min Engell kan uthvidga
dän gården att blifva dän härligaste lägenhet i Svär[ijet]²; alla
rår mig därtill säjandes in[gen] bättre lägenhet wara i Sörman-*

¹ Beust.

² Hål i papperet.

landh. Gud bewara min Engell och välsigna henne. Jag
skall befinnas till min dööd vara

Min ädla alldra kieresta lilla
Engels
ödmiuka och hörsammesta
tienare

Poultosch d: 6
Maij 1703.

M. Stenbock.

Ma très chère tante je vous supplie très humblement de
faire mes baise-mains à mes chères soeurs Cristina et Mag-
dalena enfin qu'elles sachent que je me porte grâce à Dieu
fort bien, je vous suis infiniment redevable

E: M: Lewenhaupt.

339

Adress: Stockholme. Sigill F.
Datum: Toren d 25 Maij 1703.
Allt väl.

340 (a)

Adress: Stockholme. Sigill F.
Datum: Dantzich d. 6 junij 1703.
Affärer. Intet nytt att omtala.

340 (b)

[Brevet tillhör Lagerlunda bibliotek, dit det skänkts af professor Oscar Quensel, som köpt det på auktion. Med stor sannolikhet kan antagas, att det dessförinnan tillhört författarinnan U. S. von Strussenfelt. Jfr brevet 343 (b).]

Utan datum, men Dansig omkring 10 juni 1703.

Min aldrakieresta lilla Enngell.

Jag tackar gudh dän aldrahögsta före helsan och önskar att få höra slika tidningar ifrån min ädla aldrakieresta lilla Enngell. För guds skull ängsla sig intett före min skull uthan troo att gudh mig aldrig abandonerar, och att jag vill gudh medh hugnatt och äran får see min aldra kieresta lilla Engell än en gång. Jag sänder nu här hoss dätt som jag låfvatt och äro nu 2 packor små saker mer, jag hoppas dätt som jag sänt till förende genom Her Rubinsons adresse lærer och vara väl framkommett som och de vexplarna jag sänt på 5000 riksd. och min Engels brors sedel på 1000 riksd: tillika medh några juveler. Dätt är nu all min rikedom, som eij långt förslår, och ber jag min Engell dätt håller till goda, ty ingen gier bättere än man har, dåk tackar jag gudh som oss dätta beskeertt och lærer han och väll än gifva mer. Min ängell lærer bäst judicera hvadh hoon af dätta sijlverett i sitt hushåldh vill beholla, dätt andra kan sättas i myntett och förvandlas och sedan amplojeras att kiöpa några bondegårdar, oss till ett egett, och een gång en retraitte för din man när han eij mer årkar löpa medh. Dätt sijlver som jag projecterade till förbättran af vår service skulle eij vara illa giort ty då blir dän komplett, för Ulrika kan och finnas så myckett att hon

kan få en vacker natduk, ty askar och speg^tell är där och annatt odugeligett sijlver finnes och väl, som där till kan amplojeras. Alltså om min Engel nu köper sig en gårdh och hennes mamma vill hielpa till att dän möblera och irätta för dee 1000 riksd: jag min Engels broor lånth och för de 1000 jag gifvitt för hennes pansion så skal min Engell jemte dätt jag nu öfversänt kunna hafva ett vackert och magnifikt booo när dätt lilla vij för haft stöter där till. Jag skref min Engell till om meshakarnas disposition, som nu han i Calmar är dödh, kan dän behollas till vidare och har jag och nu öfversänt een till magnifique som ej är färdig män gullett sijlverett därtill, hvilken min Engell kan giöra sielf medh sina systrar färdig och skienka till Upsala domkiörka. Där är j samma coffert och en packa medh 2 meshakar för min öfverl: Sigroth dem min Engell är så godh och förvarar före honom. Gör min ödmiuka recommendation hoss sin ädla mamma och syskon och ambrassera min Engels kiera små tandrement på mina vägnar, nytt veth jag intett än att vij stå förre Toren och Saxcarna vill intett släppa oss in. General Liven genom ett olyckeligett skått som tog bort hans been dog däraf 7 timar där effter. Giösta Stenbock är Capitain under mitt Regiment och blir nu hurtig kar. Jag har skrivitt öfver inspectoren Schonberch till att han skulle intett låta publiqvement ypna mitt byte, gudh vet om han dätt giort, om han är så obligente, så kan min Engel gifva honom om hon vill någett till en souvenir af dätt polska bytett; och om dätt fordrar tull så är min Engell så godh och betalar dän som och frackten åth denna skiepparen Hindrich Reder. Jag ber giöra till min Fru mor min ödmiuka helsing och undrar myckett huru dätt kommer att bror min

¹ Kunde möjligen också läsas som j. Jämför *Spejell* sid. 13.

och hoon äro bruljerade, låth mig vetha dätt. Min Engels bror mår väll och ändrar sig dageligen till dess avantage. Erich Sparre lär min Engell vetha är öfverste hoss oss i armen dätt är en vacker kar, han dricker flitigt understubbans skål, i sanning vore dätt ett vackert par. Min Engell är så godh och sänd sina bref här efter på residenten Kyperkrona så får jag dem vist så länge vij stå vedh Toren, dätt gudh ej låthe länge vara uthan att vij dätt medh dätt första äröfra i hugnat. Jag slutar nu och längtar hierteligen att få tidningar af min Engell, och få höra huru min Engell amplojeratt sina penningar, aldenstundh de så surt samlade äro och kunna på en gång procurera oss ett egett och een retrait i allt nödhfall, ty vij ära begge med litet gud ske låf nögda.

Gudh dän aldra högsta välsigna och bevara min lilla Engell och gifve vij snart medh hugnatt få see var andra igen. Jag skall skona mig så myckett mögeligett är som dän till sin döödh förblir medh all imaginable vyrdnatt och submission

Min ädla aldra kieresta Engels

*[Nedersta kanten på sid. 3 bortklippt.
Där har utom namnteckningen antagligen stått datum.]*

P: S: Min Engell gör till Riks Marschalquen min ödmiska recommendation. Jag är här till att begiera Contribution af staden, hvilken de ej gierna vilja ärlägga och går allt så medh dätt svarett innan 3 dagar här ifrån åter till Toren. Hvadh arbete jag har om dagen vethe gudh, ty bitidh och senth har jag Herren hoss mig och alla händer fulla. Min Engel ängsla sig intett för dätt vij lära belägra Toren; gudh bevarar väl de sina, han välsigne och bevara min Engell.

Den Cofferten som hörer Erich Lejonhouwoud till låther min Engell gifva till hans syster och dän fyrkantiga lådan som på står Annika Flemming lagar min Engell kommer till henne genom dess broor Johan Flemming samt dän lådan till madame Feiff och pacquen till Stina Kurk.

Hooss gående bref till öfver Directoren Schonberch ville min Engell honom låtha tilsända på dätt att alla ej må see hvadh jag säntt hem. Min Engell cascherar dätt och så mycket mögeligett är ehuru väll jag allt medh äran förvärfuatt, och dätt mästa mig af Hans Majestet är skienktt vordett.

341

Adress: Stockholme, (med annan stil): Fleckeboo-Brun.
Sigill F. En svart stämpel med B under en krona.

Datum: Dantzich le 10 de jun 1703.

Ungefär samma innehåll som följande bref.

342

Adress: Stockholme. Sigill F.

Ma chère Comtesse.

Je ne veux pas espérer que les lettres que je vous aye écrites d'issij soient perduës maix enfin que mon ange sasche la raison qui m'a trainé en ce pay cij, c'est pour avoir la contribution des biens de la ville, et en même tamps pour vous pouvoir anvoyer en sûreté le butin que

j'aye fait en Pologne. Je me réjouij d'autant plus que j'y aye réussi et que le tout est partij aprèsant avec mon prêtre Magister Combleus. J'espère que vous aurez déjà ausij reçu ce que je vous aye anvoyé par adresse de Monsieur Rubinson. Cela a été adressé à un marchand à Stockholme nomé Robbert Jacksen, le schiffer s'appelloit Johan Holst: 8 grands paquets marqués C: Strat: le 8me appartient au Lieutenant Colonelle Burenschijltt. Aprèsant il y a 5 ballots marqués N: E O: dont quattres vous appartiennent le 5 à Monsieur de Mejerfelt, ce sont des pauvres meubles que vous faires garder pour ses ordres; il y a un sabre pour moi que je vous prie de bien faire garder; antre les hardes de N: 4 il y a une montre qui répette, comme sans doute vous n'en avez pas comme cela, je vous l'aye anvoyée et Ulrike peut ravoir la vôtre, il y aura une belle argenterie quant tout sera ensamble. Mandez moi ma chère si tout vous a été randu tant les coffres que les joiaux et les lettres des chanches; si je puis encore prospérer fidèlement je vous anvoiray tout, car je n'aye auqu'une autre soin qu'à vous pouvoir faire plaisir s'il m'est possible. Mes recommandations à Madame votre mère et à vos chères seures, ambrassez mes petits enfants. Dieu vous bénissent tous. Je vous aye écrit à l'ample avec le vaisaux d'Hindrich Reders, comme ausij à Madame votre mère et à la mienne. Il me reste seulement à présent de vous recommander dans les mains de Dieu et de vous assurer que je serois toute ma vie avec une tandresse inimitable

Ma chère et très chérie Comtesse
votre fidell esclave

Dantzich le 12 de
Jun A° 1703.

M. Stenbock.

343 (a).

Adress: Stockholme. Sigill F.

Très honorée et très chère femme.

J'aye été depuis ma dernière à la coure où sa Majesté ausij bien que le comte de Pipert m'ont caressé, et fait un trèsbon accueilje. Cependant je me voij tousjours le même, après tout le service que j'aye randu au Roi, je peux dire, et toute l'armé en convient que j'aye randu des services essantielles au Roi, où le reste de mes camarades ont reposé sans rien faire, ouij a ce prince j'aye fait gagner des battaljes, j'aye fait subsister son armé sans chercher mon intérêt et tout ce que j'aye remis à mon ange ce n'est que des présants du Roi et un butin que j'aye fait au perilje de ma vie. Cependant, on fait si peux des réflexions à mes services et à mon travailje, comme si j'étois le plus indigne de tous, ceci ne part que par une jalousie de ceux qui sont autour de sa Majesté et malgré l'accueilje que me fait le Roi, tous les généraux sont avancés excepté moij. Enfin je reçois cette mortification comme de la main de Dieux et je me console ayant pris la résolution que, si le Roi au printemps ne répare pas ce qui est fait et qu'il ne me fasse une distinction du fidell service que je louij aye randu je prans mon conché, arrive ce qui en pourra. J'aimeraij mieux gueuser que de servir sans agrément et avec chagrin, d'autant plus qu'après que j'aye atteint mes quarantes années, je prévois 2 tiers de ma vie écoulés et si le bon Dieu me laise le jouir encore pendant un tiers je veux sacrifier ce tamps à ses louanges en louij demandant pardons des mes péschés, et pour vous honorer.

Assurez Madame votre mère de mes profondes vénération, j'aye de rescheff encore obtenu pour elle une lettre à la chambre dans des termes très sérieuses, le secrétair Feiff a promis de me l'anvoyer avec la première poste; faites mes baisemains à vos aimables seures, et ambrassez mes anfans tandrement de ma part. Je ne saurois vous dire la joij que j'aye d'apprendre qu'ils se forment si bien, et la curiosité que j'aije de voir le petit ange qui vous resamble n'est pas à exprimer. Jag troor jag puste sönder den lilla ungen. Vous me dittes que ma mère l'aime comme ses yeux, il faut donc que cela soit par amour de crétieneté car par tandresse comme à son petit anfant, je ne peux m'immaginer qu'elle veut seulement le regarder, soit ce qu'il s'en veut. Dieu est juste, il aura soin de cet anfant et de nous malgré que Madame nous traite avec indifférence. Assurez Son Ex: le grand Maître des mes profondes submissions. Je vous arrête trop mon ange par mes longues lettres, ainsij il faut les abbréger en vous assurant que j'expireraij un jour comme je conteste à présent d'être avec tandresse et submission

Ma chère et très chérie comtesse
votre fidell esclave

M. Stenbock.

Elbingen

le 15 de jun.¹

A^o 1703.

¹ I originalet felskrifvet *janvie.*

343 (b).

[Brevet välvilligt ställdt till utgifvarens förfogande af ägaren arkivarien J. H. A. Flodmark. Författarinnan U. S. von Strussenfelt, som under pseudonymen Pilgrimen äfven skref en roman 'Magnus Stenbock', hade som gåfva fått detta bref tillika med ett eller par andra från Thorsjöarkivet. Det här aftryckta öfverlemnade hon till nuvarande ägaren. Jfr brevet 340(b).]

Adress: Stockholm. Sigill F.

Ma chère et très chérie femme.

Je vien de recevoir trois des vos lettres à la fois par les quelles j'apprens que vous vous portez bien, Dieu en soit loué. Vous me mandez auxsij que les lettres de chance vous soit à présent randues et j'espère qu'elle vous soient pajées ausij, comme cela n'est que juste. Il samble à la guerre issij en Pologne, que je ne fairaij gier plus du butin maix si j'en peux ammasser je vous l'anvoiraij par une autre voije et plus sure. Quant à Bijby, puisque mon ange me mande que cela seroit mal amplojer l'argen, je vous supplie d'en agire comme bon vous samble si vous n'avez pas encore aschetté la tere, et taschez ma chère du moin à amplojer cet argen tellement que vous en ajez quelque utilité, car il m'a couté si cher de l'ammasser, et comme ce sont 13000 ecuës argent contant et mille que Monsieur votre frère me doit c'est un assez jolie capital, qui peut et vous retirer de vos debtes, et vous procurer comme vous dittes un avantage dans Wapnö. Enfin je suis contant de quelle manière que vous les faites, maix n'en prettez pas à quelque un que vous ne savez qu'il vous paye avec intérêt. Quant aux officiers dont vous me parliez pour leurs femmes, il n'y a rien à faire car le Roy a tant des fraix à supporter et d'allieurs il ne veut pas que nous parlions

pour personne, si bien que j'aye toutes les pains du monde a me soutenir moy meme.

Je vous suis bien obligé de la charmante nouvelle que mon ange me dit de mes enfans, et je vous suis fidellement obligé du soin que vous prenez d'eux. Assurez Madame votre mère des mes profondes submissions, comme ausij vos seures, et mes enfans. Le petit Kreutz se porte grace à Dieu bien, il devient toute à fait jolij, je ne louij laise manquer de rien et j'en aurai plus de soin. Quant à ce que je vous aye anvoje, si à la douane on ne veut pas vous le laisser passer sans tull, eller confiscation, så kan min Engell först gie goda ordh och säga att om där är någon contrebande så är dän ej köppt uthan tagen af fienden och medh mitt blodh förvärfvatt, aldeles intett att brukas emoth Hans Majestets förbådth uthan till mobilier, i hus; skulle de då ej vilja låtha dätt fara, så skall jag söka hans Majestett. Där är intett som kan kallas confisckablett mer än 36 allnar brocade, som jag fick af saxcarna i slaggett; dätt andra är giorda sängar och tappeter och sedan litett sijlver, allt effter upsatsen; där ära 7 cofferter eller packor min Engell tilförija marquerade N° C: Strat. N° 8: C: Strat hörer Burenschylt till, en stor fyrkantig kista där uthinnan tappeter ligga, män de andra 7 samt dätt sijlverett som där finnes är min Engels; dätt är en abusut^r om dätt; står skrifvitt 3000 lodh och hörer Burenschyllt till, dätt är man 2304 lodh i een lithen tunna och hörer lillå bocken till. Nu i dag är afgangen de andra sakerna jag omtaltt medh Magister Combleus och Capitain Norman, de ära sannerligen skiöna och pretieusea; där hos en lista på allt. Uthij en kista funnes några saker som ej upptecknade män likvist i kistan specificerade, så att jag hoppas fåå i

^r Aperçu.

Svärjett skolla hafva så vackert sijlver som vij. Mig åter står nu allena att önska min Engell uthij Guds dän aldra högstas milderika beskydh som dän där förblir till sin död med all vyrdnatt och tandresse

Min aldrakieresta lilla Engels
ödmukesta och trognaste
tienare

Dantzich: 17 Junij
A° 1703.

M. Stenbock.

P. S. Jag har skrifvitt hoosgående bref till hans Excellence gref Wrede i fall att man schiquanerade min Engell på sina saker, jag hoppas han är nådig. Min Engell säjer att allt dätt sijlver där är föruthan kalkarna som skall gies till kiörkorna, skall myntas så gier dätt mindre difficulté; dätt andra är moubler. Här vill staden ingen contribution gie hvilket lærer gifva consequence. Jag går och i mår-
gon härifrån till Ormen, män som dätt är osäkert så har hans Majestet sänt mig een escort, män är än intett kommen. Adieu vatta mamma.

344

Adress: Stockholme. Sigill F.

(Med annan stil): Par adresse de Votre très humble Serviteur P. Cuyper-
croona. Dansicqu 3me Juillet 1703.

Datum: Dantzich de 24 junij A° 1703.

*Några rader hälsningar. Han har blifvit uppehållen
i Dansig.*

345

Adress: Stockholm. Sigill F.

Datum: Dantzich d 4 julij A° 1703.

Ytterligare ett uppdrag från konungen hindrar honom att på 8 dagar resa från Dantzich.

'Ambrasser vos seures de ma part et dites à understubban, qu'il y a issij quelque chose qui l'aime mais j'en suis le rival.'

— — — — —
le Roi ne veut pas quitter Toren avans qu'il voit la ville évacuée — — —. Quelques uns nous veulent faire espérer la paix, les autres en désespèrent — — — — —

346

Adress: Stockholme. Sigill F.

Datum: Dantzich le 17/7 julij A° 1703.

Snart ger han sig i väg. Allt väl.

347

Adress: Stockholme. Svart sigill F.

Datum: Dantzich d. 8 julij A 1703.

Ma chère et aimable Comtesse.

Ces lignes ne serviront que pour vous assurer des mes tandresses, et comme hier les commediens du Roi partirent d'issij pour la Suède, je vous aye anvoyé avec Mademoi-

selle du chemin mon portrait qui me resamble comme deux gouttes d'eaux. Ne pouvant pas vous présenter l'original que quant le bon Dieu et le Roij le veulent, je vous prie de vous souvenir de moi par là, quoy que je suis persuadé que je vous suis en idé nouit et jour, ce portrait vous donnera j'espère quelque consolation pendant mon absence. — — — — —

Datum: Dantzich le 15 de juliet A 1703.

Brefvet af den 17 juni, i hvilket hon underrättade om sitt mindre goda befinnande har gjort honom ledsen. Det är hans hopp att vattenkuren skall göra henne godt.

— — — — —

Min Engell är så godh och gier en messhaka som vacker är till gref Piperts greffinna uthij hennas kiörka på landett jemte en kalk, ty jag har lofvatt Hans Ex: gref Pipert dätt. — — — — —

Quant à Monsieur Erich Spar il est vrai qu'il est issij, et je crois qu'il est trop honête homme, d'avoir jamais quelque dessein contre le salut de sa propre patrie, du moins est il assez de mes amijs pour m'en avoir fait la confidence s'il fut charché de quelque parelle commission. Je veux ausij vous avertir que Dona a fait retirer la somme qu'il avoit payée pour nous à Drejer et Tonnenmacher et qu'à présent on me mande de Berlin que je puisse tirer le reste qui est 500 escus, ainsij j'ai mandé à Wolters de le recevoir, c'est encore une chose fort appropos pour nos dettes auprès de louij. Vous aurez la bonté de correspondre avec louij si vous plaît la dessus. Il ne me reste à présent

qu'à vous conjurer de me conserver vos bonnes grâces et d'être assurée que je suis et que je serois toutte ma vie

Ma chère et très chérie famme
votre fidell esclave

M. Stenbock.

P: S: A son Ex: le grand Maître mes profondes révérences. Ambrassez mes anfans tandrement. Om dii finge sij pappan tå ä han hundade tusen dånge kieltigare än dom alla illaste banana. Du ge ja tomste nart ti illa mama.

349

Adress: Stockholme. Sigill F.

Datum: Strisse for Dantzich d. 11 augusti 1703.

Ma très chère famme.

Me vojicij anbarqué dans une commission très fascheuse et painible, si j'en sors heureusement cela aboutira à ma gloire. Je prans Dieu pour aide, et j'espère ainsij d'en venir à bout. Ne vous allarmez pas si quelque brouit se répard de moij, car dans des paijs cij ou on fait la guerre on est exposé mille dangers maix quiconque se remet au bon Dieu ne court auqu'un risque, — — — — —

350

Adress: Stockholme. Svart sigill F.

Utan datum, men på adressen med annan hand: Par adresse P. Cuypercrona. Dantzigke ^{19/29} aoust 1703.

Glad öfver hennes bref från den 1 augusti. Porträttet som han sändt henne anses mycket likt. Hälsningar

till alla, änkedrottningen och hela hofvet, Kerstin Klarman och alla vänner. Nöjd öfver att Erik Lewenhaupt är med honom.

Med annan stil: 'Min hiertans faster war så godh och glöm ej heller att helssa jungfru K. Clarman från mig, för gamal bekanskap skul. *E. M. Lewenhaupt.*'

351

Datum: le 28 d'augst.

Brefvet från den 29 juni gladde honom, då han fick höra att hon nu var bättre. Hans egen hälsa är ännu god, men hur länge,

'car je me devore du chagrin me voyant oublié de tout le monde'.

352

Adress: Stockholme. Med annan stil: Par adresse de Votre très humble Serviteur P. Cuypercroona. Dansicq^e 9/19 7 bre 1703.

Datum: Du camp de Toren le 5 de Sept 1703.

Ma chère et aimable Comtesse.

Après bien de travailje et mille paines essuyées je suis heureusement arrivé issij avec les recruts et l'artiljerie du Roi, sa Majesté en paroît assez contant, quoiq^e je ne laise pas d'avoir bien des anvieux et du chagrin de tout côté, maix patience le temps surmonte tout.

— — — — —

Hälsan är god, utom bröstet. Hennes bror är dålig hushållare. Omöjligt att hjälpa, ty hushållet består af 60 man. Många utgifter. Förtjust öfver att gossarna skrifva så nätta bref. — — — — —

353

Adress: Stockholme.

Datum: Au camp de Toren le 12 de Septemb 1703.

I fullt arbete att ta Thorn. Stina Douglas' son är en vacker gosse, som han själf tagit sig an. Det är länge sedan han fått underrättelse från henne.

354

Adress: Stockholme. Svart sigill F, samt ett rödt främmande.

Datum: Toren le 25 de Sept: 1703.

Ma chère et très chérie famme.

— — — — —
 Nous sommes issij à vouloir exécuter un siège. Dieu veulje que cela allje bien, comme on ne veut consulter personne ny se servir d'auqu'un qui en ait quelque connoissance. — — — — —

M. Stenbock.

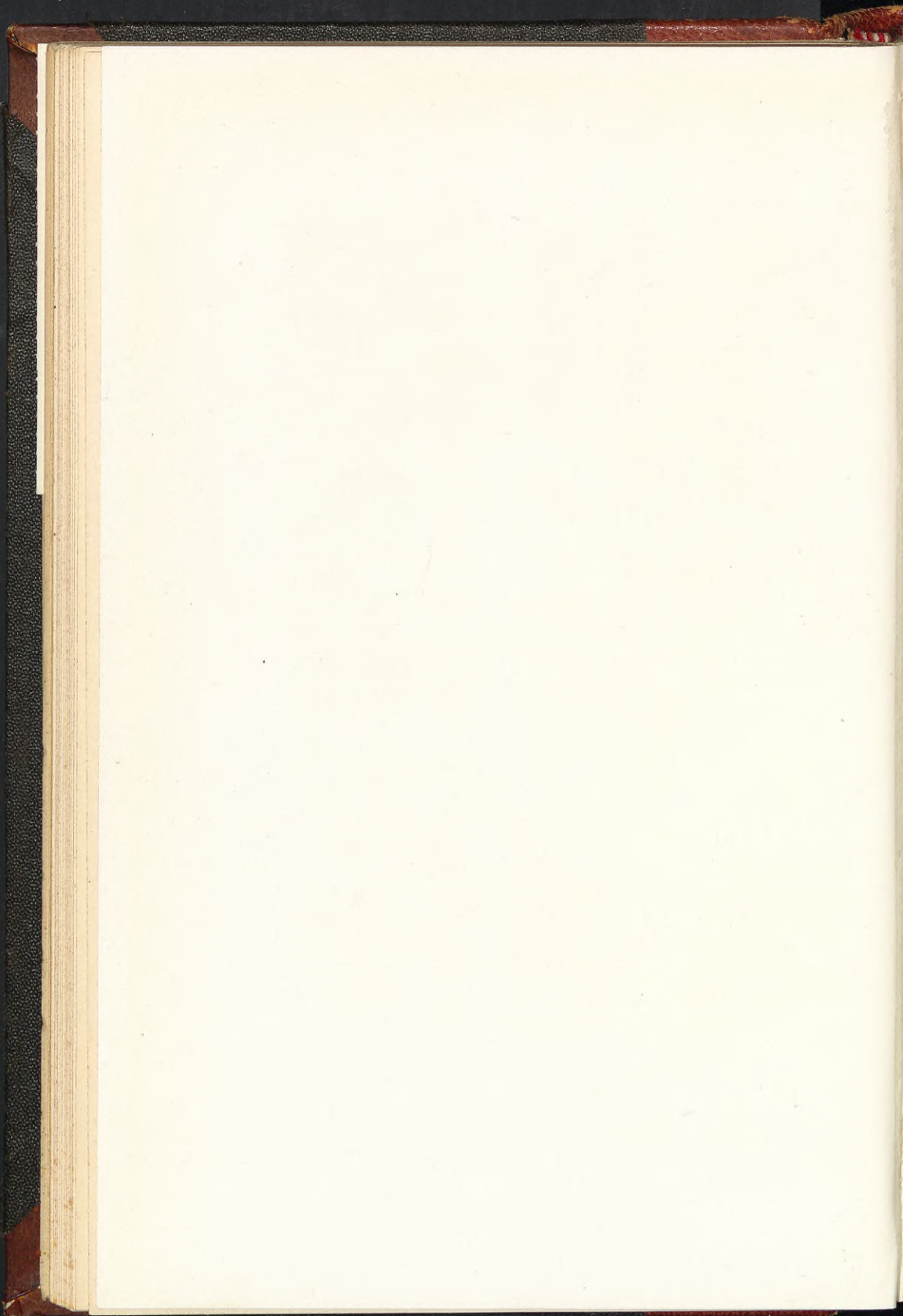

BENGT OXENSTIERNA

MAGDALENA STENBOCK

EMALJMÅLNINGAR AF ELIAS BRENNER

BRO-GÅRD

355

Adress: Stockholme. Svart sigill F.

Med annan hand: P. adresse Balzar Hagemester Dantzig d. 13
Octob. 1703.

Datum: le 29 de Sept 1703 de Toren.

*Hälsningar. Hennes förböner skola bevara honom från
alla farligheter.*

356

Adress: Stockholme. Sigill K.

Datum: Toren le 8 d'octo 1703.

*Torn har gifvit sig utan att konungen haft någon nämn-
värd förlust. Själf är han guvernör på några dagar.
Vid god hälsa önskar han henne detsamma och ber henne
adressera brefven till Danzig genom Cuypercrona.*

357

Datum: Toren le 11 de octo 1703.

— — — — —
Nyp understubban i öratt för min skull. Din broor ber
helsa myckett och mår väll; dätta brevett har han sänt
hit; han behöfver penningar och gudh veth att jag intett
mer har än jag knafft kan lefva af för jag har ett stoort
husholdh.

3—143426. *Stenbock, Magnus Stenbock. II.*

(Grefve Erik Oxenstiernas hand):

Sasam iagh af min högt ährade kare herr swåger höghwälborne herr Grefwe Magnus Stenbock hafwer bekomit fembhundrade Rixdaler albertus så hapas och twilar inte at min nådiga kare fru moder honom dadh larer honnom heller hans Grefina min kare söster dadh sama lærer betala iagh forblifer til min dodh min hogt ahrade kare fru Moders aldra ödmiukeste tienare

Torn d 5 October
1703.

och sön

Eric Oxenstierna.

358

Adress: Stockholme. Svart sigill F.

Ma très chère famme.

Les fréquentes occupations que j'aye au service du Roi, m'ont rammené de recheff en ce pajj cij pour quelques jours. C'est pour recevoir cent mille écus de contribution; j'aye fait un petit butin assez jolij à Toren que je vous anvoiraj, il n'est pas de prix maix tousjours un souvenir agréable de Pologne; si mon ange vous n'avez pas encore fait faire les deux grands plats pour notre vesselle d'argent, ne les faites pas faire car je vous en anvoiraj un couple très grands et beaux et quatre qui suiveront encore, si bien qu'il faudroit 8 comme les plus grands que vous avez et 12 comme les moyens, enfin vous disposerez le reste comme il vous plaira aprèz. J'aye encore de rescheff prètté à Monsieur votre frère 300 ecus, comme cela m'incommode vous ne sauriez le croire, je le fait pourtamps avec plaisir pour l'amour de vous espérant que Madame votre Mère vous randera bien cela et les mille écus d'au-

paravant. Assurez Madame de mes profondes submissions comme ausij vos aimables seures, ambrassez mes enfants tandrement, et donnez moij de vos nouvelles le plus souvent que vous pouvez par l'adresse de Monsieur de Kypercra. Soyez assurée que je serois durant ma vie

Ma chère et très aimable Comtesse
votre fidell et très

Dantzich le 27
d'octob: 1703.

obéisant serviteur
M. Stenbock.

Erich Levenhaupt et Gabriell Oxcenstern sont avec moij comme ausij Duglas, il vous prient d'assurer leurs parants et seures avec moij de nos respects.

Aimable et très chérie Comtesse.

Han återvänder till Marienburg, sedan han uppburit 100 000 riksdaler för konungens räkning.

Je suis en mille paines pour vous depuis que Mons: le médecin Skragge dit que vous vous chaggrinez trop en mon égard. Aimable et chère famme ne faites pas cela pour l'amour de Dieu, mettez votre espérance en louij et soyez assurée que de mon côté je prandraij garde à moij comme il faut.

Såsom jag åther har spart och samlatt någett så sänder jag dätt min Engell om hoon bara låther bee Her Könich så tar han uth penningarna uthan att någon veth hvem dem skall hafva. Låth mig weta min Engell om de förra är riksmarskalken betalta, och huru min Engell har amploje-

ratt dessa penninga, jag tviflar ej att ju min Engell lærer söka att göra oss dem till nytta; jag hoppas inom kort att än kunna sända så myckett ty Hans Majestet är mig någett skyldig. Dätt säjes att så skiöna gods skola vara til kiöps i banken och för ett ringa kiöp, secreteren Hermelin har sagt mig att banken är till freds medh halfva penningar och hålla godsen så länge i underpant till dess att hela summan blir betaltt. Min Engell förstår dätt bettere än jag därföre lemnar jag allt uthij hennes egen disposition och förblir till min döödh

Min aldra kiereste Engels
ödmiuka och hörsammesta tienare

Dantzich d: 6 noven:

M. Stenbock.

1703.

360

Adress: Stockholm. Svart sigill F.

Här hos een liten pacha i vaxduk insömmatt.

Datum: Numunde Schantz le 20 de Novemb. 1703.

Med Stale sänder han brefvet. Je suis issij pour dépêcher les prisonniers et les trophés que le Roi à pris ce tamps passé, et aprèz je me retourne à Marienbouch. Med Klaes Sparres flotta sändes listan på krigsbytet, en päls, och sedermera en säng, som han låtit göra.

361

Min aldra kieresta lilla Hustru.

Jag frögdar mig ej ringa att see uthur min Engels värda skrifvelse af d: 18 novenber att icke allenast min Engell

mår väll, uthan och att hon ej tviflar om min tandresse emoth sig. Jag försäkrar att dän aldrig skall hoos mig uthsläckas än genom min sista andedrächt. Jag ber ödmuikeligen helsa min Engels Fru mor och alla syskonna, min moor och alla som kienna mig, anbrassera och mina små Englar tandrement, gifve gudh jag däm än en gång finge se. Hans Majestet är mig helt nådig, och är jag dän endersta han brukar, jag har gudh skee lof giort honom stoor tienst, han är ej heller otaksam i dätt han mig ej allenast skienkt 10000 riksd. uthan och anförtrött att värfva ett Regiment Dragoner, och således äther förökt min lön på 70 riksd. om månaden, jag tackar gudh för alt sådan nådh. De tiotusen riksd. skall jag sända min Engell, två har jag redan sänt, dät är allt så 12000 riksd. och skall see till att jag än kan sända 2000 riksd.; om då min Engell tager dessa 14000 riksd: och lägger dätt därtill som min Engell än har öfver senn vår skull är betalt kan hoon kiööpa Rånäs, skulle någett fattas kan godsett straxt försättas att låna af Banquen och seen betalas af inkomsterne af min öfverstelöön samt af dätt min Engell har af Spannarp åhrligen. Kanske jag lærer kunna innan kårt dätt äther betala då genom 1000 då mindre och då mer. Laga nu så min Engell så att dätt jag så surt samlar må kunna lända min Engell och sina små till nytta om Gudh skulle röfva mig ifrån Eder alt för bitida eller och om jag en gång kumme trött och förlamader hem jag må medh hugnatt hafva någett eget hus där inunder jag må kunna lutha mitt hufvudh, låfva min gudh och ähra min aldra kieresta lilla Engell. Jag sänder här copian af een sedell på Hans Majestets handpenningar för 1704 åhrs, annor har jag dem ej bekommitt, de andra ära äfven sådana, skulle de förra ej vara betalte så sänder min Engell dem tilbakars under

Residenten Kypercronas couvert att gifvas mig i egna hender, så har hans Majestett låfvatt att vilja mig dem assignera på dätta åhrett som kommer, män kanskee min Engell kan väl tala så medh riksmarschalquen att hoon uthan dess blir betaltt. Enfin min ädla Engell laga nu om oss bäst vij kunna och låth oss tacka gudh som oss hulpitt uthur giell och skull och således till ett litett stycke bröödh som likvist är eget förvärfvatt. Jag frögdar mig ej litett jemväll att höra min Engell låtitt giöra sig een skiön bufet af sijlver som och att villa låtha laga servicen, jag sänder till dän än ett vackert partie sijlver, dätt har varitt i fara på siön män nu tager jag dätt till lands och skall sända dätt öfver Ystett eller och först yppe vatten tilljka medh ett handfatt och kanna i een giestkamar och een skiön säng. Gifve gudh jag sielf een gång kumme hem och finge gå och sielsvållas där iblandh medh min Engell, hvilket jag näst guds hielp än hoppas lærer skee medh hugnatt. Jag tackar gudh för een nådig Kånung och att jag är älskatt af hela armen, och måste mina afvundsmän tilstå mig hafva giort Kånungen stora tienster, och att jag obligerar hela värden. Hans Majestett vill umgås så delicat, min Engell kan dätt ej troo jag törs ej heller förtroo pennan allt hvadh jag väl kunde säja. Nu gudh bevara min Engell till krop och siäll och dina kiere små, pussa dem alla på mina vägnar och understubban medh. Låt mig vetha hvadh mesures min Engell tager medh dessa 14000 riksd. jag nu lærer sända, kan jag skrapa mer i hoop och spara dätt på min egen krop skall jag var fyrk sända hem till min Engell. Jag hoppas min Engels Mamma betalar väll hvadh jag din bror förstärckt först 1000 riksd. och nu 300; som och om min Engell annars sin mamma någett lånth af dätt jag för öfver sänt. Jag recommenderar mig uthij min Engels van-

liga tandresse och amitie och förblir till min dööd medh
all skyldig respect och kierleek

Min aldrakiereste lilla
Engels
ödmiuka och trognaste
tienare

Elbingen d: 20/10 decemb:

A^o 1703.

M. Stenbock.

P: S: Att Hans Majestett så gått kiöp tog denna fästning, har hans Majestet näst gudh att tacka mig. Armen lærer stå stilla i winter, gudh gifve emedelertijdh dätt kunde bliva freedh. Erick Lejonhouvoud är öfverst vedh mitt Regement Dragoner, jag ville haft min Engels broor män hans Majestet ville intett, jag hoppas han hielper honom väll om han ville chanchera sin condouite. Jag nödgas att sluta, ty gudh veth hvadh arbete jag har om dagen och ingen tima frij, så att jag väll kan säja dätt jag om afton helt trött, och arbetar mer än 10 andra; gudh varij ära för een godh helsa och att jag dätt kan supportera. Jag hoppas Hans Majestett lærer och en dag där på reflectera och ihugkomma mig medh någon befordran.

362

Adress: Stockholme. Svart sigill F.

Ma très honorée et chère femme.

Voycij deux lettres sous caschet volant dont vous verrez les contenus. Ma mère m'a écrit des drôles des lettres, si bien que je vous prie de louij anvoyer la suivante après que mon ange l'aura recaschettée, ausij bien que celle du Baron Grooth. Quant à moij i est vraiij que je serve assez agréablement et au contantement du Roiij; maij la jalousie

est si grande contre moij qu'un chacqu'un sous main tâsche de contrecarer tout ce que je croix faire du bien, pour me mortifier ainsij. je ne deveraij pas vous découvrir mon chagrin maix enfin que vous ne soyez par surprise si un de ses jours apprenez mon retour par un conché, car je suis trop charché d'affaires des grandes inportences, et la jalousie est si grande de mon mérite que si le Roij venoit à mourire, on inputeroit à moij tout ce qui c'est fait contre leurs avis, puisque sa Majesté n'a consulté personne que moij en certaines rencontres et puisqu'il à réussi en cela ils m'en sont anvieux à la morte; d'alljeurs sa récompence à la fin ne sera que très petite et moij qui sans cela n'est pas de la constitution la plus forte je ne peux pas longtamps andurer ces fatigues et ce travailje. C'est pourquoij j'attanderaij pour voir ce que le Roij voudra faire de moij à la première création et si alors je ne suis distingué et que sa Majesté ne me guarantit de toute danger et d'en être responsable à l'avenir, je veux à présent faire examiner mes actions et en suite me retirer.

Je ne peux vous exprimer comme vous m'avez réjouij par l'agréable récit que vous me faites des mes anfans, il ne peuvent pas manquer d'être bien élevés sous votre condouitte. Ambrassez les tandrement de ma part, assurez Madame votre Mère des mes submissions comme ausij Mesdemoiselles vos seures men nyp understubban i öra för min skull. Quant à ma Mère et sa condouite envers vous, il faut nous en consoler; qu'elle fasse et qu'elle donne son bien à qui elle voudra, Dieu pourvoira bien à notre besoin et ne permettra pas qu'elle fasse quelque préjudice à nous qui en son éguard n'ont jamais mérité un tell froideur. Je pars d'issij après demain pour Marienbouch et Elbingen mettre ordres à tout ce qui reguarde ma fonction; je suis plus occupé que personne ne sauroit croire à

randre service au Roi. Je ne manquerai pas de vous donner des mes nouvelles le plus souvant qu'il me sera permis, faites en de même et assurez le grand Maître des mes très profonds respects, je voudrois que ce seigneur voulut pour nous avoir quelque bonté. Si ma Mère nous veut oublier, vous deveriez mon ange la prier de vous continuer la pension de Spannarp, voyons ce qu'elle dira. Adieu le bon Dieu vous bénise million des foix et fasse que vous ayez une heureuse nouvelle année. Moij je serois tant que je viveraij ma chère et divine Comtesse

votre fidel et très obéissant

Dantzich le 22
de decemb: 1703.

valet et serviteur

M. Stenbock.

363

Utan datum, men i december 1703.

Ma chère et très chérie Comtesse.

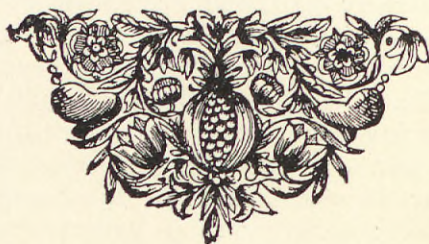
Huru jag mig ängsslatt öfver dätt att min värda lilla Engell varitt opasslig kan jag ej beskrifva och tackar nu gudh att min Engell åther blifvitt frisk igen. Jag ber ödmukeligen helsa min Engels Mamma och syskon. Hvdh min Engell skrifver om Grooth och han sielf skall aldeles secreteras och skall jag emoth honom mig uthan mit nampns undersätjande medh nästa påst tydeligare explicera. Jag hoppas att Oxcenstiernan nu lærer med guds hielp vara kommen till Stocholme medh dätt senesta byte jag min Engell sände, dätt är vackert, män som dätt mäst [är] möbler och schillerier så sändes här nu gården som dätt kan uthij ampleras; här följer 13341¹/₂ riksd: senast 2000 är femtontusen riksd: och som jag intett annat hoppas än

att min Engell än har öfrigt af de förra een 6 eller 7000 riksd. så fattas allenast att köpa Rånäs en 4 à 5000, hvilka min Engell lätteligen kan få låna i Banquen på sielfva gården och vij sedan kunna betala på allahanda vis medh räntorna, mina löner och skall jag än dåk väll see till att skaffa ett par eller 3000 riksd: tilkommande åhr, där kan min Engell göra stat uppå och kanske föör. Altså hoppas jag min Engell kan nu komma till ett eget stycke bröödh, vara uthan skull och hafva ingen där obligation före mer än gudh och oss sielfva att tacka. Jag spar att skrifva ett mer till om onsdag, ber min Engell ambraserar tandrement min små och skona sin helsa bäst du kan samt troo att jag till min döödh förblifver medh all imaginable tandresse min aldra kieresta lilla Engels

ödmiuka och trognaste tienare

M. Stenbock.

P: S: Dätta är een present af Hans Majestet för mitt trogna arbete och möda. Avis brefvett sänder min Engell till Her Könich att han är så godh och fordrar uth betalningen. Carressera riksmarschalken myckett för att få prompt betalning och låth mig medh dätt första vetha huru myckett oss än fattas att köpa Rånäs. Jag skall skaffa än 3000 riksd:

1704

364

Adress: Stockholme. Sigill F.

Datum: Elbingen d 8 janv: A° 1704.

Glad öfver underrättelsen om hennes goda hälsa. Nu skall han till konungen, men kommer ej att uppehålla sig länge där. Han ber henne uppge huru mycket som fattas henne i 26000 riksd. för att köpa Rånäs.

365

Datum: Marienbouch le 18 de janv: A° 1704.

Hälsningar.

366

Adress: Stockholme. Par adresse de Monsieur le com-
messair Wolters. Sigill F.

Ma chère comtesse.

À ma propre mère min ödmiukesta helsning jemte dätta
bref. Jag sänder min engell sin broors rivers på 500 riksd.

som jag hoppas lærer returderas af mamma antingen i penningar eller möbler, när min Engell köper oss en egen jordh, gud wari äratt att jag dän dag lefvatt jag min Engell een så dan och propre mårgongåfva kunnatt förvärffa genom min dienst och troгна arbete. Jag skall i vår sända hem een vacker säng som jag sielf s[v]arfvat och till skuritt, dän intett är så galen hoop smidh, dito ett teltt som min Engell kan då och bruka i dätt gröna på landett. Kungen af preusen[†] har gjort mig een present af tre stycken skurna glas som medh sanning kunna hetas en kungelig present hvilka jag och skall hem sända, de äro rarare än om de vore af gull, enfin allt hvadh jag någensen kan samla skall jag min Engell öfversända. Att Oxenstiernan och Duglas reste hem är orsaken att de ville skaffa sig penningar, och dessuthan vill hans Majestät ej göra dem till capitener strax uthan vill de skulle blifva leutnanter. Oxenstiernan lærer väll blifva capitain när han kommer igen, jag skall och arbeta förr dän andra hvadh jag någonsin kan. Mig återstår att recommendera mig uthij min Engels vanliga gunst och amitié medh försäkran att jag till min dödh forblifver min aldra kieresta Engels ödmiuka och hörsammesta tienare

M. Stenbock.

Dantzich d 4 Febr. A° 1704.

367

Adress: Stockholm. Sigill F.

Aimable comtesse.

A la hâte je vous mande que je me porte grâce à Dieu bien, et la joiije que j'aye des nouvelles si jointes qui nous

[†] Fredrik I.

font espérer la paix en ce pajj cij n'est pas à exprimer, Dieu veujle qu'elle soit bien tôt. Par la poste passée je vous aye mandé que je ne souhaitte pas mieux que vous aschettiez Rånäs. Här ära de som boott där och vetha eij nog att säga af de agrements som samma gård hafver. Helsa medh min ödmiuka respect Mamma och syskonna och ambrassera tandrement mina små, communicera dessa nuveller jemte min hörsammesta recommendation til Hans Excellens Riksmarskalken och andra gooda vänner. Jag hoppas att gudh har hört de många sukningar och tårar som till een önskelig freds ärhollande ära till gudh sända så att vij nu snart få fredh och rolighet igen, dätt gudh dän aldra högsta gifver. Jag är och forblir till min dööd min aldra kiereste lilla Engels aldra ödmiukesta och hörsammesta tienare

M. Stenbock.

Dantzich d. 10 febr. A° 1704.

368

Adress: Stockolm. Sigill F.

Très chère et aimable comtesse.

Comme je pars d'issij aprèz demain pour Marienbouch je ne veux pas manquer de vous marquer mon devoir et vous dire que je me porte grâce à Dieu bien. Assurez Madame votre mère de mes profonds respects et ambrassez vos aimables seures de ma parte comme ausij mes chers anfans. Je vous manday par la pasée qu'il y a de l'apparence que la guerre va finir en ce pajj cij, comme on a resolu de detroniser le Roij de Pologne. Dieu veulje que

la paix générale se fit en même tamps, maix nous avons encore les mouscovits à traiter, cepandant il faut espérer que le bon Dieu aura soin de faire finir le tout quant il le trouvera bon. Avec le premier vaissaux je vous anvoiraij des amplettes que j'aije fait issij antre autre chose pour quatre chambres le tappiserie af strööt arbete: hvart rum af 60 alnar i circomference och 4 alnar högt, 2 röda och gull, ett blått, och ett grönt, rätt vackert på landet att hafva och kâstar man 50 riksd. hvart rum; medh annatt smått; så att min ängell skall kunna medh dätt jag för sänt och contrefeit som ära i Carelscrona och dätta möb- lera Rånäs som ett dåkskåp, sedan kunna vij medh guds hielp her till att fåå et litet hus i Stockholme och möb- lera dätt medh ansenligare små saker (män för all ting måtti i alla papas hus vara små kiellare kamrar).

Enfin je tascheray de vous faire plaisir en tout ou je pou- rais, Dieu veulje seulement que je pauvois m'anescher de me chagriner, d'avoir esté oublié a l'avancement general que le Roy a fait ou pour tamps' j'aye servie en honett homme; il faut se consoler. Nu fik jag min ängels bref att hoon har köpt Rånäs så gläder dätt mig af allt hierta och önskar därtill guds välsignelse. Att min Engell handlar till sig alla de gods som ligga där när omkring är mig kiert, jag skall spara hvad jag kan att sända hem till hielps att betalatt. Om Mörby böra vij handla ty dätt har ju för varitt ett oxenstierne stamgodtz och om min Engell kommer öfver eens medh Nora¹ och onkul²; medh giösta³ skall jag handla här, jag måste väll vetha om Oliwe- krantz will sälja sitt godz och hvadh han vill hafva där- före, jag hoppas vår here give mig väll mer, emedler-

¹ Hedvig Eleonora Oxenstierna.

² Axel Sparre.

³ Gustaf Oxenstierna.

tijdh kan man låna och betala medh min gage och en del af revenuen som dätt min Engels tilståndh tillåther, gudh välsigne och bevara min Engell jag är intill min döödh medh all tandresse och submission min Engels ödmiuka och trognaste tienare och illa illa man

M. Stenbock.

Dantzich: 13 februari A° 1704.

Jag hoppas att kunna sända innan kårt 5000 riksdl till hielps, de 2000 för Cronhielm skola följa innan 14 dagar.

369

Adress: Stockholm. Sigill F.

Datum: Dantz. le 16 de fevrier A° 1704.

*Innehåller ungefär detsamma som föregående bref.
Han hoppas att hon äfven köper Gillberga och Mörby.*

370

Adress: Stockholm. Par adresse de Mons. le Resident Cypercroon. Sigill F.

Datum: Dantzich d. 18 febru. A° 1704.

Han sänder henne 2000 ecus att köpa Ugelnäs för. De resterande 6000 ecus på Rånäs hoppas han inom 4 år kunna betala genom god hushållning. Om han i öfrigt kan få något, så vore bra att köpa Gillberga och sedan Mörby.

— — — — —
 Je vous prie de faire une visite si vous pouvez à mon beaufrère Douglas et saluez le mille fois de ma part, assurez louij que j'aye fait tout au monde pour son fils, maix le Roi dit qu'il n'a jamais servi issij et qu'il faut qu'il soit Lieutenant de rescheff s'il veut espérer quelque fortune en ce paj cij, je fairaij cepandant tout mon mieux pour qu'il puisse être capitaine dans les Dragons quant la revue se fera en cas que le Roy y veut consantir. Pour nouvelles, je vous mande que la confédération à Warsovie continue toujours, maix de la réusite je ne peux rien dire, car la nation n'est composée [que] d'inconstence. On mande de Breslau que le Roy de Pologne a fait anlever le prince Jacque[†] et son frère Constantin[†], voilà encore une diversion dans les affaires, si Dieu n'en fasse la fin il y a apparence que le tout ne finit pas si tôt. — — — — —

Låt mig och vetha huru dyrt väl skulle vara gilberga och hwadh som väll Mörby vore wärt. Goo natt; goo natt illa mamma nu går jag dussa, och ä både vaken som dussande in till min döö min alla keresta illa mammas ödmiuka och troгна tienare

M. Stenbock.

Marienbouch d. 26 Febr. 1704.

P. S. Jag setter och målar om dagen när jag nogen timme öfwrig har. Min Engell troor intett hvadh jag nu är för en mästare.

[†] Sobieski.

372

Adress: Stockholme. Par adresse de Monsieur le commissair Wolters. Svart sigill F.

Min Engell om där veter så till att man kan holle stoo gång på Rånäs så skulle min Engell lägga sig dätt till, kanske min Engell får väl af Mamma saliga pappas stoo, och låth mig vetha här uthinnan hennes wilja så skall jag söka om dätt anläggges att skaffa mig een skiön besiälare Dätt continuerar allt än att pollackarna vilja sätja af deras konung gifve gudh att dätt procurerade oss snart freden där jemte. Min ödmiuka respect till Hans Excellence Riksmarskalken som och till min moor, troo att jag intill min sista andedræcktt är och förblir min aldra kiereste lilla Engels ödmiuka och hörsammeste man och tienare

M. Stenbock.

Marienburch d. 29 Februarij A° 1704.

373

Adress: Stockholme. Sigill F.
Par adresse de Mons. le Resident Kuiperkron.

Ma très chère famme.

Je vous écrive celleij pour accompagner celle de Monsieur votre frère pour la Comtesse Charlotte; il a été quelques jours avec moy incommodé par le podagre maix à présant il se porte mieux. On m'a dit que le fils^r de madame Sperling est condamné ifrån lif ära och gods, alltså ville min Engell i tijdh see sig före om hon komme

^r Claës Lützw.

att hafva någon deel uthij Rånäs på hvilken konungens ombudsmän kunna komma att tala, ty i sådant fall kunde nu penningarna tagas hos konungen. Helsa sin mamma och dina syskon ambrassera mina små tandremt. Jag fågnar mig hierteligen att höra min aldra kieresta Engell vara nögdh medh Rånäss och att dätt är vackert; gudh gifve jag där snart finge pussa min Engels handh. Jag har taltt med giösta oxcenstierna, han säger att han[s] systrar må väll handla om Mörby och han är tilfreds där medh; enfin min Engell gör som hon behagar, jag består Oxcell¹ ingen ting af dätt han upsatt mer än en kalk och paten och een mässhaka om någon är öfver. Helsa jungfru Kerstin Klarman, hennes släktinge skall vara välkommen jag skall väll söka att hielpa honom. Om agurkornas insyltande skall jag mig bemöda att få beskrifningen nu. Om sängkläder skall jag och vara betänkt att öfversända en 4 fina sängar på 2 personer och 4 dito slättare män dok för härskapett, gemena sängar för folkett troor jag väl min ängell får i Svärjett dessuthan så holler jag före att man på dubbla madrasser och där under en paljasse, så vore alldra bäst. Gudh hielpe mig een gång hem, jag skall väl pusla om mig och sielf vara fogde forst jag man får een liten kiellare kammar att boo uthij. Jag önskar min Engell utij guds beskydh och förblir till min döödth medh all tandresse och vyrdnadh

Min aldra kiereste lilla Engels ödmiuka och
hörsammesta tienare

M. Stenbock.

Mariembourg d. 9 martz 1704.

¹ Gustaf Renstierna.

374

Adress: Stockholme. Sigill F.

Datum: Marienburch den 18 martz 1704.

Ma très chère famme.

Il faut que je vous mande que le Roy fut issij avant hier et laisant faire l'exercice à son artiljerie par des mines et des fusées ou autrement pacqueter. Je ne soij comment que par hasard un baton d'une fusée m'est tombé sur le pied et me blessa un peu. Je suis persuadé qu'on décriera cet accident bien plus qu'il n'est, maix ne vous allarmez pas de cela, je me porte grâce à Dieu bien et j'espère de bientôt en être remis — — — — —

375

Datum: Marienburch : 22 martz 1704.

Hennes bref af den andra mars har han fått. Åter skrifvoer han om sina afundsmän. Såret är nu så pass läkt, att han kan gå, men håller sig inne.

376

Adress: Stockholm. Sigill F.

Datum: Elbingen le 29 de Martz 1704.

På väg till konungen för att tala med honom om sina afundsmän, 'arrive ce qui en pourra'.

377

Hon hade underrättat honom, att hon ville komma till Danzig. Han väntar henne med otålighet.

— — — — — sur tout prenez garde que vous n'ayez point de malheur en chemin, je serois ravi si understubban kommer medh, kanske lustan kan hielpa henne i någon måtta fast Doctrana ej så snälla eller extraordinoir. Adieu aimable femme à revoir, ambrassez mes enfans trèshumblement. Je suis du fond de mon âme ma chère comtesse votre fidell esclave

M. Stenbock.

Hilsberch le 2 d'avrilje 1704.

Si vous prenez le post-jacht il faut que vous preniez bien garde qu'il débarque à Dantzich car sans cela il va à Pillou: si vous n'arrivez pas mon ange pendant que je faj débarquer les recrues vous courrez risque de ne me point trouver aux anvirons.

378

Adress: Stockholm. Sigill F.

Datum: Dantzich le 12 d'avril 1704.

Han gläder sig öfver hennes ditkomst, hoppas att brevet icke når henne i Sverige, utan på väg söderut.

379

Adress: ou celle sera. Svart sigil F.

Min aldra kieresta lilla Engell.

Medh hvadh frögdh jag och secreter Rolant förnummitt min aldra kieresta Engels lyckeliga ankomst kan jag ej beskrifva, gudh gifve min Engell lyckeligen kommer hith. Jag sender denna expresse emoth min Engell att skaffa henne escorte af Mejerfelts folk ifall oxenstiernan ej vore ankommen till Stolpe(?). Helsa min svägerska och dina små samt Christin Klarman, di äro mig alla välkomna, jag längtar medh inpatience att snart få kyssa din handh varandes till min döödh min ädlaste aldra kieresta Engels aldra ödmiukesta och hörsamesta tienare

M. Stenbock.

Dantzich d: 21 april:

380

Adress: Stockholme. Sigill F.

Datum: le 28 de avril A° 1704.

Hälsningar.

381

Adress: Stockholm. Sigill F under papper.

Datum: Weismontoff[†] le 21 de juliet A° 1704.

Ma chère famme.

Je veux espérer que vous soijez heureusement arrivée à Stockholme; le bon Dieu vous conserve tous jours. Au jourdoui je suis arrivé auprès du Roy issij à 4 lieux de Sandomir; je me porte grâce à Dieu bien, et je pars cette nuit pour aller faire le pont; — — — — —
L'ainemij se retire à savoir si nous le pouvons joindre.

382

Adress: Stockholme. Sigill F.

Datum: Sandomirs le 27 de juliet A° 1704.

Hälsningar. De söka fienden, som retirerar.

383

Très honorée et très chère comtesse.

Nous voilà bien avant dans la Pologne, l'ainemij se retire toujours et quel est le deséin du Roy. Je me porte grâce à Dieu bien, touts mes amis vous baisent très humblement

[†] Wiszemantow.

les mains; le pauvre Falkenberch a été malheureux, il a commencé mal appropos querelle avec Schewen et s'en est fuij. — — — — — Assurez Stina Lilje de mes vénération; son mari commence de se montrer parmi le monde et me fait souvant l'honneur d'être chez moy, je louij randeraij tout le service que je pourois; saluez Mademois: Clarman et touts ceux qui me connoissent soijez assurée que je suis avec toutte la tandise du monde jusque dans le tombeau ma divine femme votre fidel esclave

M. Stenbock.

Jarislawe d. 10 august. A° 1704.

Ma chère femme.

Le Roy Auguste étant allé en Littuanie d'issij à 40 lieux nous allons à Leopol ou Lemberch plustôt pour amasser de l'argent que pour combattre. J'aye cru qu'il y alje de mon devoir de vous le mander en même tamps que je me porte grâce à Dieu bien, monsieur votre frère de même; je ne saurois vous dire comme il se chanche à son avantage. Assurez toutte votre illustre familje de mes summissions profondes et soijez assurée que je serois durant ma vie et dans le tombeau ma chère et divine Comtesse votre fidell esclave

M. Stenbock.

Jarislouw d. 24 august A° 1704.

385

Adress: Stockholme. Sigill F.

Ma chère et très chère femme.

Vous aurez sans doute appris par la voie commune comme quoy Sa Majesté l'épé à la main a amporté la ville de Leopoll; j'aye assisté à cette glorieuse antreprise et j'en suis sauvé et saint me portant bien quant a la santé. Les rigoureuses ordres du Roi ne permettent pas, que je puisse vous réjouir de quelque beau butin car tout demeure au Roy et Sa disposition; il y a eu des belles pièces d'argenterie, et outre cela la ville doit payer 300000 écus en espèces. — — — — —

*M. Stenbock.*Leopolle 4me de Sept. A^o 1704.

386

Adress: Stockholme. Främmande sigill.

Min ädla aldra kieresta lilla hustru.

Hvadh fröjdh min Engels bref mig förorsakat är äij att beskrifva, i dy jag där af förnimmer min Engell gudi ske låf mår väll, jag kan och tacka gudh för dättsamma, fångnar mig och innerligen att höra min Engels anhöriga vara i ett gått tilståndh, jag ber dee måtte alla på dett högsta helsas, Sparren och din broor samt Bromel och flera andra

låtha anmäla deras ödmiuka respect. Jag har köpt här
otskilliga små saker som skulle fåna min Engell om de
vore väll uthij Svärjett, tio understubbar har jag låtitt
giöra som äro vackra, 2 fioletta, 2 couleur de cher, 2 agat,
2 aurora, 2 celadon. Gudh gifve de vore hemma till lika
medh en tanture af persianiska tappeter alt för hvackra,
dått kostar mig och nog. Kung Stanislaus är hit kommen
i går, dått vete gudh hvart vij vidare taga vägen. Jag
önskar att vi såge snart ändan på leken, och att jag finge
ända mina dagar på Rånäss med min Engell allenast till
guds nampns ära. Jag kan intett vist säga min Engell om
betalningen för rånäs dåk har jag hopp. Kog: är nu mer
difficil än han någensin varitt, dåk lærer gudh regera hans
hierta och finna uthvägar. Gör min recommendation till
riksmarchalquen och min moor och troo att jag är till min
döödh med all wyrdnatt lefver och förblir

Min ädla Engels ödmiuka troгна och hörsammesta tienare

M. Stenbock.

Lemberg d. 7 Sept. A° 1704.

387

Adress: Stockholm. Sigill F.

Min aldra kieresta lilla Engell.

Huru jag spart ihoop så har jag samlatt fem tussende riksd.,
hvilka Düben genom sin fru låfvatt att villa genom vexell
bref till ställa min Engell allt så hoppas jag min Engel
säkert lærer få dem och således kunna betala banken och
vara aldeles frii for Rånäss uthan att vara där på någett

mer skyldig, gier gudh mig n[ågo]tt mer, skall jag dätt samla att kiöpa gilberga till, får jag dätt intett så vari gudh äratt för dätt jag samlatt till min Engels tienst. Jag skall se huru jag skaffar någon bygnings hielp til husett på rånäs och får jag lägenhet, skall jag hemsända dätt bytett jag till mig handlatt i Lemberch som lærer hugna min Engell. Jag mår väll gudh ske låf män har mången chagrin och förträt, på hvilken gudh täckes giöra een ända att min Engell mina bref ej fått dätt är ej min men saxarnas skull som dem interciperatt. Helsa sin ädla mamma och syskon, min mor och små barn samt Riksmarschalken och jungfru Christin; din broor mår väll jag har åther måst läna honom 100 riksd. så att han å åny fått 200, som min Engell har til godo hoos sin fru mor. Jag är och förblir så länge jag lefver medh all tandresse och vyrdnatt min ädla aldra kierresta lilla hustrus ödmiuka och trogneste tienare

M. Stenbock.

Basanoff d. 3 Oct. A° 1704.

388

Adress: Stockholme. Sigill F.

Ma chère famme.

†
Jag tackar gud för helsan och önskar att jag dätt och må få höra ifrån min Engell och hela dess värda familje. Vij stå här och Augustus på andra sidan strömmen, och see på varandra, jag troor hans Majestät lærer gå öfver a quel prix que ce soit gudh gifve till lycka. Jag skall

medh första lägenheth sända min Engell en vexel af Düben på 5000 riksd: så är rånäs betaltt och kan jag sedan någett samla så vela vij handla oss till gilberga hvartill jag redan veth än 2000 riksd: som min Engell skall få af Prenberger; af Dalregementofficers löön att köpa husett sticker för mycket i ögonen; gudh gier oss väl hus i Stockholm, om vij lefva, emedlertidh boo vij i mammas hus. Din broor har jag åther länth 100 riksd., han mår väll och ber medh mig helsa min Engell af hela dess vördnatt, jag har ett angenämt byte åth min Engell af någett sijlf tappisserier och sabbelskirsfoder värk, samt skiön saffian till stolar. Är jag så lyckelig och beholler lif och helsa och kan få dätt hem dätt lærer hugna mig Engell mer än gement ty dätt är rart och presieust. Gudh väl-signe och bevara min Engell till lif och siäl, och gifve att jag snart kunde låtha min Engell få höra här i från goda och hugneliga tidningar. Ambrassera min små och troo att iag i döden är min Engels ödmiukesta och hör-sammesta esclave

M. Stenbock.

Prag for Warschou d: 15 Oct: 1704.

389

Adress: Stockholm. Sigill F.

Ma chère et très chérie femme.

N'inputez pas à moy la faute de mon silence, je vous aije écrit plussieurs fois maix les lettres ont été interceptees des Saxces. Je me porte grâce à Dieu bien aprèz la poursuite que le Roij a fait sur les ainemijs. Nous les

avons poursuivi 55 lieux en les combattant 5 foys toujours avec avantage en prennant bien des prisonniers et 20 piéces de canons, plus de 3000 moscovits de tués outre les saxçons. La perte ne seroit rien de notre côté si moij je n'avois pas perdu mon cher Erich Lewenhaupt qui a été tué, maix mort comme un héros et en bon cré-tien. Le Roi n'a pas perdu moin en perdant Klinkow-strööm, en vérité je n'y perde pas peux ausij et s'il avoit vécu j'avois espérance d'ammasser quelque chose pour aschetter Gilberga à cette heure, patients nous laissons tout antre les mains de bon Dieu. Si tôt que mon bagage arrivera je vous anvoiraij mon ange mon butin en cas qu'il n'a pas été volé en chemin. Assurez madame votre mère, la mienne et le grand maître des mes profondes submissions, comme ausij vos aimables seures, ambrassez mes anfans tandrement et conservez moij votre précieuse tandresse par laquelle je suis jusqu'au dernier de mes souppirs ma chère comtesse votre fidell esclave

M. Stenbock.

Froustatt le 4. de Nov. 1704.

Monsieur votre frère se porte bien et personne de l'infanterie n'a assisté à cette poursuite. J'aye tous jours cru Axcell Spar de mes amis et honête homme, maix à présent je le trouve ausij fourbe quil soit grand, maix il sen repantira si jamaix Dieu me laise la vie.

390

Adress: Stockholme. Sigill F.

(Med annan hand): Pr adresse à Son très. serv. Lagerström Stettin le 24 Novemb. 1704.

Ma chère femme.

Je me port grâce à Dieu bien. Le Roy m'a fait lieutenant général de l'infanterie malgré tous mes adverseirs dont une autre foij je vous tiendraij compte, la grâce du Roi est de bonne grâce faite et je pase sous silence le reste; en baisant la main à toutte votre illustre familje étant mon ange votre très fidell esclave

M. Stenbock.

Froustat le 10 Nov. 1704:

391

Adress: à Stockholme. Sigill F.

Här hoss 3 packar och 2 tunnor och 3 smala låder märkta E: M: O.

Lissa den 16 Novem 1704.

Min aldra kieresta lilla hustru.

Gifve gudh att dätta funne min Engel vedh een godh och önskelig helsa. Rolant som jag gett låf att resa till Svärjett, kan berätta mitt tilståndh och att jag mår väll och har een nådig Konung. Medh honom öfversänder jag

dätt lilla bytett jag kunnatt samla jag önskar att dätt är min Engell angenämt. Honom har jag gifvitt listan uppå allt hvadh där uthinnan inpackatt, beständes i tre kistor, 2 tunnor och 3 långa lådor; min Engell kan nu genom dätt smälta sijlver jag sänder låtha giöra vår service litett fulkomligare om hoon så behagar, där är 960 lodh. Där är ett skiönt tappet af silke och gull 8 rader brett om man där emellan vill sätta sammitt kan där af giöras dän vackresta säng man kan se; dätta är ofverflödigt att projectera ty jag veth min Engell lærer väll syssla ihoop allt som sig bör. Mig åtherstår allenast att önska min Engell uthij guds beskydh och giöra näst min ödmiuka recommendation till min Engels frumor och syskon samt till Riksmarschalken min Engell och försäkratt, att jag lefver och döör min Engels ödmiukesta och trognaste tienare

M. Stenbock.

I vår skall jag ännu sända om min Engell will 16 par lakan af gått husslärfvett och någett dräll.

Adress: Stockholm. Sigill F.

Min ädla aldra kiereste lilla Engell.

Jag betviflar ej att min Engell ju är uthij tusende ängslan för mig aldenstundh jag ej kunnatt effter min önskan och skyldighet så offta upvachta min Engell som jag bort att dätt intett varit min skull dätt vitne gudh. Jag skref sist att Hans majestet gjort mig till general Leute-

nant emoth allas förmodan, och dätt uthij allt för nådiga termer, män så har jag och måsta, till taxsäjelse och att brenna lius för fanen, offra, maix qu'importe. Helsa sin fru mor och min mor medh min underdåniga wyrdnatt som och dina syskon och mina små. Jag hoppas min Engell lærer hafva fått genom Bromell en wexell af 500 riksd. att betalas till Malmberch, altså är Rånäs betaltt. Jag har tänkt att kunna sända n[ågo]tt mer män nu måste manquera parole, dåk gier väll gudh mer om jag lefver dätt byte jag fått sändes nu till Dantzich och lærer hugna min Engell. Om gudh vill dätt kommer väll fram ty där ära vackra saker iblant allt annat 8 par fina lakan a 3 bredder och 5 alen långa 16 par a 2 bredder dito fina och 20 par a 2 bredd: gröfvere samt 5 stycken damask dräll till dukar 12 alen svart stycke och 5 dussin salveter. Jag nödgas sluta för jag har mer arbete än någen troor, recommenderar mig uthij min Engels vanliga affection och förblifver till min död min aldra kiereste Engels ödmiukaste och trognaste tienare

M. Stenbock.

Fraustatt d. 16 Noven. 1704.

393

Adress: Stockholm. Sigill F.

Min aldra kieresta ädla lilla hustru.

Jag har nu skrivitt 3 bref sedan jag kom hit till Slesiska gräntzen, hoppas min Engell lærer hafva fått dem och att de funnit min Engell vedh een goodh helsa, jag fik ett ifrån min Engell af den 9 Septemb: hvilket mig

högeligen hugnar så väll att see min Engel må väl som och hela husett och mina små, i synnerhet att dee sig så vackert förkåfra i förståndh och dess studier; gudh han välsigne och bevara dem och gifve att jag kunde lefva min Engel och dem till hugnatt och nytta. Jag är åther anga[ge]ratt emoth min vilja i een värfning och måste således åther sätta in min fattigdoom som jag annars kunnatt sända min Engell, män patience gudh vari ära för helsan och dätt jag har till i dag kunnatt samla. Secreter Rolant sände jag till Svärjett för 6 dagar sedan, han förde medh sig till min Engell någett byte, hvarom jag för har taltt gudh gifve dätt är angenämt, där var smeltt sijlver iblandh annatt 900 lodh jag troor om min Engell där af gjorde 2 stora fath och 2 så stora som de största och 4 som de mindre så skulle cervicen vara komplett i synnerhet om vij sedan kunde samla än ett dussin talrikar. Låth Rolant wetha att om han til spörjes hvarför han rest till Svärjett att han säger for min värfning skull att beställa stegbyglar sporrar och betzell. Jag vil hoppas att min Engell har fått dätt Bromel öfvergiort och allt kunnatt betala rånäss, vij vela vänta till att kiöpa eller handla mer til dess vij äro om pänningen vissa. Gör min recommendation hoos sin frumor och syskon som och till min mor, och låth henne vetha jempte min excuse att jag intett tidh haft att skrifva att jag nu general Leutenant vorden. Helsa min syster beata och Dugglas och låth dem vetha att deras sän Duglas blir een braf kar och älskatt af kånungen och alla, han har följt mig i dessa actioner och distingueratt sig i sin Konungs egen åsyn till allas nöje, han är Leutenant under Dalkarana, jag kan säja han blir een braf Soldatt, och Kungen har tandresse för honom. Adressera sina bref min Engell på Klinkouström i Stettin eller Fatke i Stralsund. Min Recommendation hoos

riksmarschalken och troo att jag till min döödh medh all
 vyrdnatt lefver och döör min ädla aldra kieresta lilla
 Engels ödmiuka och hörsammesta tienare

M. Stenbock.

Rawitz d: 23 Novemb. 1704.

394

Adress: Stockholm. Sigill F.
 Datum: Ravitz d. 26 nov 1704.

Hälsningar.

395

Adress: Stockholm. Sigill L.
 Datum: Ravitz le 7 Decemb. 1704.

*Hälsningar. Han ber henne lämna sina bref till ma-
 dame Hermelin, då de säkert skola komma fram.*

396

Adresse: Stockholm. Svart Sigill F.
 Här hoos 2 Pachar märkta med E. M. O.

Han sänder dukar och servetter.

Dieu veulje que les affaires fussent finijs en ce pajj cij car

5-143426. *Stenbock, Magnus Stenbock. II.*

la fatigue s'augmente et l'agrément diminnut. Saluez Stina Lilje, on m'a dit qu'elle partit grosse d'Ermelant, je louij souhait bien de bonheur si cela est ainsij. À Stina Klarman mes compliments, et d'aljeurs si j'aije quelques amis. Monsieur de Fiting Hoff qui est le porteur de cellecij apporte quelques paquet concernant mon Régiment que je vous supplie d'anvojer à Prenberch en main propre. Nous sommes issij, dans le pay du beau linge, si j'avois de l'argent il y auroit des belles amplettes à faire, maix basta je ne serois que trop heureux si je peux un jour vous rammener ma petite personne sauve et sainte, cest après quoi languit ma divine comtesse votre fidell esclave

M. Stenbock.

Ravitz le 12 decemb. 1704.

397

Adress: Stockholme. Svart sigill F.

Ma chère famme.

Je suis au desespoir par les nouvelles que je viens d'apprendre que ma mère doit être morte, maix comme je n'en ai je n'aije auqu'une notification par votre main j'espère encore que cela ne soit véritable, maix en cas que cela fut je nous estime bien malheureux particulièrement comme je sois sur que le Roij ne me permettra pas de faire un tour en Suède et ma présence pourtamps seroit de grande utilité pour l'un et l'autre des héritiers. Mandez moij au plus tôt ce qui en est, et quell est le testament, et si vous trouvez appropos que comme je ne peux venir moij même en Suède que j'excige un ordre du roij pour le

senatt de vous prêter la main devant tout autre à cette fin qu'on ne vous fasse d'injustice. Assurez madame votre mère et vos chères seures des mes respects. Ambrassez mes enfants tandrement, mes soumissions à son Excellence le grand maître et priez louij pour l'amour de Dieu de m'assister au payement du biljet que Bromel vous à donné, car c'est moij à qui il appartiens et j'y perde sans cela trop. Adieu aimable femme je languis aprez vos nouvelles et vous assure que je serois durant ma vie et dans le tombeau ma chère comtesse votre fidell esclave

Ravitz d. 14 decem. 1704.

M. Stenbock.

I går sände jag medh Fitinghoff 2 dukar och 2 dussin salveter som kan ej vara vackrare; vedh första lägenhet skall än följa så myckett ey så vackra män för bättrade genom 20 par lakan.

Adress: Stockholm. Svart sigill F.

Ma chère et très chérie Comtesse.

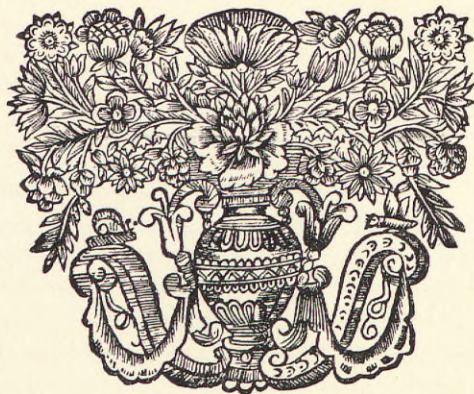
Combien cela m'afflige que d'apprendre la morte de ma mère je vous en fait la juge vous même en première lieu ma chère, il est naturell d'aimer son prope sang d'autant plus une si illustre mère, en second le regret que l'aije d'être si éloigné de vous à ne vous pouvoir randre auqu'une service dans ce triste cas, car le Roij ne veut point donner de permission, et de prandre conché ne serois pas de saison. Je suis persuadé que vous prandrez garde à nos intérêts, et mandez moij du plus tôt si nous avons besoin de la protection du Roij contre quelqu'un je l'ob-

tiendraij. Si Malmberch sait le testament, j'en voudrois bien être informé, et si Vapnöö nous doit appartenir ou non, si cela nous appartiendra il seroit bon de faire prandre possession d'abors quojque les revenus demeurent in sequestres. Je me porte grâce à Dieu bien et je vous prie d'assurer votre illustre familje de mes respect et soyez persuadée que je suis à jamais ma très chère famme votre fidel esclave

M. Stenbock.

Ravitz d. 20 decemb. 1704.

P. S. Ambrasses mes chers anfans, je vous félicite à la petite filje que vous avez eue par testament de ma mère défunte; ne douttez pas que je ne sois contant de tout ce que vous résoudrez.

1705

399

Datum: Ravitz le 4 d'janvi 1705.

Nyårshälsningar. Femton år blir det i mars som de varit gifta, han hoppas att de än 3 gånger 15 år skola lefva. 200 riksdaler ber han henne dela mellan barnen.

400

Ma chère et très chérie femme.

Je suis en mille paines pour mon ange que je n'en resois point des lettres, je n'espère pas que c'est par quelque motive de disgrâces ne saschant point vous avoir donné quelque sujet; plût à Dieu que votre silence ne fut non plus causé par quelque indisposition. Pour moij je me porte grâce à Dieu bien, et je vaij partir demain pour la Prusse à Elbingen. Mes commissions sont tousjours odieuses, et ne fait que de m'attirer des ainemijs dans la chancellerie.

Maix qu'inporte je fairaij la volonté de mon maître laisant ma protection antre les mains du bon Dieu et du Roi. Adressez vos lettres à l'avenir sur Kyperkron à Dantzich. Assurez votre chère mère des mes profondes vénérationes comme ausij vos seures, ambrassez mes anfans tandrement, Dieu vous bénisent touts. Comme Mons: Malmberch m'a écrit et m'a anvoyé le testament de ma mère je vous prie qu'il me en fasse une déduction celon le pappier issij joint. Conservez moij l'honneur des vous bonnes grâces et soyez persuadée que je serois à jamaix ma chère et divine Comtesse votre fidell esclave à la morte

Ravitz d: 12 jan:

M. Stenbock.

A^o 1705.

Vedh salige Frumors löösöröns bytande så framt dätt skier, för än giellen är betaltt, så ber jag min Engels ser på sitt eget bästa vedh inventering och lättandett.

Af Kammereraren Malmberch begieres att få een uthförlig deduction på understående questioner.

1. Huru stoor all jellen är effter vår salige Frumor.
2. Huru stor inkomsten kan vara.
3. Om nu och intett mer är att hoppas uthur de lifländiska godzen.
4. Hur salige Frumor tänkt att giellen skulle betalas.
5. Om husett går i giels betalning eller om dätt går i arf som löösöron.
6. Huru stor ränta jag har i Vapnö att hoppas.
7. Huru myckett jag kommer att betala i giellen i fall jag kunde lösa min del uth.
8. Såsom där talas om mina 3 syskon effter min salige Faders förra hustru¹ att de skola niuta uthij Torpa deras del, så frågas hvadh för godz som finnes i Vester-

¹ Brita Horn af Åminne.

giötlandh och Hallandh som där till skola användas och om mig under Vapnö därigenom någett derogeras, samt huru stor ränta dätt sig till bestiger, för dem.

9. Som dätt och nämnes om Stina Levenhufvudh att hon skall hafva een tredjedel uthij ränta emoth Heselby så lenge hon lefver hvar ifrån dän skall tagas och huru myckett dätt sig belöper, och om alla arfvingarna skola där till contribuera, och huru myckett jag då kommer att gifva åhrligen uth ifrån mig, så till henne som till andra slike.

10. Som Sigri Baners baren skola hafva 2 års ränta af de liflandiska godzen, om dätt icke därmedh lærer beroo till fredliga tijder komma.

11. Såsom salige Frumor berättar i testamentett att Torpa skall altidh blifva vedh dän älsta broderen som ett stamhus, nu är frågan om Gudh min bror och dess manliga arfvingar hädankallade, om dätt mig då skulle hemfalla och hvadh dess döttrar sedan skulle hafva till refusion, eller om de intett komma att ärfva deras fader i denna måttan.

12. Hvilka och hvar de arfgodz ligga som Salig Frumor säger skola gå i byte emellan alla barnen och huru mycket dätt kan vara.

13. Huru stor ränta som är i Liflandh, ty som salige Frumor till lägger bror min Erich 2000 riksd. ränta i Kolka och mig dän öfriga räntan i Lif- och Estlandh, och sen säger om Kijda godzett blir fritt uthur reductionen skall dätt mig hemfalla som ett fideicommissij 1000 riksd. ränta, så förmodar jag att där lærer vara mera ränta i Liflandh än 3000 riksd. hvar då dän skall taga vägen; item att om jag får Kijda och Kolka inlöses som förmenas medh 54000 riksd. om jag icke lika fullt behåller Kijda och får de 2000 riksd. som mig ära tillagda vedh inlösen.

Adress: Stockholme. Par adresse de Mons: le Residan
Kypercron. Svart Lewenhauptskt sigill.

Ma très honorée et très chérie Comtesse.

J'arrivaij issij hier au soir pour aller exciger de la Wormie la contribution et avoir soin de quelques autres petites choses; pour cette foij issij je n'aye auqu'une commission pour Dantzich ainsy je ne saij combien je pourois rester issij. Si mon séjour fut d'une si longue duré cette anné comme l'anné pasée je pourois me flatter que vous arrêtiez le premier jacht pour venir issij à moins que cela ne vous fatigue point trop et vos affaires domestiques le permettent. Enfin si votre santé le permet vous ne courrez autre risque qu'à vous retourner si par hazard je ne fus plus issij, ainsij je vous laise faire mon ange tout ce que vous voulez et ce que vous jugez le plus appropos. Ayez la bonté ma chère famme de m'anvoyer trenne sadlar giorda af Kånungens salmakare medh hølster och smorläders schabracke, stigbyglar och betzell, förbyglar och rygstycke, allt medh förgyltt beslag och 3 par raaka betzellstänger, ty här kan sådant tyg eij giöras. Finge jag Svänst dricka, lax och strömming vore jag myckett gladh som och litett af min mammas brennevijn. Min ödmiuka recommendation till sin Frumoor och dina ädla syskon, ambrassera dina och mina små änglar, gudh bevara dem alla samtliga. Din broor mår väll och ber myckett helsa, han ändrar sig nog dageligen till sin avantage. Helsa alla mina syskon. Om min ängell kumme uth huru gierna såge jag och mina små om dätt kunde låtha sig giöra.

Adieu aimable et très chérie Comtesse. Conservez moi
l'honneur de vos bonnes grâces et soyez persuadée que
je suis dans le tombeau ma chère femme votre fidèle esclave.

M. Stenbock.

Mariembourg d: 27 januarij
A° 1705.

Adress: Stockholm. Svart sigill F.

(Med annan stil): Par adresse de votre très humble serviteur P. Cuij-
percroona. Dansicq le 2/11 Fevrier 1705.

Datum: Elbingen 31 jan. 1705.

*Hur länge han kommer att stanna i Elbingen vet han
icke. Intet nytt, 'si ce n'est qu'on espère que la cour de
Brandenbouch se va unir à la nôtre, si cela se fait nous
avons à espérer que la guerre pourra finir plus tôt qu'on
c'est imaginé'.*

Adress: Stockholme. Svart sigill F.

Ma chère femme.

Je ne vous mande rien de nouveaux ni combien je pourrais
rester en ce pays si je ne le sachant point encore moi-même.
Un cavalier nommé de Forstner envoyé du prince Louij,
qui est fort de mes amis, vous soit recommandé d'autant

plus que c'est un homme plain d'esprit; faites louij mes complimens. J'aije reçu la vôtre du 12 de decembre ou vous marquez l'inportunité de Messieurs les Spar. Celouij qui est issij n'est pas meljeur, il a le C: P:^r pour soij, et comme celouij peut tout en faveure de ses frères quant je ne serois pas à la coure je souhaitteraij, que le procès que vous avez avec eux ne vous fisse auqu'un tort ou prejudice. Assurez Madame votre mère et vos seures de mes profonds respects. Ambrassez mes anfans tandrement. Vous ne sauriez croire comme cela me réjouit d'apprendre qu'ils se forment si bien, Dieu les bénisent.

Adieu aimable famme, je vous souhaite antre les mains du tout puissant cette nouit et bien des autres ne pouvant point avoir ce bien moij même. Cependant je suis et je serois jusqu'au dernier moment de ma vie

Ma chère famme

votre fidell valet:

M. Stenbock.

Dantzich 4 febrü
1705.

P: S: Kan min Engell i någett obligera Baron Forstner så gör dätt för min skull. Min Engell, låth mig vetha min Engell huru dätt hänger i hoop medh Spankau, een man har sagtt mig om jag hade 10.000 riksd. så ville han skaffa mig så myckett till att lösa dätt godsett säjandes dätt vara mödan värt och 8 procento, gif och här öfver sin mening ty hvem hveth hvad gudh beskier ännu.

^r Carl Piper.

Brevet upptill i högra hörnet märkt: 36 och 37.

Ma chère femme.

Je vous suis obligé de votre gracieuse souvenir et vous assure que je me porte bien, ne vous inquietez point pour cela, je n'aye auqu'un mall sinon que je suis amoureux à mourir de lilla Ea Malla Ossenterna, gu ventar den illa ungen medh dätt snaresta, antingen öfver Üstett eller huru hoon behagar, kom snart om du vil komma min ädla unge, jag bespar alt till vår antrevuë. C'est un équivoque que vous me dittes de votre seure Nora, comme la précédante lettre ne m'a pas été randuë dont vous faites mantion; si vous arrivez je saij bien un créature qui ne seroit pas indifférant à voir à votre suite quellque couronne dorée, car si moij je suis amoureux, l'autre n'est que inquiet à vous assurer de se respects car il a de la tandresse pour moij. La hâte de la poste me force de finir. Assurez votre illustre familje de mes profondes vénérationes et soyez assurée que je suis à jamais ma divine Comtesse votre fidel esclave

Dantzich le 15 de
fevrie A° 1705.

M. Stenbock.

Adress: Stockholm. Svart sigill F.

Datum: Marienbouch d. 16 Fevrie A 1705.

För att längre tid kunna vara tillsammans råder han henne till att ta vägen öfver 'Ustett' till Marienburg. Åt-

minstone den minsta borde följa med, äfven 4 drängar, som han behöfver.

406

Adress: Stockholm. Sigill F.

(Med annan hand): Pr wätzow.

Datum: Bramsberch d 24 febr. 1705.

För säkerhetens skull ännu ett bref till Stockholm. Roland känner vägen öfver 'Ustett'. 'Lilla gossen ber hellsa mycket.'

407

Adress: Stockholm. Svart sigill F.

Datum: le 8 de Martz 1705.

Nyss har han fått hennes bref af den 15 februari, och erfarit att hon tänker ge sig i väg med första 'yacht' till Dantzich med 'la petite famille'. Liksom hon räknar han timmarna till återseendet. Nöjd är han att hans bror visar sig resonabel.

408

Adresse: Stettin. Sigill L.

Datum: Elbing d. 18 April 1705. [Kanske felskrifning för maj, då i brefvet återopas ett bref från henne af den 29 april, eller också är stilskillnaden på ett eller annat sätt orsaken därtill].

Genom hennes bref af 29 april [jämför ofvan] erfar han att hon beslutit sig för att resa öfver 'Ustet'. Föl-

jande dag reser han till Danzig för att ta emot henne och skall skicka någon för att eskortera henne genom det polska området, ehuru ingen fara är, och visa henne hvar han bor.

409

Adress: Stockholm. Fr. Stettin. Sigill K.

(Med annan hand): Fr. Stettin.

Datum: Fridland d. 30 julij 1705.

Ma très chère et très chérie femme.

Resan hoppas han har varit lycklig. Je suis avancé jusqu'issij à 20 lieues de Dantzich et j'espère d'être au quartier du Roi dans trois jours. On ne sait pas encore ou se fera la campagne, cependant j'ai appris que tout se remuë; il y a apparencé que la campagne sera galjarde, et j'espère de vous en pouvoir donner des nouvelles plus positives après mon arrivé à la cour. — — — — —

410

Datum: Warschou d: 17 august 1705.

Ma chère et très chérie femme.

Jag är änteligen kommen till armen och högqvarterett Gudh skeep lof uthij en goodh helsa och kan jag väll säja att jag nu mår bettere än någonsin tilförende Gudh låthe dätt man continuera. Jag hoppas att snart få höra dätt

min aldra kieresta lilla Engell är väll öfver kommen och att hoon så väll som hela min Engels följe mår väll dätt Gudh gifve för sitt namns äras skull. Jag ber ödmuikeligen helsa mamma och alla syskonna samtt min Ulrika och små Dragoner och en två. Gudh välsigne dem allasammans.

Min saak^r angående så är nu hvar man flaath att höra rätta sammanhangett. Herren sielf har sagtt mig att dätt han aldrig har kunnatt troott honom där om, och viser sig emoth mig helt vänlig, hvadh nu vidare däräf yarda skall lærer tijden gifva hvilken jag medh patience mäste afbjida. Om vår campagne höres än litett eller intett hvart uth dätt skall giella och är ingen apparence att vij i år få see någon fiende. Gudh gifve allenast ett sluth på allt och att vij måtte få snart komma hem hvar till sitt och att jag finge leka medh een, två och lilla mamma, och alla mostrana. Helsa jungfru Cherstin och för all ting Stina Lilje, hennes man har distingueratt sig som ett lejon i dän sista actionen och dätt till Konungens nöje och allas approbation. Jag längtar hierteligen att få vetha huru min ängell och dess saker ära framkomna. Gudh välsigne och bevara min Engell; jag är och förblir medh all ersinnelig tandresse min Engels troгна och ödmuikesta tienare

M. Stenbock.

Revisions eden skall jag sända vill gudh medh nästa påst emedan jag ingen lägenheeth än haftt att kunna dän aflägga. Helsa secreteren Erenberch och^m försäkra honom om min beständiga estime för honom.

^r Se brefvet 412. Om saken se f. ö. Annerstedt, Magnus Stenbock s. 105 o. f.

411

Adress: Stockholm. Par adresse de monsieur de Blewernitz. Sigill F.

Ma très chère et très chérie femme.

Étant arrivé vers issij j'apprit que le roij étoit déjà parti de Ravitz; il y a 6 jours sa Majesté s'est tourné vers Warsawie avec la plus grande partie de l'armé. Mons: de Renschyltt est resté issij avec le reste de l'armé. Le dessein du Roij est inconnu, si bien qu'il faut l'aller chercher ou je le peux trouver ayant une escorte de 50 hommes avec moi.

Vous aurez sans doute appris la victoire que Mons: de Lewenhaupt a amporté sur les moscowits en Courland, elle est complete en toute manière. Je suis encore à 40 lieues de Warsovie maix j'espère de m'y trouver bientôt si plait à Dieu.

Posen den ¹ aug. 1705. *Med annan hand:*

En alldraödmukesta respect anmäbler Högwällborne fru grefvinnans

underdånigaste tjänare

H. Falckenbergh.

412

Datum: Blonie d. 25 aug. 1705.

Glad öfver underrättelsen, ehuru ej från henne, att hon kommit fram till Stockholm.

Quant à ma dispute avec Mejerfeltt on en parle pas encore que rarement, cepandant tous ceux qui ont été de sa

¹ Dagen ej utsatt.

partie rougissent de confusion; il faut voir ce que le Roi
 fera à son arrivé car les Régiments sont en marche. —
 — — — — —

Monsieur votre frère m'a été voir, il ne se porte pas bien
 se trouvant de la goutte et à la poitrine fort incommodé;
 il a espérance que sa Majesté lui donnera quelque somme
 pour aller au bains d'Aix la Chappelle. — — — — —

413

Sekreteraren Rolands hand:

Högwelborne Fru Grefwinna.

Hans Excellence H: Generalen har i dag bekommit en
 Eders Nådes skrifwelse af d. 9e Augusti sidstledne; wille
 gärna med egen hand swara, män som han en stoor hoop
 förnämna giäster hoos sig har, hwilka alla nu medan
 iag detta skrifwer dricka Eders Nådes skåhl; Altså har
 Hans Excellence befalt mig att Eders Nåde weta låta det
 Han mår wähl, samt höijeligen fågnar sig af Eders Nådes
 wälmågo, och de öfwrige sinas. I bland de af detta här
 laget som i synnerheet låta anmäla deras respect till
 Eders Nåde, är H: Gref Carl Wrangel och H: General
 Auditeuren Lilliestierna.

Jag
 förblir med all som största respect
 Högwälborna Fru Grefwinnans
 Tro-ödmiukaste Tienare.

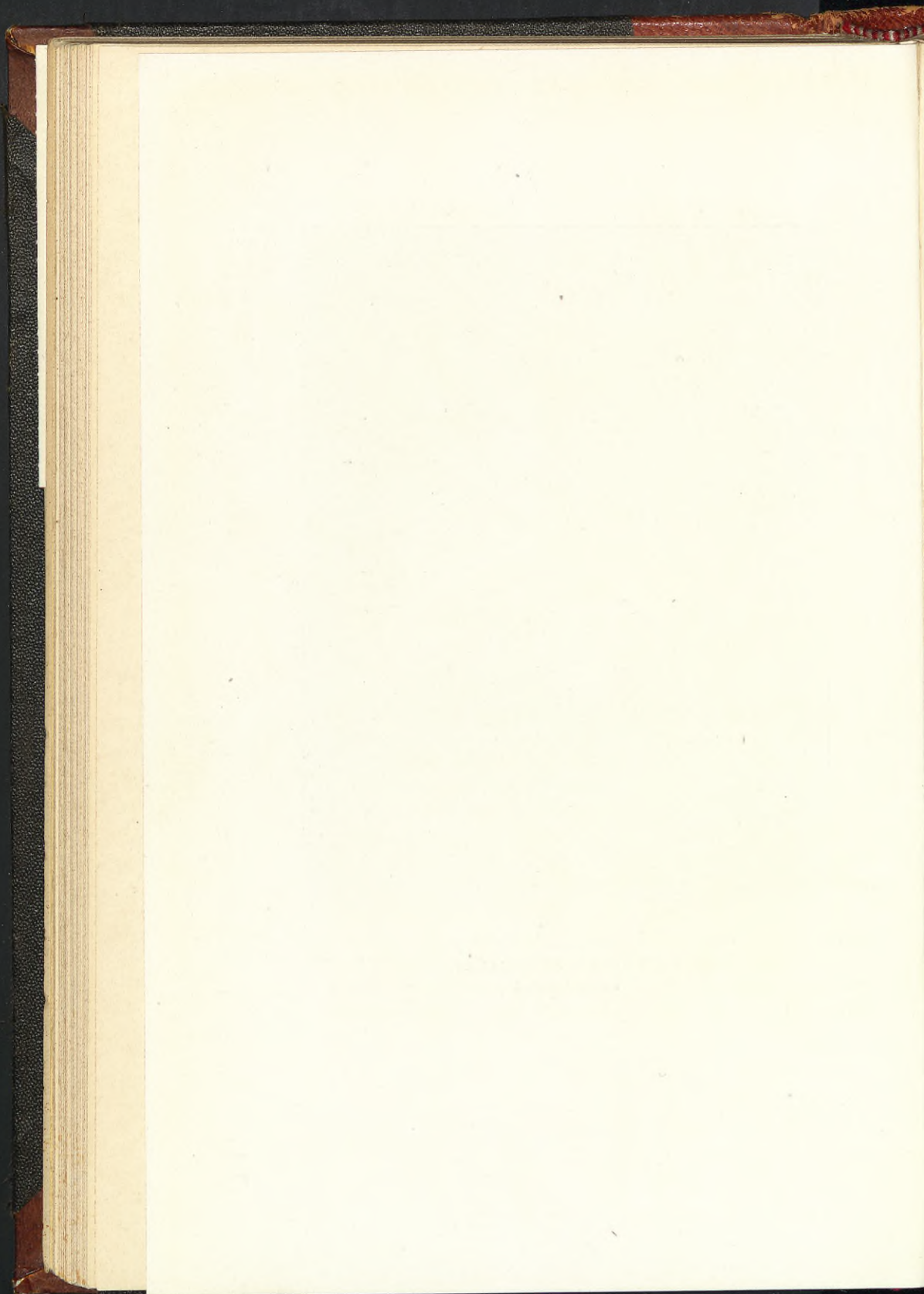
Er. Roland.

Blonie

d: 1 Sept: 1705.

STINA LILLJE
OLJEMÅLNING AF LARGILLIÈRE
BERGSHAMMAR

(I samma bref på sidan 3, med von Müllerns hand):

Gnädige Frau Gräffin sie wollen so gut seijn und den H: General entschuldigen das Er heut nicht selbst shreibet, die ursach dessen ist das Er druncken ist, und das ich nicht mit mehrere bescheidenheit dieses post scriptum shreibe, kompt daher dass ich gantz voll bin, und desto weniger mich nicht vergesse deren gantz unterthäniger und gehorsahmster

Knecht lebenslong
zu bleiben
H. G. von Müllern.

(Med egen hand på sidan 4):

Chère Comtesse. Je suis occupé de tenir compagnie à mes amis sous l'ombre d'un verre de vin quant la poste parte. Je me porte bien comme il faut en assurant toute la familje de mes submissions étant chère Comtesse en två trij din tienare

M. Stenbock.

Liljestierna gör sin recommendation och säger Möller har lugitt.

414

Adress: Stockholme. Svart sigill F.

Datum: Blonie le 3 september 1705.

Tre bref från henne har han fått. Han ber henne hälsa till hennes systrar,

que n'aye je issij un couple d'elles avec vous pour les tourmanter pendant ma solitude quelque foix, enfin la chose n'est pas à souhaitter comme elle [est] autant infaisable

6—143426. *Stenbock, Magnus Stenbock. II.*

comme de faire revivre le grand Maître défunt. Ce seigneur n'est pas moins à regretter par son trépas soubit que c'est à plaindre que par son absence le lustre de la Suède soit en partie éclipsé, enfin j'en suis touché véritablement au vif par la profonde vénération que toute ma vie j'aye porté pour louij. Vous pouriez bien dire que mes douleures doivent être plus sansibles que d'ordinaire comme ce seigneur ne s'est selon ses promesses en mourant point souvenu de son nom et du maintien de la famille qui a l'honneur de s'appeller de même, non nullement la bénédiction vient de Dieu, qui en dispose comme louij bon samble et ne veut point que l'un à l'autre déra[n]ge ce qui louij de droit appartient. Je me réjouij avec ma grosse tante[†] de son sort heureux étant assuré qu'elle comme une dame généreuse et vertuëuse en usera toujours en bien et en faveur des parants. J'aye pourtamps une prétantion dans cet héritage qu'elle à ce que j'espère ne me voudra pas disputer. Il y a plus de 18 ans que son Excellence défunt à sa table me dit en présence de biens de gens témoins aujourdouij, que s'il venoit à mourir hans svarfvesaker och snickaretyg skulle vara mitt, som dätta medh varm handh mig gafs, eij af stort värde och tiocka mostran[†] till ingen nytta, så helsa henne tusende gånger på mina vägnar och bee att hoon intett på en så vacker Herres döda mull jiör hans låfven om intett. Je ne veux pas justement louij en faire un procès, maix en vérité si elle me le refuse je louij arra[n]geraij une seconde foij la fontange en plaine compagnie, ne vaut il donc pas mieux de bonnes grâces faire enpacqueter les outils et les anvoyer à Rånäs que de les laiser disperser ou que cela tombe antre les mains de ceux qui ne savent se servire, outre alla de svarfsaker som stå upstälta i husett är dän andra

[†] Stina Lillje.

stora och nya svarfvestolen i hvalvett som jag sielf till en dell har låtitt giöra och ingen sig kan af betiena än jag eller dem jag dätt underviser, där är och elfenben och allahanda trä till svarfva af, allt dätt hvart mig väll låfvatt, män skulle tiocka mostran intett vilja därtill consentera så persvadera henne att jag dätt får lösa för ett billigt pris.¹ Min Engell ser att jag tänker på att komma hem och än länge om Gudh vill bruka min genie och henders arbete, hvilkett gifve Gudh snart skie måtte. Gör här uthinnan hvadh min Engell kan ty syndh är att dätt kommer att skingras. Puss alla mina ungar på mina vägnar och kappa en två tij. Gudh välsigna och bevara min Eva Mallena lilla. Jag är i min dödth medh all ersinnelig tandresse den lilla Engelens ödmiukesta och trognaste tienare

M. Stenbock.

Je ne vous mande auqu'une nouvelle d'issij comme le passage de la poste n'est pas trop sur, d'aljeurs vous apprendrez assez à tamps quell sera notre sort quant au duré de la guerre. Vous aurez sans doutte appris le chargin de Stina Kurk, qui étoit présante a Hilsberch lorsque son marij fut anlevé de Smiylskij²; ces pauvres gens ont perdu tout ce qu'ils avoient, il sont bien à plaindre. Dans mon affaire avec Mejerfeltt il n'y a rien pasé encore, l'histoire a pris depuis mon arrivé bien un autre pli qu'au paravan, et j'espère que le Roij sera juste à présent comme tousjours. Falkenberch vous fait ses baisemains et toutte ma compagnie: Il y a [à] présent plus de 10,000 polonais an Vormie. Souvenez vous de ce que j'aye tousjours dit d'Elbingen, et voyons si je n'aye bien prognostiqué.

¹ Den åsyftade svarfstolen är troligtvis den som nu finnes på Bergshammar.

² Smigielski.

415

Adress: Stockholme. Sigill L.

Om 10 dagar blir kröningen.

Falkenberch et Möller vous font leurs baisemains et moi
ausij, så väll som Kammarrådett, men ja heter min vatta
mammass alla illast ödmiuka tienare

M. Stenbock.

Blonie d: 15 Sept.

1705.

416

Adress: Stockholme. Svart sigill F.

Ma chère et très chérie Comtesse.

Je vous suis infiniment obligé de votre cher et agréable
souvenir de Raunäs; plût à Dieu que j'y fusse avec vous
pour randre mes profondes submissions à Madame votre
mère en personne, pour la première fois lorsqu'elle vous
a fait la grâce de vous venir voir, maix comme ce n'est
pas en mon pouvoir il faut me contanter en vous conju-
rant de l'assurer des mes respects immortels. Ambrassez
tandrement vos aimables seures de ma part, vore jag hoos
Er ja skulle vara så ostyrig du skall aldrig troo. Jag
mår Gudh skee låf nu så väll som jag någensin giort, kan
och därföre aldrig tilfyllest tacka Gudh. Hans Excellence
gref Pipert gör mig all dän nådh han veth sen min an-
komst och att han medh flera fått en annan information
om saken mig och Mejerfeltt emellan, om han yfts till fö-

rende så låther han nu hängia fiedrana och hoppas jag genom Guds rättrådigheth att hafva på honom all tillbörlig satisfaction, ty Hans Majestett är mer än just, och nådig emoth mig. Helse mina små på dätt alldra kierligaste, och klappa in två te mycke mycket dom små hiertungarna. I öfvermårgon skier Kröningen, Gudh gifve sedan vidare lycka. Jag recommenderar min ängell min pretention hoos Stina Lilje på svarfkammaren effter salige riksmarchalken, han var migh tilsagdh i listijden i närvaru af general Posse och Lilljestierna. Attesten skall jag sända om så behöfves men tiocka mostran om du pussar henne så gör hoon dätt väll af sig sielf. Gudh dän aldrahögsta välsigne och bevara min ängell till krop och siäl. Jag recommenderar mig i hennes presieusea ihugkommelse och förblir till min döödh medh al ärsinnelig vyrdnatt och tandise min alldra kiereste Eva Mallena lillas

ödmiukesta och trognaste tienare

Blonie d: 22 Sept:

M. Stenbock.

1705.

417

Adress: Stockholme.

Ma très chère Comtesse.

Je vous demande mille pardons que je ne vous écrivis point par la dernière poste, la raison fut que sa Majesté a été voir mes dragons, dont il se montra très content. À mon retour hier au soir je trouvai la vôtre de Raunäs devant moy qui m'a extrêmement réjoui en apprenant que Madame votre Mère trouve ce lieu charmant. Dieu fasse que vous en jouissez en bien des années par mille prospérités. — — — — —

Je ne peux vous mander rien de nouveaux sinon qu'on nous fait croire que nos troubles finiront bientôt. Dieu le veulje, personne n'en sera plus ravie que moij. Saluez en två tij, mycke, mycke, klappan från papa. Emellan mig och Mejerfelt är än intett vist desideratt män hoppas jag att hafva all avantage, jag törs intett förtroo pennan mina tankar. Adieu aimable Comtesse, je suis dans le tombeau mon ange votre fidell esclave

M. Stenbock.

Blonie d: 6 oct:

1705.

P: S: Helsa jungfru Christin och puss alla mostrana siu gånger på mina vägnar och nyp understubban bra bra.

418

Adress: Stockholme. Svart sigill L.

Datum: Blonie d. 23 oct. A^o 1705.

Om måndag blir krigsrätt angående Mejerfeldts sak.
'Lagercron, Meijerfelt, Hummerhielm et le colonel Roose sont fait Barons.'

419

Ma chère Comtesse.

Excepté que le procès d'antre moij et Mejerfelt a été débattu par ordre du Roij à l'amiable il ne se pase rien de nouveaux. Je peux me consoler de cet accommodement, si à l'avenir on voulut me laisser en repos et plaine autorité au commissariat, maix il samble que Dieu ne veut point que je sois antièrement satisfait. Je suiverai vos saintes

conseljes, en recevant tout avec patience et comme la volonté de Dieu l'ordonne. J'aije reçu deux des vos lettres à la fois celle de Stockholme et celle de Rosersberch depuis votre retour de Rånäs. Je me réjouijs d'apprendre que votre bâtiment sera beau quant il sera aschévé, maix très fasché d'apprendre, que vous appréhandez quelque disette, d'autant plus que je trouve le Roi plus que pansive àprésant lorsqu'on cherche ses arrierages, ne répondant point au qui va la comme autrefois. Si Dieu m'assiste de quelque chose je le partagerai avec plaisir antre mon ange et moi. Assurez votre illustre familje de mes très profonds respects et ambrassez notre petite familje tandrement de ma part, in två tij helsa ödmukelig; och bee för guus skull att tij inte bij an fö ga puttar honom bak om ja få sin. Que Mademoiselle Klarman trouve issij mes baisemains, et la Comtesse Stina Lilje les assurances des mes respects. Mandez moi si vous et la Comtesse Charlotte n'ont reçu mes lettres touschant la commission que je vous aye donnée pour la première à l'eguard af salig riksmarchalkens svarfvestoolar. Seij tiocka svägerskan att hoon ska få siu och tiugu baa[r]n på en gång om jag intett får svarfstolana medh altt dätt tillbehör som där finnes, för sali Anabe^r gaf mig dem i sin listijdh och Calle Sak är till freds om tiocka svåger man mer puttar på han fö mamma och säijen ja gena kee lilla mamma. Detta vare nu så myckett sagtt om detta män sluteligen önskar jag min Engell i Guds beskydh och förblir intill min dödh, alla keesta illa mammas och en två tij ödmiuka och troгна tienare

M. Stenbock.

Blonie d: 3: novem:

1705.

^r Johan Gabriel Stenbock.

420

Adress: Stockholme. Främmande sigill.

— — — — —
 Les traittés sont finijs. Je voudrois que nous eussions la
 paix de même. Ou nous marcherons cij aprèz je ne le
 sai j pas, maix le tamps nous l'aprandra bientôt. Ambras-
 sez tandrement mes anfans, et surtout en två te, du sina
 dom små englana: där tors fulla bli en liten Ewa Mallena
 af blandh andra, huru skall jag vill gudh pussana när jag
 kommer hem. Emedlertidh är jag in till min döödh min
 Engels aldra ödmukesta och trognaste tienare

M. Stenbock.

Warschou d: 10 Nov:
 1705.

421

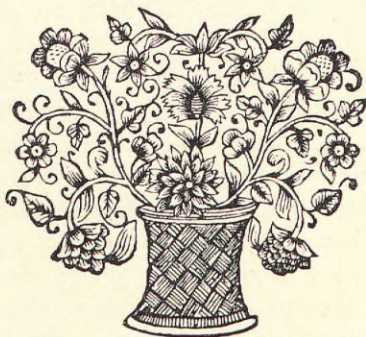
Adress: Stockholme. Svart sigill.
 Datum: Blonie d: 22 decem. 1705.

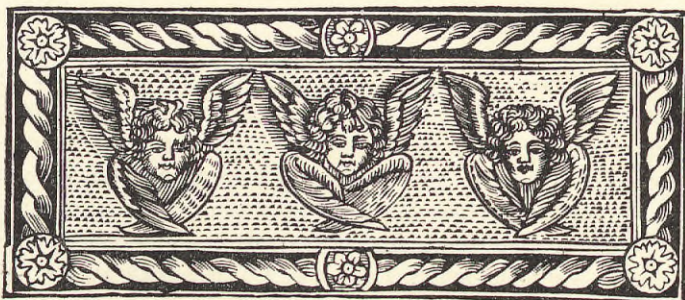
Aimable et chère Comtesse.

Il y a quatre postes que je n'ajje point reçu des vos
 lettres, dont je ne suis pas peu en paine; Dieu veulje que
 j'en sois bien tiré d'inquiétude. Je me porte grâce à Dieux
 bien quojque ses jours pasés j'aye été tourmanté de la
 piere comme il faut, j'aye jetté beaucoup de sable, avec
 assez de tourment maix depuis deux jours je sors et
 n'en sans plus rien. De mon côté vous êtes assurée de
 mon antière restitution, plût à Dieu seulement que je le

fusse de même assuré de chez vous dans l'état ou je sais que vous êtes, je vous supplie de m'en informer au plus tôt. Chez nous il n'y a rien de nouveaux; le tamps et l'agrément n'en est pas le meilleur ce que je passe sous silence; comme tout ce change il faut espérer une métamorphose heureuse pour toute l'armée au premiers jours. Assurez Madame votre mère de mes soumissions, comme aussi toutes vos aimables sœurs o att jag finge bita dem i örona. Jag vill intett tala om min åstundan ty den är Gudh bekant och kan lätteligen gissas af min Engell (:nog dem klokom:) Helsa och krama mina små å mina vägnar, Gud signe dem som och en två tij. Carell Wrangell, Stal och Falkeberch bee göra till min Engell sin recommendation, och mig återstår allenaste att betyga dätt jag in till min död medh all imaginable tandresse är och förblir evinnerlig min Engels aldra ödmikesta esclave och trognaste tienare

M. Stenbock.

1706¹

422

Adress: Stockholme. Svart sigill F.

Dätta är dätt andra
i dag skrivvitt. Orlowa d. 16 Februarij 1706.

Ma chère et très chérie Comtesse.

— — — — —
Donnez un baisé à chacqu'un des mes anfans et mille à en fã tij om die vara tomsna elle intett, du sinne dem tattale mã. Au nom de Dieu ne vous inquiettez point pour moij je me porte à souhait et si vous n'êtes pas en état de pouvoir écrire, priez en Mesdames vos seures ou quelque autre à cette fin que je sois tiré de mille paines ou je suis tous les jours; si l'on donne les lettres à Madame Hermelin elles ne me manqueront point. Je ne peux pas assez me louer des honnetetés de Monsieur le Comte de Pipert si bien que j'en suis angagé à une éternelle re-

¹ Brevet nr 422 låg bland 1701. Afgörande siffran är suddig, men torde läsas som 6. Orlowa är Orla, likaså Ollowa i brevet af den 31 mars s. å.

connoissance ausij bien que vous ma chère Comtesse anvers Madame sa famme. Saluez Mademoiselle Clarman och be henna laga väl om min lilla mama och en två tij. Hela mit följe, som Falkenberch Cammarrådett och Rolant giöra deras recommendation hoos min Engell, män ingen medh dän ifver och troogna vyrdnatt som jag dän där är min Engels aldra ödmiukesta och trognaste tienar intill min döödh. Nytt är intett att berätta allt är stilla och fienden rädda för oss, gudh gifve dem än större skräk, och hielpe snart hem min Engels lilla ti[enare]^r

M. Stenbock.

423

Adress: Stockholm.

Aldra kieresta lilla hustru.

Igenom geneal Majoren Lagerkronas tilskyndande har jag denna lägenhet att försäkra min Engell om min odödliga estime och tandresse. Jag mår gudij ske lof väll och allt är stilla hos oss. Nytt är intett, min Engell anmäler min vyrdnatt hos sin fru moder, och aimabla syskon famtager mina små å mina vägnar, gud gifve mig snart hugneliga tiender ifrån min Engell. Är mitt bref ej förseglat så är dett Lagerkronas och ej skulden af din trognaste tienare

M. Stenbock.

Saludek d. 21 feb. 1706.

Till märke af Lagerkronas helsning får min Engell detta brefvet.

^r Bortrifvet.

424

Adress: Stockholme. Sigill F.

Datum: Ollowa le 31 de Martz 1706.

Hennes bref af den 7:e februari har han fått. Han beklagar grefve Erik Oxenstiernas död och frågar henne om närmare underrättelse därom, hvar och hur. Äfven konungen deltar i sorgen. Bromels död har han redan skrivit om.

425

Adress: Stockholme. Sigill F.

Datum: Pinsk le 6 d'avrilje 1706.

Han tackar henne för brefvet af den 17 mars, i hvilket hon underrättar honom om en sons lyckliga födelse.

P. S. Tusende tak för lilla sånen, pussan fljtitt på mina vegnar och helsa alla mina små barrana mycke mycke fån mig, gu sinne deij och ho ho ha, ja ä so ga, att ja fik lil ha, illa boo Ecke: gud bevalan.

426

Adress: Stockholme. Sigill F.

Datum: den 1 junii 1706.

— — — — — J'aije fait tout au monde pour faire réussir la négociation, maix il y a de l'apparence que je n'en tire-

raij pas de réponce à souhait ce que j'aije remarqué par les secrétaires à la chancellerie, et dont Rolant qui est allé en Suède vous tiendra un comt exact. Le meljeur seroit que Madame la Duschesse et que la Raine en fissent encore un instence auprès du Roij et que Madame la Comtesse, en se plaignant de son état malheureux fort en abrèché se jetta par encore une petite lettre au pieds du Roij et que la Comtesse de Pipert s'interessa ausij pour Madame auprès de son Marij. Cette familje doit être cajoller en mille manières car personne n'en sait le pouvoir, et la raison comme moij. Pour ce qui est de Monsieur votre frère défunt j'en aye parle au général Posse qui dit que regementz skrifvaren bör hafva all omständighet om min salige svåggers giels betalning till änkorna emedan dän är hemsändh, jag skall än vijdare informera mig därom beklagar allenast att han så snart måst skiljas hädan och ej fått lefva min ädla och bedröfwade swärmor till hugnatt. Gud weth att jag honom älskatt af hiertatt och där honom har kunnat tiena har jag dätt medh plaisir giort effter min förmågan. Helsa alla mina sielswålliga mostrar, och morbij med, nyp dem alla i hopa ij öröna, kunne jag vill gudh en gång som jag giorde dätt väll sielf. Helsa tiocka mostrar, och säg mannen intett mår väll, fast honom fattas intett, han sitter och äter medh mig, män hon skall intet få vetatt, för watusan böflar har jag intet fått svarfvesto[len] af henne, å hon va så kieltij. Min kiere små och den lilla kieresta vij komma ambrasseras alla å mina väijnar, och jag är min Engels endersta och ödmiuka samt trognaste tienare i döden

M. Stenbock.

P. S. Jungfru Christin Clarman helsas mycket.

427

Adress: Stockholm. Sigill L.

Datum: Douvne le 18de jun. 1706.

Ma chère comtesse.

Il n'y a rien de nouveaux, si non que le Roij a remais le commissariat antre mes mains, comme au paravan et Lagerkron est diablement décontenencé, nous voirons si cela sera de quelque duré. On dit qu'il y a tant de sénateurs de foits, de sort qu'il ne restera que moij seul isij auprès du Roij, comme j'aye été, on a voulu me flatter de quelque avancement maix je ne sauroits me l'imaginer, enfin il faut se soumettre à la volonté de Dieu qui tousjours a eu soin de moij, il l'aura encore á tamps quant cela nous sera utile. — — — — —

428

Adress: Stockholme. Sigill F.

Ma très chère et chérie comtesse.

Si ma joij fut grande en recevant l'heureuse nouvelle de votre accouchement, celle de la perte que nous venons de faire de notre petit Eric ne m'afflige pas moins, maix qui peut contre la volonté de Dieu, c'est à sa sainte

volonté que [je] remets tout mon destin, et je l'implore ardemment de nous préserver si cela louij plait des autres malheures et qu'il nous conserve ensamble bien des annés avec les quatres anfans que nous avons. Le bon Dieu nous en ayant pris autant, nous laissera par sa grâce ceux qui nous restent s'il voit que cela soit à sa gloire et utile à eux mêmes; mon inquiétude la plus grande n'est que d'apprendre que vous vous portiez tousjours bien et que nous puissions bientôt nous revoir. J'aije reçu 3 des vos lettres à la foij celle ou vous me parlez de Madame la Comtesse et de sa pansion. Dieu sait que de mon côté j'aije fait tout au monde maix je suis au désespoir, que mon crédit est si petit que de la réussite je ne peux garantir et vous ne sauriez croire comme les choses et les humeures ont chanché issij et c'est l'intrigue qui règne àprésant, plus que jamais. A dire la vérité si le comte de Pipert ne soit engagé à s'en charcher par Madame la Comtesse Pipert, il n'y a point de moijen de réussir, car outre que le Roij ne fait rien sans louij la chancellerie doit expedier le tout. Assurez Madame de mes profondes dévotions, comme ausij vos aimables seures, et sur tout la charmante Marie si elle est encore avec vous. Ambrassez mes anfans tandrement de ma part. Pour nouvelle il n'y en a point, et moij je suis ma chère comtesse votre fidell esclave

M. Stenbock.

Jarisłowice d. 24 Juni 1706.

Den ryttaren vij hafva för rånäss om de vilja dätt tilllåtha skall förses medh allt af mig här för rånäs som och den för Wapnö, om jag får veta af Cammereraren hvadh han heter och om jag holler mer än een. Jag är gladh att arfskapett är till ända gudij vare äratt, husetz inlösande

som Gyllenkrook ment, har vij stått att bringa tilväga, gudh gifve dän lycka som dätt lösa får, ty först veth jag ingen uthväg och sedan hielpa vij oss medh mindre, ty gudh veth var vårt blifvande mest lærer blifva. Hade min Engel de peningar igen som Rånäs kåstatt jag troor intett vij dätt mer kiöpte. Mycket vore att skrifva män pennan står ej att förtroos. Skulle mig ej tillåtas att sätja alting för ryttare till här skall jag söka att ärsätja min Engell dätt som dätt costar per vexell.

429

Datum: Lublin le 18 de juliet 1706.

Några rader. Han kan icke skrifva något nytt, allt är så hemlighetsfullt, så att ingen vet hvad man skall göra morgondagen.

430

Adress: Stockholm. Sigill F.

Datum: Lublin d. 19 Julij 1706.

Min aldra kiereste Enngell.

Att jag är avanceratt till general af infanteriet och gouverneur i Skåne lærer min Engell tvifvelsuthan allaredan vetha, jag tackar gudh och jag är nögdh för all min lifs tijdh,

gifve gudh jag så vist man finge komma hem och nytja dätt till lycka medh min Engell, hvem veth hvadh gud innan kårt gör. Min Engell leverar allt ifrån sig [i] Dalerna, och reser ju för ju hellere till att emoth taga alla de förmåner mig i Skåne nu tilflyta. Min fulmacht är af den 27 decemb. 1705 så att jag böör hafva hela års lönen i Skåne för i åhr män intett i Dalerna. Gör min underdåniga recommendation hoos mamma och syskonna och hälsa våra små, gudh bevara min Engell och dem samteliga för all vidare sårg. Min Engell är så godh och låner på allt dät vij ega 500 ducater i gull att betala min vexell jag giett gref Pipert till tacksejelse, emedan jag nu härvedh armen ej var vedh medell; jag skall innan kårt redeligen ärsätja dem, jag mår gudh skee låf bättre än någonsin, och hoppas att nu hvar vecka kunna säkert få skrifva att jag lefver och döör min Engels ödmiukesta tienare

M. Stenbock.

431

Adress: Stockholm. Sigill F.

Datum: Liebtzich d. $\frac{25}{15}$ Sept. 1706.

— — — — —
 . . . 'depuis que les deux régiments m'ont été otés je n'ai guère d'anvie de rester, aussij bien soubstance m'est plus rare que jamais.'
 — — — — —

P. S. Här hoppas man att alt lär gå medh gudz hielp väl och att krigett snart tordes taga en ända. Adieu gudh signe dig tusen och tusen miljon tusen gånger min mamma illa.

432

Adress: Stockholm. Sigill F.

Min ädla aldra kieresta lilla hustru.

Jag fik min Engels bref uthaf d. 12 augusti i går hvar-uthur jag ser att min Engell intett har måtta fått alla mina bref, emedan min Engel berättar sig intett svar af mig hafva fått uppå vårt stärbhus subject eller och stenhuset angående, såsom jag min Engell lemnar att giöra och låtha som hoon sielf vill och dätt för aldra bäst gått finner så är jag medh allt nögdh som min Engell dätt gör. Att min broor nu vill hafva husett sen min Engell honom dätt anbuditt och han dätt refuserat, troor jag väll intett mer går an, förordh bryter lag. Gifve gudh jag finge mina fordringar så kunde dett stoppa någott vår giell, och får jag vill gudh beholla Skåne så hoppas jag medh tiden att kunna afbördä en temmelig summa, ty och handelen är ingen ringa fördel. Låth migh vetha om min Engell har löst uth min syster Nora ifrån de Hallenska godzen, dätt vore mig kiert och för oss rätt väll. Om min resa kan jag intett vist skrifva, män lærer dätt sig snart uthvisa när de andra gå bort, dätt blir hoos oss alla dagar värre och värre. Gör min recommendation till mamma och hos alla syskona, helssa och mina små på dätt aldra tandraste, gudh gifve

jag vore väl hoos Eder, så vist som jag är min Engels ödmiukaste och till min döödh trognaste tienare

M. Stenbock.

Leibtzich d. 29 Sept. 1706.

Gref Renschyltt vill hafva 6000 riksd. för lösen af all afvel etc på arende godzen i Skåne, gudh veth om han däruthij icke begier för myckett. Correspondera därom med secreteren samt major Burenschyltt att få vetha hvad oss gagneligett är.

433

Adress: Stockholm. Sigil F.

(Annan hand): Franco Hamburg.

[Utan datum, men sept. 1706.]

Min aldra kieresta lilla Engell.

Gud gifve min Engell nu får mina bref riktigt, jag skrifver alla påstdagar, gudh ske låf jag mår gudi ske låf väl och önskar att få höra dätt samma af min lilla Engell. Jag ber göra min underdåniga recommendation till mamma och dina syskon. Understubban har skrifvitt mig till att hoon är mer än contant medh sin herre och den complaisence han har för henne gudh välsigne dem än vidare. Helsa mina små tandrement; Herre gudh signe dem. Om min ängell vill låta mig veta hvadh till hennes tienst vore här, så skall jag dätt söka på hvadh sätt jag och kan att skaffa, emedlertidh har jag köppt 4 rum tapperter målade på drell som hauteliste, öfvermåttan vackra sen har jag köppt ett rött med gull botten och ett grönt med gull

botten strödda tapperter uthur måttan vackra, sen har jag köpt mig ett rum af tryckt lerfvet som är näsvist medh säng, bord, täcke och stolar där till, män dä min vention; sen har jag köppt skuritt blommeratt som alt till 6 fauteuljer, och 3 dusin stolar rött, ett stycke dito i grönt dito i guldh: svart styke 37 allen for uthan någott annatt smått af dräll och desslikes. Jag är monsieur Staude högst forbunden för den godheten han har hafftt att låna oss penningar jag skall medh gudz hielp see till huru jag dem till besagda tidh kan betala. Om min resa kan jag än ingen visshet skrifva, emedan jag intett gierna vill gå bort för än konungen har betaltt mina fordringar, dätt gudh snart gifver och jag sen slipper, jag har ett trålsamt arbete med den contributionen och commissariatet. Helsa alla goda wenner jag är till min dödh min aldra kieresta lilla Engels ödmiuka och trognaste träl och tienare och lilla mamma

M. Stenbock.

P. S. Helsa Stina Lilje jag beklagar hennes processe vara tappatt, men hoppas intett att svarfstolana ära där iblandh för där sloss jag om.

P. S. Jag hör att Renschyltt vill att vij skola lösa af honom afvelen på aredegårdarna i Skåne medh stuteriett och säden där uppå för 6000 riksd. Gudh gifve vij hade någon som oss kunde där uthij gifva en trogen under rättelse om vij där till skyldiga effter lag och om dätt oss är nyttigt eller ej, om min Engell vill föra några möbler till Skåne steller jag där hän, tapperter sender jag ditt så myckett som behöfves.

434

Adress: Stockholm. Sigill F.

(Annan hand): Fr. Hamburg.

Datum: Leibzich le $\frac{19}{9}$ d'october A° 1706.

Om 14 dagar hoppas han kunna skriva om han skall afresa eller stanna. Han vill ej ge sig därifrån utan att ha uppburit resterande 10000 riksd. Mycket arbete.

435

Adress: Stockholm. Sigill F.

Datum: Leibtzych d. 13 oct. 1706.

Afresan fördröjes. Öfver 12000 ecus restera på lönen.

436

Ma chère comtesse.

Medh förra påsten i lördags sende jag min Engell secunda vexelen uppå de 1000 riksd. som parath hölles för een viss man^r när dätt påfordras. Jag vill hoppas att dätt riktigt kommer fram, emedlertidh excuserar min Engell att mitt bref eij var skrivett medh egen handh i det jag hade alltt för myckett att göra, här hoos sender jag upsatsen på de spetzar jag köppt för min Engell, gudh gifwe de vore till nöjes hade jag dätt vetadt för när mässan

^r Carl Piper.

på stooth jag hade skolatt lagtt mig till de som varritt bättre min Engell är så gunstig och emedlertidh ej forsmår dessa. Rolant tager dem medh sig om lördag, då han fölger min Lemken som jag medh några saker till Skåne sänder som ses kan af min upsats. Om min resa kan jag intett vist än skrifva, ty uthan min restantiers betalning reser jag intett hädan. Mitt folk har jag klätt gula, män hoppas om jag kommer hem att föra nytt liberie för allt vårt folk medh mig, min Engell beholder sina drängar och jag skall föra mina medh som goda ära, och om vij hafva 5 i stället en husdräng och 7 lackejer medh barnenes drängar indragna troor jag nog vara, dock kan allt så lempas som tijden vill, gudh dätt gifva vill. En fransysk dräng skall jag söka att få i Berlin och till stuteriet på Wapnö har jag en brav kar, vil gudh jag kommer hem, lemnandes altså alting i min Engels eget goda disposition. Helsa medh min ödmiuka respect din mamma och alla dina värda anhöriga, och mina små dätt blir nu för vidlyftigt att skrifva om allt, uthan jag hoppas gudh snart hielper oss tilsammans så får vij om ett och annatt mer taga våra mesurer, emedlertidh önskar jag min Engell i guds beskydh och förblir medh all vyrdnatt till min döodh min aldra kieresta Engels aldra ödmiukaste tienare

M. Stenbock.

Leibtzich d 24 Okt. 1706.

437

Adress: Stockholm. Sigill K.
 (Annan hand): Fr. Hamburg.
 Datum: Leibtzych le 26 oct. 1706.

Ma chère et très chérie femme.

Vouz aurez sans doute appris comment que les moscovites ont défait Monsieur de Marderfelt entièrement en Pologne. C'est un coup qui assurément et fort nuisible pour nous et qui peut-être retardera le bien que nous avons espéré quant à la payx, Dieu en aye soin à l'avenir.

— — — — —

438

Adress: Stockholm. Sigill F.
 Datum: Leipzig le 30 octob. 1706.

[Brefvet är till större delen skrifvet af sekreteraren Roland.]

En ursäkt att för trägna göromålen ej kunna skriva brefvet helt och hållet. Själff fortsätter han: 'Le Roi peut être n'a besoin de personne et peut être que oui; pour moi, mon ange, le faut garder des mesures telles à n'en point parler, et ma philosophie va loin et plus que vous ne pensez, ceci est écrit à un verre de vin.'

439

Adress: Stockholme. Sigill F.

(Annans hand): Fr. Hamburg.

Datum: Leibtzich le 4 de November 1706.

Han klagar fortfarande öfver att icke ha fått ut de resterande pänningarna.

'P. S. Trallell mamma illa, trallell.

Helsa Stina Lilje och Made: Klarman, klädh henne joo till brudh, blir dett eij för så blir dett när jag kommer hem.'

440

Adress: Stockholm. Sigill F.

(Annan hand): Fr. Hamburg.

Datum: Leibtz. d 7 Nov. 1706.

Konung August har afstått från Polens krona. Fast besluten att ej resa från Leibzig innan han fått ut sin lön. Man tror att konung August kommer att öfverlägga med konung Carl i veckan som är.

441

Ma chère et très chérie Comtesse.

Je me porte grâce à Dieu bien et je sois ravi d'apprendre la même chose de vous et de votre chère familje; quant à ce que vous me mandez du transport des nos hardes à Malmö vous faites bien d'attendre le praintamps, car comme je ne saij pas encore si je dois partir ou non, tant y a

que je ne parts absolument point avant que j'aije tiré mon argent; pour ce qui est des 500 ducats ne pressez pas Mad. de les recevoir maix attendez la présentation de la lettre de chanche. Pour ce qui est de Scanie je vous laisse à faire ce que mon ange trouve appropos, et je suis de sentiments que Monsieur de Marichall beholler sin fardag och forytrar sin egendom bäst han kan, och som stuteriet är uthlevvatt och gammaltt, så är dätt oss onyttigt, och jag skall väl effter handh få ett på Wapnöö som vij skall stå att förbättras. Nu på stunden fik jag min Engels bref genom Capitain Svinhufwudh och är jag mer än nögdh medh allt dätt min Engell giort så i arfskapett som medh stenhushets inlösande, att min broor är irraisonable förundrar mig intett, ty dätt har jag längst vetatt. Dän änkan som fordrar penningar för salig Leu: Langers hästar är min ängell så godh och betalar jag skall göra min Engell dätt doubbeltt gått igen. Jag skall sända en vacker Engelsk ten service hem bestående af två stora fath, 6 mindre och 12 än mindre som och 6 dutzin talrikar, rät skiönt ten och en godh fasson. Wij hafva nu gudi låf fredh medh Saxen, gifve gudh dän andra medh mousco fölgde jemväll oförtövatt. Gör min underdåniga recommendation hoos mamma och dina syskon, helsa alla goda vänner och mina små ungar. Nu kan jag ej mer berätta uthan att Pi:^r geller nu mer än någonsin till förende, emoth mig bether han sig öfver måttan vänlig. Gudh han välsigne och bevar min illa Engell jag recommenderar mig uthij min Engels va[n]liga gunst och tandresse och förblir så länge jag lefver medh all imaginable vénération min aldra kieresta lilla Engels ödmukesta och hörsammesta tienare

M. Stenbock.

Leibtzich d. 10 Novem. 1706.

^r Carl Piper.

P. S. Jag lærer kanske resa litett på landett att skaffa mig een godh besiälare, och om min Engell intett finge just bref af mig på en post eller två så allarmaera sig man intett, jag skall låtha arbin skrifva.

Gudh bevara min illa mama.

442

Adress: Stockholm. Sigill F.
(Annan hand): Fr. Hamburg.

Ma chère Comtesse.

Je reçus votre agréable lettre de Stockholme du 3: de Novembre hier au soir, il n'y a rien de si jolij que ce que vous m'écrivez sur ma philosophie. Si ma lettre est telle que vous mandez mon ange j'avoue que la philosophie a été interrompue par quelque bon verre de vin; soit tout ce qui en pourra être, je suis sur qu'elle vous a fait bien rire par les secréesses que j'y avoijs couchées, et si elle vous a diverti je vous assure mon ange que la vôtre ne m'a pas moins charmé, car il n'y a rien de si bien donné que le tour que vous avez pris pour me répondre. D'issij il n'y a rien de nouveaux à vous mander si non qu'Adlersten est landshöfding i Blekingen, och Berent Mörner har pansion, i Östergötland Burenschylt, män än veth man ingen i Fägerschylts stelle. Jag mår gudh ske låf väll och väntar stundeligh på een nådig resolution om min betalning, gudh gifve jag dän fick i dag, i morgon toge jag an min resa. Min Engell giör min ödmiuka recommandation hoos mamma och alla syskona, och helsa mina små tandrement, madame Hermelin och de andra ära komna och säja min Engell är

så sion som få vara att jag allt går och tenke på en få
tij. Falkenberg ber myckett helsa, stackar han går allt
än uthan tienst. Gudh bevara min Engell dätt önskar jag
som i döden förblir min aldra kieresta lilla hustrus öd-
miukesta och hörsammesta tienare

M. Stenbock.

Leibtzich 16 Novem. 1706.

443

Adress: Stockholm. Sigill F.
(Annan hand): Fr. Hamburg.

Leibtzich d. 20 Novemb. 1706.

Ma très chérie et très chère femme.

Son Excellence le comte de Pipert me parle incessamment de mon départ et que ma présence est nécessaire en Scanie, mais je ne peux avoir mes arrièrages et la résolution sur mes mémoires, ainsi je ne peux vous fixer ny mon départ d'issij ny mon arrivé en Suède, car je ne veux point quitter le Roy de mauvaist grâce après l'avoir si longtamps bien suivij. Quant au commissariat le Roy a donné entre les Régiments à recevoir toutes les contributions si bien que je ne m'en mêle plus et comme je ne serve plus avec autant d'agrément que j'aye servi issij à l'armée, je vous laisse juger si je n'aye raison de languir pour en être dehors. Les tapisseries que je vous aije promises de Varsawie sont arrivées ausij et le secrétaire Adlermark les a reçues, män på fönsterrutorna har min Engell ingen stat att giöra, ty karen som dem slipa skulle är fallide och borta. Om dätt som skall lösas vedh

arrendegårdarna i Skåne gör min Engell som hoon vill, så väll som uthij allt annatt min Engell tänker reda till vår nytta, ty jag är medh min Engels vilja altidh nögdh varandes allenast i ett mååll eenvis, som är att vara så länge jag lefver min Engels troгна och ödmiukesta tienare

M. Stenbock.

444

Adress: Stockholm. Sigill F.

Leibtzich d. 25 Novem. 1706.

Très chère et aimable Comtesse.

La défaitte des nôtres en Pologne n'est point de conséquence il n'ya que le brouit qui est fascheux, la paij a redressé tout cela. Le Roy Auguste doit être arrivé à Dresden et l'on croit qu'ils l'abboucheront la semaine qui vient; Dieu veulje que la paix avec les moscooitz s'en suit bientôt. J'aije parlé ou Roy moy même de mon paijement, sa Majesté me l'a promis si tôt que je l'aurois reçu. Je partiraij en diligence, et je prandraij si plait a Dieu mon chemin par Copenhage et ainsij je n'auraij pas le plaisir de voir mad: vôtre seure à Berlin. — — — —

445

Adress: Stockhotm. Sigill F.
(Annan hand): Fro Hamburg.

Leibtzich d. 30 Novem. 1706.

Ma chère et très aimée comtesse.

Par la vôtre du 17 je voix dans quelle joije toutt a la ville de Stockholme est de ce que la paix a été faite, nous ne somme pas moins satisfaits issij et nous se serons bien d'avantage quant le Roij August sera arrivé. Pour moij je me réjouij avec les autres parsqu'ils le veulent comme cela, maix je suis véritablement chagrin dans mon coeur non de ce que la paix á été faite, maix de me voir vivre issij, sans pouvoir déterrer si je pourois être paijé et ainsij vous revoir bientôt, car assurément depuis que le Roij a disposé des mes deux regiments je serve avec auqu'une agrémen et je crains que ci cela dure j'en pranraj un mal de rat au bien de la filosofie que l'autre jour je vous citaijx á un vers de vin. Enfin patience, avan noëlle se peut faire encore bien des choses dans la chancellerie; j'aije été bien sot de ne m'avoir paijé moij même au tamps que j'avois le caisse en main; plût à Dieu que j'aije l'honneur de vous parler bientôt, c'est alors que vous apprendrez le secret que je vous aye déjà mandé par profésie. Assurez Madame vôtre Mère et vos aimables seures de mes très profondes summissions: ambrassez mes enfants tandrement, et saluez touts nos amis, Dieu vous bénise mon ange, alla nätter drömer om dig min Engell din ödmiuka och trognaste esclave

M. Stenbock.

P. S. Jag vill hoppas Lemken är väll öfverkommen til Skåne. Altt hvadh min Engell giort och resolveratt om arende godsén är jag nögdh medh. Gud bevara min Engell. Nytt är intett uthan monga Corporaler ära blefne wedh Drabanterna.

446

Adress: Stockholm. Sigill M.

(Annan hand): Fro Hamburg.

Utan datum, antagligen omkring 8 dec. 1706.

Ma chère Comtesse.

Le Roij August arriva hier et s'abboucha chez le comte Pipert avec la meljeure grâce du monde. Dieu soit loué que cela est allé comme cela, il n'ya rien au monde de si charmeu a voir que leurs antrevuë. Je reçue hier des lettres d'Ustett que Lemken est arrivé à Malmö avec mes hardes sans avoir été visité; si vous mon ange n'allez pas en scanie bientôt ordonnez comme que vous voulez qu'il fasse de tout il va partire pour me rejoindre. On dit que les sénateurs partiron d'issij avan noëll, je voudrois être ausij heureux qu'eux maix il me faut de l'argen premièrement; le Roij me l'a promis louij même, le comte Piper ausij, et le Roij m'en a ausij fait assurer par Mons. de Mejerfeltt, je voirez ce qui s'en suivra. — — — —

•

447

Adress: Stockholm. Sigill F.
(Annan hand): Fro Hamburg.

Ma chère et très chérie Comtesse.

Je vien dans ce moment de recevoir la vôtre du 24 Novembre fort en abrégé écrite. Dieu veulje que cela ne signifie pas quelque chagrin de familje, et quoiq que vous me mandez que vous et toutte notre petite familje se porte bien, je soubsonne de la lettre de mon fils Benoist qu'avec Magnus je ne saij qu'en croire. Comme il me mande que toutte la familje se porte bien les noment tous, sans nomer son frère Magnus, et me salut de la parte de son frère Charle et son présepteur sans mantioner quelque choses de son autre frère. Le bon Dieu veulje que je n'apprenne quelque chose de triste de ce côté là, car je suis en mille inquiétudes q'une sonche que j'aije eü il y a quelque tamps auquelle vien vôtre grand abrégé et la lettre de mon fils qui ne nome pas son frère, et d'aljeurs par la poste pasée je n'eue point des lettres de chez vous. J'attande ma chère comtesse avec impatience votre éclersissement, et ne me diguisez rien car je suis en vérité si sansible a l'état de mes anfans que rien n'est de parelje. Je souhaite que le bon Dieu vous conserve en bonne santé, et que par sa sainte bénédiction il nous préserve des tristes accidents, de sorte que je puisse vous revoir, ma divine comtesse dans une antière contentement. Je vous prie de faire les assurances de mes profonds respects à toutte vôtre illustre maison, ambrassez mes anfans tandrement, Dieu veulje que le nombre en fut encore comme je le souhaite; je suis en milion de paines en

attendant vôtre réponce tousjours et jusqu'au tombeau mon aimable et chère ange vôtre fidell esclave

M. Stenbock.

Leibtzich d. 12 decemb. 1706.

448

Adress: Stockholm. Sigill F.

(Annan hand): Fro Hamburg.

Datum: d. 15 December A° 1706.

I sista brefvet visade han mycken oro öfver sina barns välbefinnande.

'P. S. Mit sista breef war intet rätt daderatt faute d'allmanak, sänd mig en min Engell'.

449

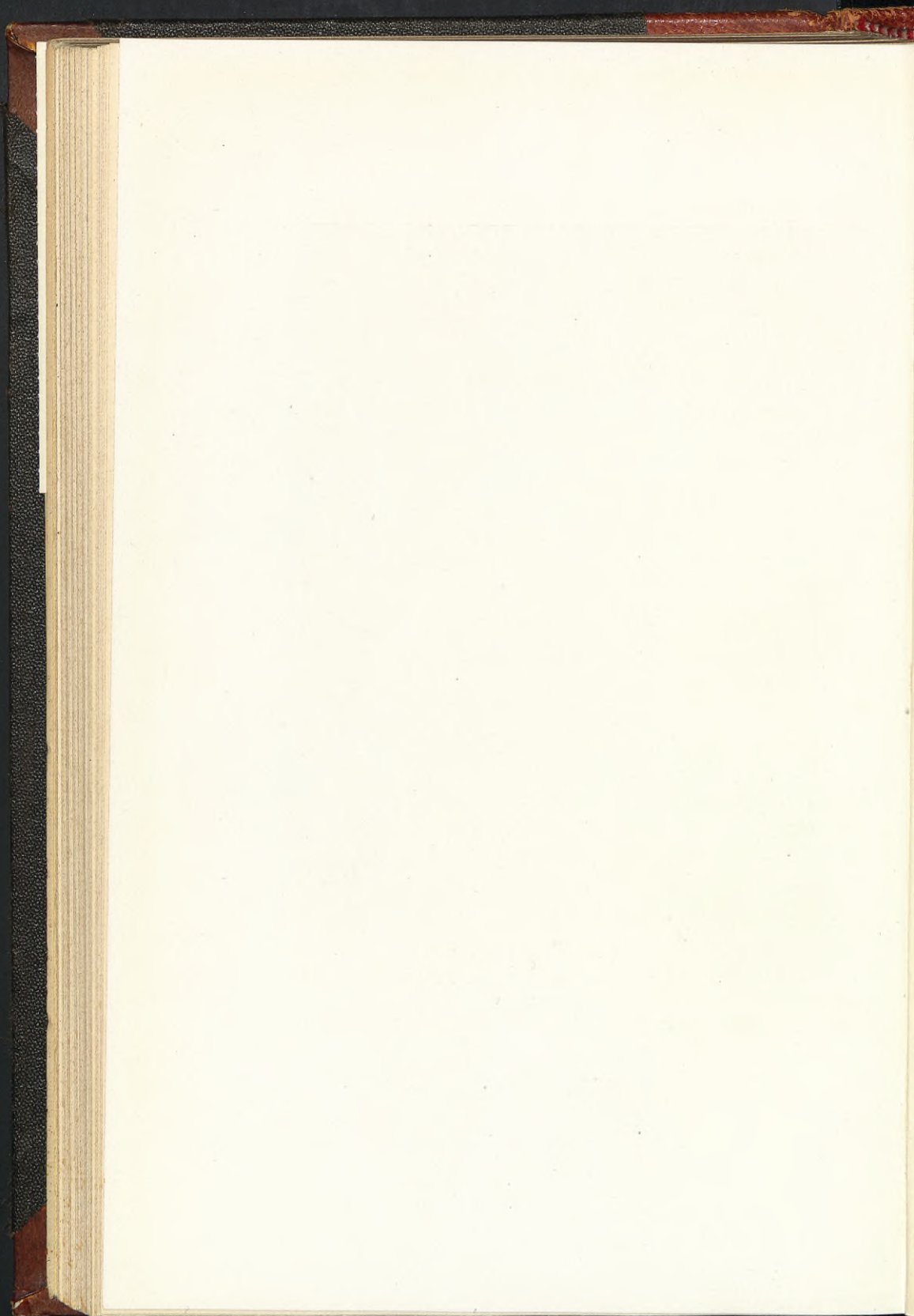
Adress: Stockholm. Sigill M.

Min aldra kieresta lilla hustru.

Jag arbetar allt hvadh jag kan för att få uth min återstående löön, har och nu mer hop där till än tilförende, emedan kånungen mig sielf dätt låfvatt och redan 2 gånger varitt i Cantzeliett för min skull, så snart jag är expedieratt skall jag söka att resa. Jag hade mycket att säja här om män måste dätt förtiga för pennans osäkerhetz skull. Jag fructar och att jag lærer som andra måsta tiena för halfva lönen och att få generalslönen är intett förhop till,

MAGNUS STENBOCK
OIJEMÅLNING AF BALTHASAR DENNER
HEDENLUNDA

gudh gier oss ändäck väll vårth uthkomme, ty här att vara för en ohelsosam krop som min är både misligett som och förtreteligett. Dän husgerådth som är inventeratt i Skåne på gårdarna och i husett måste väll bihållas, allt så giör min Engell anstaltt där om att dän så väll som höstutsädett och tilkommande vårsäde medh så myckett höö löses som vij tills antijden behöfva. Assurez votre illustre familje de mes profondes vénérationes et embrassez mes enfants tandrement. Je suis tout à fait ravi d'apprendre que ma chère Ulrika soit déjà une filje toute faite et qu'elle a communiqué avec vous pour la première fois je louij souhaite la bénédiction de Dieu á ce commencement, et sa sainte protection à l'avenir tant au corps qu'à l'âme, ausij bien que le bon Dieu vous bénise mon ange de laquelle je suis à jamais un fidell esclave et très-obéissant valet.

M. Stenbock.

Leibtzich d. 22 decemb. A° 1706.

Leibtzich d. 29 decemb. 1706.

Ma chère et très chérie Comtesse.

Le Roy a à la fin ordonné qu'on me dresse ma liquidation, après m'avoir rabbattu une bonne partie de ma prétantion; j'espère cependant de touscher autant qu'il faut pour nous établir en Scanie. Depuis le mois d'october je ne tire plus des gages issij et en vérité il m'a couté plus en saxce que pendant deux annés en Pologne. Ce voyage

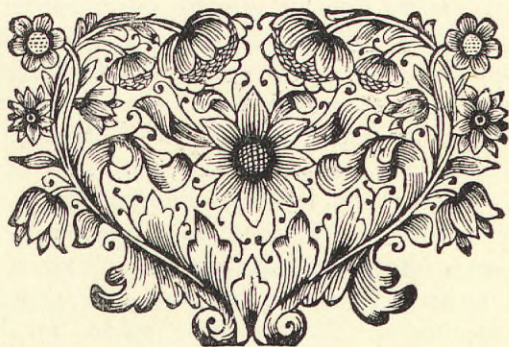
me coutera sans doute encore ausij bien que le tamps que je resteraij issij, je me suis défait de mon équipage quoijsque j'aije donné le plus part en présent, ausij bien ne valloit il pas beaucoup. Je ne peux vous mander le jour de mon départ d'issij, maix bien que je prandraij mon chemin par Berlin puisque cela n'est que 16 lieues détour; si en attendant mon ange avec mes fils alloit en Scanie, j'espère si plait à Dieu de vous y rejoindre en peu; et au moijs de jun nous irons nous deux à Stockholme pour nous en retourner au moijs august. Le comte de Wrede m'a écrit une lettre bien obligente sur mes gages à payer, si mon ange le casjole je suis sur qu'il fera tout pour vous. Je crains que je n'auraij à touscher à mon retour que la moitié des gages, mais n'inporte, je serois plus content qu'un Roijs me pouvant retirer avec honeure et sacrifier le reste de mes jours au bon Dieu, et à vous mon unique satisfaction. Si j'avois de quoijs il auroit issij à faire de belles amplettes, maix il faut tirer les épaules. Mig är sagtt att Kijda skall vara satt i anars arrende än de öfriga godsens i lifland och att dän dätt har skall vara en som aldrig annars betalar än medh paper, min Engell ser sig här uthinnan före att min bror ey gör oss ett spass häruthinnan, effter han och Kynda och Nyhoff har dragitt i ett arrende under Kolka, hvilket allt jag till min Engels egen goda sårgfällighet hemsteller. Helsa mamma medh min ödmiuka respect som och dina syskon. Jag kan eij säja huru hiertelig jag frögdar mig att höra dätt min ungar gudi wari äratt alla må väll, de helsas hierteligt af mig, gudh velsigne både mor och barn. Jag har hafft åther nödh af colique och stenen men eij emoth den förra attacken och mår nu gudi låf åther helt väll, här är en admirabell doctore som näst guds hielp mig denna gången frelst, hån vil och gie mig medicamenter medh som han

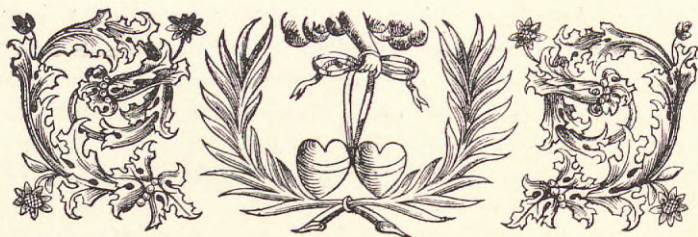
hoppas skola mig aldeles restituera i längden ifrån denna plågan, han säger dätt är stenen, män måste varsamt hanteras, om hvilkett alt mer när jag vill gudh kommer hem och får tala medh vår redelige vän Doctor jerner[†] hvilken jag hierteligen ber helsa som och mad. Clarman. Jag är så lenge jag lefver min aldra kiereste Engells ödmiuka och troгна tienare

M. Stenbock.

P. S. Doctoren har bett mig jo laga att jag år uth och in kan få jortron insyltade, min Engell är så godh och gör där om sin flith. Min syster beata kan där till gee adresse. Tre besiälare och 2 stoon förer jag hem gud gie oss väll n[ågo]tt mer när vij komma först att sätta boo i Skåne. Om min Engell finner appropos att säga grefvinnan Wrede att jag för henne förer medh mig en låda medh glas som sannerlig är vacker män jag vil sielf dricka välkomme därur på hennes och hennes heres skål.

[†] Urban Hjärne.

1707

451

Min aldra kieresta lilla hustru.

Gudh dän aldra högsta gifve min Engell ett gått nytt åhr och tusende faltt mer förnöjelse än min Engell sig sielf någensin önska kan, han bevara min Engell till krop och siäl, dätta så väll som många på följande åhr vedh en godh helsa, och all sielf önskelig vältrefnatt. Och som jag hoppas att gudh medh hugnatt och glädje lærer i åhr åther föra oss tillsammans igen, så gifver han os sin välsignelse därtill att dätt måtte ske i en godh stundh och att vij om dätt annars hans heliga vilja är aldrig mer må skiljas, för än dess gudomliga försyn oss uthur denna värden ropar, hvilkett han dok oss till hugnatt förlänge, så länge som vij i hans frucktan och till dess nampns ära kunna lefva, dätt hörer han för Christij skull.

Jag fik min Engels bref af d. 19 decemb. och ser medh hugnatt gudi låfvatt att i alla må väl och att min Engell gått till rånäs. Dagen om min resa kan jag än ej låtha vetha, men hoppas likvist i denna månen att blifva vil gudh expedieratt, jag skall straxt skrifva, och troor jag vij således kunde just mötas i malmöö, gifve gudh dätt

vore i dag. Jag bespar allt öfrigt som jag kunde säja till den lyckeliga stundh jag får kyssa dina hender. Gör min recommendation hoos dina syskon och alla dina vänner jag önskar dem af allt mitt hierta allt hvadh dem angenämt kan vara. Mariorore[†] gör mig all höflighet, hoon är blifven någott feth män seer inteth illa uth, hoon lefver en prinsesse och har een upvachtning desslikes, Axell Sparre en est fol comme toujours et bien des autres, män jag är intett så jertnuppen, och har där man varit 3 gånger. I mårgon går jag åter uth för första gången på 10 dagar, gudh ske låf frisk som en fisk. Finge jag mina penningar så myckett som dätt och må vara reser jag dagen därefter öfver Berlin och Hambourch och stannar sedan intett för än i Skåne. Saxcen har varit mig en dyr ort att lefva och ser jag nu hvadh ett Regemente i fältt inbringer, gudh nåde dän som dessuthan skall tiena. Gudh bevara min Engell, helsa våra små och troo att jag af allt hierta nembner mig vara

Min värda Engels ödmiukesta och trogna tienare

M. Stenbock.

Leibzich d. 3 Jan. 1707.

452

Adress: Stockholme. Sigill N.

Datum: Leibzich 5 jan A^o 1707.

Några rader. Han har ej velat gå ut för den stränga köldens skull. Väntar tills likvidationen skett.

[†] Marie Aurora Königsmarck.

453

Adress: Stockholm. Sigill M.

Datum: Leibz. d. 12 janu 1707.

Efter sjukdomen har han ännu ej kunnat gå ut och vet icke hur länge han kommer att stanna. 'Le Roi tire de ce pajj cij plus de 5 miljons d'écus.'

454

Adress: Stockholme. Sigill N.

(Annan hand): Fr Hamburg.

Min aldra kieresta lilla Engell.

Jag sitter i fullt arbete medh mina räkningars liqviderande, och som dätt altidh gifver nya difficulteter så lærer dätt än draga uth en 6 veckor eller 8, innan jag får min betalning och för kan jag eij väll resa hädan. Dän summan jag ment hafva att fordra stympas mig af dageligen så att jag för ett ringa kök, litet bättre än intett, och säkerheten i längden är dän bästa. Jag mår gudijlåf rätt väll, och menar om min Engell än ginge till Malmöö medan föret är, vore eij otienligett att se om vårt tilkommande hushåldh och dätt inrätta effter som matsäcken dätt vill tillåtha. Jag har skrifvitt min mening om inventariernas inlösande till secreteren Adlermark, hvilket allt jag till min Engels mognare omdöme hemställer.

Jag ber göra min underdåniga recommendation hos mama och syskonna, helsa och våra kiera baren, gudh välsigne både moderen och dem. Nytt är intet att be-

rätta. Stina Lilje är än intett kommen, gudh ge jag kunde visa henne någon angenäm tjenst så gierna jag dätt gör. Gud bevara min Engell jag är så länge jag lefver medh all veneration och tandresse min ädla lilla hustrus ödmiuka och trognaste tienare

M. Stenbock.

Leibtzich d. 20 Janu. A° 1707.

455

Adress: Stockholme. Sigill F.

(Annan hand): Fro Hamburg.

Min aldra kieresta lilla hustru.

Än är dätt medh min resa intett vidare kommitt uthan hoppas jag til kommande veka att ingifva min liquidation och så snart jag får penningar skall jag eij dröja ett moment för gudh veth medh hvadh crewe coeur jag här vistas sen jag intett regement har och ingen löön mer fåår, jag var aldrig i hela kriget så illa där an som jag nu är. Jag lär nu (vill gudh) taga min väg på Stralsund, emedan dätt lider till värme och hoppas finna min Engell i Skåne, som jag ser att een book är oplagdh om alla resolutioner och stadgar justicen och resolutioner angående, så är min Engell så godh låther dän kiöpa åth mig som och kiörkordningen. Min Engell är så godh och giör min recommendation hoos mamma och syskonna som och helsar mina små. Nyth veth jag intett. Stina lilje är än intett kommen. Gudh veth huru jag längtar ått munteligen snart få säja min Engell att jag lefver och döör min aldra kieresta lilla hustrus trognaste och ödmiukeste tienare

Leibtzich d 26 [jan.?] 1707.

M. Stenbock.

456

Adress: Rånäs. Sigill M.

Datum: Leibtzich le 2 de fevrier 1707.

Som han just står i begrepp att gå ut för att se konungen, kan han endast sända hälsningar.

457

Adress: Stockholm. Sigill F.

(Annan hand): Fro Hamburg.

Ma chère Comtesse.

On me mande [de] Scanie att där är några husgeråds saker som ära omistande och böra lösas, ville min Engell där om giöra anstaltt vore väll, i dag får jag min räkning rärdig, och skall solicitera allt hvad jag förmår att komma hädan. Gudh bevara min Engell jag är så länge jag lefver min Engels ödmiukaste och trognaste tienare

M. Stenbock.

Leibtzich d. 9 Febr. 1707.

458

Adress: par Halmstätt à Wapnö. Sigill F.

(Annan hand): Par adresse du Commissaire Barchman Elseneur le 4 mars 1707.

Aimable et très chère Comtesse.

Par vos ordres celle cij est adressée à Wapnö. Comme vous me mandez que vous y seriez en peu et que mes

lettres ne devoient plus n'aller à Stockholme; je souhaite que votre voyage soit heureux et que cette endroit où vous allez pour habiter dorénavant, soit celouij ou nous nous rejoignons bientôt, pour y vivre en félicité et repos tant qu'il plaira au bon Dieu. Je sollicite àprésant mon argen, maix je ne peux pas encore parler de mon départ vous assurant que je faijx comme vous m'avez une foije dit, que vous marchiez d'un coin à l'autre de la chambre, croijant toujours par là avancer le voijage. Ambrassez mes anfans et soyez persuadée que je suis à jamais avec vénération et tandresse ma chère famme votre fidell esclave

M. Stenbock.

Leibtzich d. $\frac{16}{1707}$ Febr.

Le petit Möller vous fait ses très humbles baisemains, il n'est poin devenu plus grand de corps quoij que son esprit s'est de beaucoup formé depuis qu'il est parmis les guerriers.

Adress: par Halmstatt à Wapnö. Sigill F.

Datum: Altranstatt le 23 febr. 1707.

Föregående dag hade han aflämnat likvidationen. Konungen har lofoat betalning, men själf är han osäker när han får något, och innan dess kan han ej resa. Ingenting har han att göra för tillfället. Man hoppas att allt skall gå väl för konungen. Pipers grefvinna har kommit till sin mans stora beläthenhet.

460

Adress: Stockholme. Sigill F.

Datum: Leibtzich den 2 martz 1707.

Han har skrifvit ett bref till Vapnö samma dag och detta till Stockholm. Ingenting har inträffat.

461

Adress: par Halmstatt à Vapnö. Sigill F.

(Med annan hand): Par adresse du commissaire Barchman Else-
neur le 18 mars 1707.

Datum: Leibtzich den 2 martz A° 1707.

*Han har hopp om att kunna afresa i början af april.
'Jag måste muta att få dätt jag vågatt lif och bloo för.'*

462

Adress: par Halmstatt à Wapnön. Sigill F.

(Med annan hand): Par adresse du Commissaire Barchman Else-
neur le 25 mars 1707.

(Med annan hand): porto 6 öre porto.

Datum: Leibtzich le 9 de martz 1707.

*Oviss hvar hon befinner sig. Man har rådt honom
att bege sig till Karlsbad.*

463

Adress: Stockholm. Sigill F.

Min ädla aldra kieresta lilla hustru.

Med mig är ännu lika när och beroor allt uppå betalningen af kånungen. Min Engell troor intett huru jag har blifvitt chicquaneratt vedh mitt liquiderande, jag har gierna låttitt dem giöra hvadh de velatt, fast dee mig än orätt giort på dätt jag man måtte få komma hädan. Jag hade mycket att skriwa om pennan stode att för troo sig till, män bespar allt tills vill gudh jag den lyckan får att kyssa din handh. Effter min depesche dröjer så lände står jag i betänkande om jag icke skulle betiena mig af Carelsbaadh innan jag reser. Kanske jag aldrig får så lägenheten mer och medici råå mig därtill, men som de intett alla ense vill jag låtha hålla ett consilium medicorum och mig där effter rätta. Som jag intett veth om min Engell är i Stockholm eller ej så skrifver jag in douplo till Stockholm under Ulrikas couvert. Gör min recommendation hos mamma och syskonna på dätt aldra hörsammesta, och ambrassera mina små, jag är i döden min Engels ödmiukeste och troгна tienare

M. Stenbock.

Leibtzich d. 9 martz 1707.

464

Adress: Stockholm. Sigill F.

Ma chère et très chérie comtesse.

Dans ce moment je vien de recevoir la vôtre dont je vojix que vous êtes anbarassée de n'avoir reçu des mes

lettres; vous en êtes mon ange la cause vous même, car j'aij adressé mes lettres à Halmstatt selon vos ordres. Je me porte grâce à Dieu bien à cela de près que j'aye des continuelles douleurs au reins qui me quittent et me reprennent de tamps en tamps; on veut me persuader de me servir des eaux de Carelsbatt, maix je ne me suis pas encore résolu à cela avan que d'avoir fait tenir ett concilium medicorum hvar om medh nästa n[ågo]tt mer. Jag hugnar mig ej litet att höra huru våra baren gudi vari äratt taga till i deras avantage och är den eloge min Engell mig gör om Ulrika een särdeles hugnatt. Gör min recommandation hoos mama och alla systrarna, detta är dätt andra jag skrifvit i dag min Engell till att försäkra dätt jag medh all vyrdnatt och tandresse lever och döör min Engels aldra ödmiukesta och hörsammesta tienare

M Stenbock.

Leibzich d. 12 Martz 1707.

465

Datum: Leibzich d. 16 martz 1707.

Intet att berätta. Frågan om afresan har ej ryckt närmare, ty 'geltt ist die losung'.

466

Très honorée et chère Comtesse.

J'aye vu de la vôtre du 9me de ce moij que vous êtes encore à Stockholme et que vous ne presserez pas, votre voyage le voulant régler selon mon départ d'issij. Je

trouve cela fort bien jugé de mon ange d'autant plus que vous avez mis ordres pour les teres en Scanie, outre cela il faut que je vous dise, que de nécessité il faut que j'alje d'abors à Stockholme quant je serois arrivé en Scanie, till att aflägga eden i Cammaren och i Krigs Collegio, förmenar allt så att min Engell giorde bäst att hoon blifver så lenge där uppe qvar tils vill gudh jag kommer hem, så bespares resan fram och tilbakars för min Engell och hennes följe. Jag kan intett skrifva någott positivtt om min resa dåk hoppas jag dätt bästa och skall jag ej länge dröja om jag allenast får min betalning. Alla min Engels inneslutna till Stina lilje har jag beställt genom säker handh, hoon har varitt här hoos mig. Om min Engell berättas att jag är opasslig så troo dätt intet ty jag håller mig expresse inne på dätt att jag ej må blifva qvarhullen i armen som kan ske några gierna ville att så hände, sedan kunna spinna gouvernementet Skåne i andras händer effter dätt omögeligen kan längre stå uthan gouverneur, och ställer jag mig således krempug som dän uthan att få louvera sig intett andurerar fatiguerna, gudh bevara mig sådan effter, medh min nu varande helsa är jag väl nögdh. Nytt kan jag, eller törs intett skrifva, tiden lærer allt gee. Jag ber giöra min ödmiuka recommendation hoos mamma och syskonna och helsa mina små. Om min resa till baden är än intett faststelt och troor jag väll dätt intett blir af, medan doctorerna rå mig till de kalla vatnen och till intet baad. Altså kunne jag dricka Medewi i Svärjett när vij resa ifrån Stockholm och jag först fått rådfråga mig medh Jerner. Jag recommenderar mig i min Engels vanliga gunst och förbliver medh all imaginable vyrdnatt min Engels ödmiuka och hörsammeste tienare
Leibtzich 22 martz 1707.

M Stenbock.

Ma très chère et aimable Comtesse.

Dans ce moment je vien de recevoir la vôtre du 23 mars dont j'apprens Dieu merci que vous vous portez bien; pour moi je me porte grâce à Dieu bien, maix j'aye toujours une douleure infernale aux reins, et par le conseilje unanime des médecins je voij si plait à Dieu aux bains aprèz les fêtes, et j'espère que cela me remettra par la grâce de Dieu antièrement; je n'y serois que 4 semaines et en suite je ne m'arrêteray nulle part avant de vous avoir rejoint à Stockholme où je vous prie de rester jusqu'à mon arrivé que j'espère sera pour les pantecôtes. Je suis à la fin expédié quoiqque on m'a fait mille torts en me rabbattant une somme considérable, maix n'inporte je suis ravi de retourner et de sortir de chagrins que j'aye essayés jusqu'à présent. Le bon Dieu nous pourvoira bien de ce qui nous faut pour vivre quant nous serons ensamble. Le Roy devient tous les jours plus épargneux, je ne saurais vous dire ce que la Saxce m'a coûté et comme bien je perde sur le maudit argen de ce pajj cij. Cependant j'espère d'avoir assez avec moi pour notre établissement en Scanie car il faut aschetter des beufs pour 3000 écus et il faut avoir quelque chose en main pour vivre la première anné jusqu'à ce que nous ayons tout en train. Il m'a fallu donner au C P^r: 1000 écus et autant à des autres pour les avoir à la main pendant mon absence, maix n'inporte, Dieu soit loué que j'en peux sortir avec honeure. Assurez toutte votre illustre maison de mes vénération, et saluez mes anfans, je suis si plain de joye que je ne saij ce que je faij et l'inpatience que j'aye de

^r Carl Piper.

vous revoir me fait bien plus inquiett, cepandant je ne cesseraij jamaix d'être ma chère Comtesse votre fidell esclave

M. Stenbock.

P. S. Je n'attande plus des vos lettres en Saxce, maix si vous me voulez écrire anvoyez mon ange vos lettres à Berlin qu'elles m'attendent là.

Je vous apporteraij af dett pulvret min Engell begiert, som och någott annat smått: och för ulrika couleur de ros dammask till en klädning. Gudh välsigne och be-
vare min Engell.

Leibtzich d 3: april 1707.

468

Adress: Stockholm. Sigill F.

(Annan hand): Fro Hamburg.

Datum: Leibtz. le 6 de Avril. 1707.

Innehåller detsamma. som föregående bref.

469

Adress: Stockholm. Sigill F.

Datum: Leipsich le 11 April 1707.

Följande dag skulle han på afskedsaudiens.

470

Adress: Stockholm. Sigill F.

Datum: Leiptz. den 17 April A° 1707.

I begrepp att resa till Karlsbad, sänder han hälsningar hem.

471

Adress: Stockholm. Sigill F.

Datum: Dresen le 19 de avril 1707.

Nyss ditkommen på resan till Karlsbad, underrättar han henne att läkarna tillrådt honom att efter Karlsbadsvistelsen bege sig till Teplitz. Midsommar senast blir deras återseende.

472

Adress: Stockholm. Sigill L.

(Annan hand): Franco Hamburg.

Datum: Carlsbad d. 26 april 1707.

Chère et très chérie Comtesse.

Dans ce moment je vien de recevoir vos lettres du 3 et du 13 dont j'apprens grâce à Dieu que vous vous portez bien; pour moij j'aije commencé par l'aide de Dieu le cur issij et je m'en trouve déjà bien soulagé. Jag har rådfrågatt Doctorer mer än för hundra riksd. som böra vara kloka och alla råth mig därtill så att jag hoppas allt gått. Min passion är colika neufretika som min Engell mig seth

plågas medh i preusen, och jag kan vell säja mig knafft allt seen ej hafva haft een dag fulkommelig roo uthan hoppas vill gudh nu dätt bästa. Jag har på tagitt mig att villa föda up Lagercronas son som är 14 gammall medh mina söner i Malmö och lofvatt min Engell skall vara moor for honom och om han skrifver min Engell till, så svara att dätt är skett medh plaisir. Giör min recommendation hoos mamma och syskonna så snart vill gudh våren är förbij skall jag fortfölja min resa; helsa mina små och troo att jag i döden är min Engels aldra ödmjukesta hörsam- mesta tienare i döden

M. Stenbock.

473

Adress: Stockholm. Sigill L.
(Annan hand): F. Hamburg.

Aldra kieresta lilla hustru.

I största hast berättar jag att min coure gudi skee lof visar sig väll an och hoppas jag medh guds hielp att blifva frisk som lilla fisken; män dätt var och tidh att jag kom hijth, ty annars hade jag visserligen blifvitt liggande under vägen, dän aldra högsta hielpe än vidare. I dag 3 veckor tils hoppas jag att kunna resa hädan vil gudh och medh dess hielp inom 6 veckor de dato att vara så när att jag får kyssa din handh. Giör min underdåniga recommendation hoos mamma och dina systrar, helsa mina små uthan att glömma den stora fröken Ulrika. Stina lilje har jag ej sett mer än en gång och alså ej kunnatt bannas på henne. Jag ville min Engell såge mig huru sieltig ia va, och är jag i mitt sinne mer nögd än någen

menniska i värden kan vara, vore jag allenast uthur dän inquietude att snart hafva dän hugnatt att få see min Engell och dess k: anhöriga. Helsa jungfru christina. Och var försäkratt att jag intill min dödh medh all vyrdnatt lefver min aldra kieresta lilla Engell[s] ödmiuka och trognaste tienare

M. Stenbock.

Carlsbaad d 29 apr. 1707.

P. S. Jag väntar min Engels bref för mig i Malmö vedh min ankomst vill gudh jag skall intett blifva där mer än een eller två nätter högst, och såsom fujelen löpa Stockholm och rånäs äta bär och mjölk så mycke lill ha och putta mama och passera tågälen. Tralell.

474

Adress: Stockholm. Sigill L.

Min aldra kieresta lilla Engell.

Jag berättar i som största hast jag gudi ske lof mår väll och att curen slåår härtill an. Doctorerna säja att jag skall blifva ung på nytt igen, som jag och effter all appareance hoppas och ångrar eij heller att vara hithrest vore dätt eij allenast att dätt mig så myckett länger håller ifrån min aldra kieresta Engell, dock hoppas jag vill gudh missomars affton til dett senaste att vara i Stockholme hoos min Engell, aldenstundh medici rå mig att effter badett intett resa för fatiguant att kroppen och blodet må få tidh till att sättia sig. Min Engel inquietera sig intett för min skull, jag hoppas vij skola mötas oth å souhait och medh

all sköns hugnatt. Gör min recommendation hos Mama och syskonna, helsa mina små tandrement och troo att jag till min död är min Engels ödmiuka och hörsammesta tienare

Carlsbaad d. 4 May A. 1707.

M. Stenbock.

P. S. Om min Engell skickar någre saker ner till Malmö genom skip så ville jag gierna att alla mina svarfsaker, målerie värk, bysser och sådant gingo medh. Ty gudh vet när vij någonsin komma att boo i Stockholm.

475

Adress: Stockholme. Sigill L.

Datum: Carlsbad le 5 de May 1707.

Om 14 dagar tänker han afresa. Gör nästa kur samma goda verkan som den i Carlsbad, har han icke anledning att ångra sig att ha genomgått kurerna.

476

Adress: Stockholme. Sigill L.

Datum: Carlsbad d 12 May 1707.

Min aldra kieresta ädla hustru.

Jag kan medh sanning berätta att min coure gud ske låf slår så väl an att jag näst guds hielp hoppas att få een fulkomelig helsa igen, varandes jag nu så munter som jag all min lifsdagar eij varitt. Om gudh vill reser jag

ifrån d. 19 hujus, öfver Dresen och Berlin, därest jag mig dätt minsta jag kan uppehålla skall att desto bättre fortfölja min resa. Jag väntar bref af min Engell i Skåne ör mig. Var så godh och giör min underdåniga recommendation hoos sin dygdiga Mamma som och hoos dina syskon och helsa min Ulrika och hennes bröder. Är jag så lyckelig och finner kung august i Dresen så får jag ett par siöna besiälare, män jag vill intett vänta där på, prefererandes dän hugnan att få see min Engell fram för alltt i verden, härifrån lærer jag intett hinna skrifva mer, män väll ifrån Dresen, och sedan skall jag sielf bära brevvet fram. Helsa Mad. Clarman och alla som fråga effter mig. Jag är mer än inquiette att snart bli så lyckelig och få see min Engell vedh en good helsa. Emedlertidh recomenderar jag mig i min Engels vanliga gunst och ber att min värda Eva Mallena lilla ville troo att jag i grafven skall finnas ouphörligen vara min Engells ödmjuka och hörsameste tienare

M. Stenbock.

P. S. Jag var i går 2 mil härifrån hos gref Nostitz som bett giöra sin ödmiuka helsning till mama och hos Eder alla, hans grefvinna och han lefva intett mer tillsammans, uthan hon är i Win och han i Prag. Nytt weth jag intett, för jag har inga bref från häfvett, eij heller skrifver jag eij dith, ty jag befarar om di höra mig må så väll att jag tordes beordras att lengere följa medh, därtill jag ingen lust har att säja sanningen.

477

Adressen bortskuren. Sigill F.

Datum: Berlin le 24 de maj 1707.

Från Carlsbad ditkommen föregående dag, har han funnit hennes syster vid god hälsa, men svågern indisponerad, dock utom fara. Han hoppas kunna vara i Stockholm den 12 eller 14 juni.

478

Utan datum men helt visst från juni (början) 1707, antagligen i Malmö. Det är svar på hennes bref, dateradt den 29 maj.

Min ädla aldra kieresta lilla Engell.

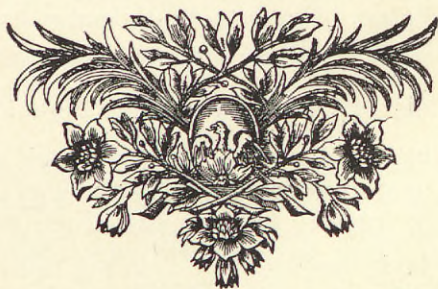
Nu på stunden ankom jag hit, gudh vare evinnerligen ähratt som mig dän dagen låtitt öfverlefva, och till så mycket större hugnatt fant jag min Engels skrifvelse för mig af d. 24^r maj; jag skall alltt effter min Engels befalning uthrätta och skall mig mögeligast skynda. Till örebro ville jag väll gå, män min Engell kan intet vara där så snart som jag där, män likavist om min Engell vill vara så godh och möta mig i Södertälje så kunde vij vända därifrån snart min Engell behagar. Jag skall vill gudh vara där om onsdag ofelbart där gudh sparer mig lif och helsa och till öfverflödh vill jag gå öfver Örebro så att om min Engell vill möta mig för under vägen emellan södertälje

^r Det finnes två bref i behåll, det ena från den 24 maj, det andra från den 29. Det är på det senare detta är ett svar.

och örebro skall jag vara att finnas, jag väntar sielf medh impatience dän lyckeliga stunden och förblir in till min dödh medh all devotion min Engels ödmiuka och hör-sammesta tienare

M. Stenbock.

P. S. Helsa Mamma och syskonna medh min ödmiuka tienst. Jag skall vara vill gudh i örebro sist om tisdag män min Engell kan intett hinna dit troor jag så snart effter mitt bref först kommer an om måndag afton. Vill min Engell gå till Strängnäs där skall jag ofelbart finnas tisdagen om afton eller onsdags middan, och jag troor dätt vore bäst.

1714

479

Ur Amthor, Anzeige der Höchst-rechtmässigen Ursachen etc. Copenhagen 1716 bil. G g, sidan 131, efter ett svenskt koncept (ej återfunnet) aftryckt där på följande sätt:

Dass des Feindes vorgehabtes Dessein seith dem der Friede mit Frankreich geschlossen, verändert worden, dieses ist gantz sicher; wohin Sie aber gedencken, kan niemand zu wissen bekommen, jedoch ist es gewiss, dass Sie die Ohren ziemlich an sich ziehen, und wird Ihre Flotte mit aller Macht ausgerüstet, wie starck aber dieselbe Anfangs in See erscheinen wird, kan auch nicht gewiss berichten; Indem von Holland beedes Ancker und Töwen, noch erwartet wird. Den Czar soll von Holland verschiedene aufgekaupte Orlog-Schiffe vermuthen seyn. Der Felt Marschall wird anitzo genauer als vorhin bewacht, und wird von denen Generalen und Officirern, welche auf Parole weggereiset, und solcher nicht nachgekommen sind, nicht anders als von Schelmen und Dieben gesprochen. Derowägen müssen Schlippenbach und Schwerin, wegen Verwahrung Ihrer Briefe, alle nur er-

sinnliche Præcautiones nehmen, weilm Sie hier aufs genaueste visitiren lassen; so dann muss auch Schwerin seinen Arm in einem Band tragen, und so legen, dass die Schulter verbunden sey, und solche auch mit einer Olie Farbe beschmieren, damit der Arm aussehe, als wann er Schaden daran gehabt habe. Von diesem muss so wohl Ihre Hoheiten als Burenschiold einen Extracta zugesandt worden.

Copenhagen, den 28 Martii 1714.

480

[Köpenhamn, Riksarkivet:

De Erlundske Sager {II
Kommissionen af 1730 {IV, K
 {VII, 1—5.]

Adress: Halmstadt et Wapnö.

Ma très chère femme.

Il vous sera aisé à juger dans quelle chagrin je suis, ajant de la patrie par les dernières lettres de son altesse Rojale et du senat le peu d'apparence qu'il y a à notre échange et d'une autre coté, issy ma prison changé en cachot et plus rude que jamais. Je me console par l'ingratitute que la patrie me marque pour récompence de mes fidèles services et par ma^r bonne concience que j'ay de n'avoir mérité un arrê si rigoureux. Ne vous allarmé pas de tout cela; Dieu qui tout peut, me donnera patience.

^r Rätta till »la».

à surmonter tout évènement et à ce qu'il a résolu que je dois succomber. Ma santé Dieu soit loué est encore bonne ne vous chagrinnez de rien. Ambrassez tendrement mes chers enfants et sojez assuré qu'au tombeau je serois avec vénération et tendresse.

Ma très chère et très chérie femme
votre fidèle et très obéissant esclave

M. Stenbock.

Copenh: le 6 aug.

A: 1714.

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A: Magnus Stenbock 1712 ff (tid. Sign. »Da. Kongers Hist. 266 g»).]

Ma très honoré et très chère femme.

Depuis le 1 et le 7me de ce moy je n'ay point reçu de vos chères nouvelles. La dernière me fut rendu avant l'autre à laquelle je vous ay fait réponse il y a 8 jours espérant qu' elle vous soit rendue, et dont vous aurez appris que l'endroit ou je suis c'est la citadelle de Copenhaguen. Je suis issy très gracieusement entretenu: à la conversation de prez, n'ausant voir personne. Je ne peux plus dire que sa Majesté le Roy de Dannemarque a tort de faire observer de si prez comme il s'est fait; depuis que sa Majesté m'a fait montrer il y a quelques jours, en originale la malheureuse correspondance dans laquelle Malmberch m'a entressé et en chiffre, soit par ordre ou par malice pour me faire consentire à mettre ma personne en su-

reté, sil estoit possible; vojant que de la capitulation, et du cartelle il ne me restoit plus auqu'une espérance pour ravoir ma liberté. Et quoy que Dieu m'est témoin que sans louy je n'y auroit de ma vie consentie et que je me suis dès aussitôt répanctie de cette précipitation sur les salutaires avis que vous m'avez plusieurs fois donné. Le sieur Malmberch s'est pour tamps avisé de persister a son entreprise si bien que toutes ses lettres et mes reponses sont en originales et en copie entre les mains de sa Majesté, au quelle je n'ay voulue plus nier, car une fois sa faute est la mienne, par précipitation et chagrin de me voir quasij pour jamais separé de ma famille mon bien et toute fortune plus autre en Suede, par une captivité dont je n'en ay puë voir la fin. Quoy qu'il en soit, j'ay tort, mon ange et j'aurois duë prendre patience et me contenter avec la volonté de Dieu et de sa Majesté sans rien dire ny rien consentire. Sa Majesté le Roj de Dennemark en verité n'a puë autrement faire user avec moy comme elle a fait; particulièrement depuis que sa Majesté tient de nouveau en main une lettre de Mal[m]berch du moy d'october, où déjà je fus separé de tous mes domestiques, dans laquelle il me mande qu'il a reçu par trois reprises des ordres de l'orient de me faire sortire de ma captivité coutte qu'il coutte y adjoutant qu'il auroit en peu un mojen pour cela en main que personne ne pouroit pénétrer. Il est dont aisé a conclure que sa Majesté a euë toutes les raisons du monde d'agir avec moy comme elle a fait car il ne faut point, que les grands seigneurs et souverains soient duppé, leurs cause soit meme telle qu'elle pouroit être. Ainsy je me suis jetté comme de raison, aux pieds de sa Majesté, par un placet avouant le tort que j'ay et mon injuste impatience, offrant pour l'avenir une fidele obeissance pendant ma captivité; le temps fera voir si mes pro-

fondes submissions sont exaucé en grâce, car personne ne sauroit croire la défiance que sa Majesté mete en toute assurance suédoise depuis que tant d'officiers contre leurs parole donné ne sont retournés; et particulièrement l'absence de mons. Sverin m'à fait plus de tort que vous ne sauriez croire ou Dieu pour tamps m'est témoin que je n'ay point de part à sa permission ny à ce qu'il ne revient point, cependant tout cela rejaillit sur moy, si bien que je peux m'estimer pour le plus infortuné guerrier du monde. Et surtout si sa Majesté le Roy notre Maitre, jette, par l'inquietude et l'impatience que j'ay fait remarquer en cette démarche ses disgrâces sur moy, comme de bonne part je saij que j'ay a sa suite plusieurs adversaires redoutables, non seulement jaloux des mes actions signalés, mais ausij fort animés contre ma fortune. Je laisse donc au bon Dieu, et à vous mon ange de parer leurs coups mortelles le mieux que vous pouvez. Pour moy je vous assure que si sa Majesté le Roy de Dennemarck daigne oublier le passé et d'avoir quelque clemence et grâce pour moy à l'avenir, je vous réponde que je ne donneray pas une seconde fois sujet à sa Majesté de s'irriter contre moy, car Dieu me damne si je m'escarte de ma parole si on l'accepte une foy.

Des mes domestiques je ne peux rien vous mander, si non que j'ay fait mes profondes instances auprès de sa Majesté pour leurs faire avoir leurs liberté selon le cartéll et leurs départ. Au reste je me porte grâce a Dieu encore fort bien; et vous supplie d'embrasser toute la famille tendrement de ma part. Ne vous chagrinnez pas mon ange, je vous conjure, de mon sort malheureux et infortuné: mais jettez vous avec moy aux pieds de sa Majesté de Dennemarck a celle fin que sa Majesté en grâce, oublie ma faute commise, et me fasse ma prison tolle-

rable, c'est de quoy vous supplie celouij qui est avec une
tendresse immortelle jusqu'au tombeau

Ma très chere et très chérie comtesse
vostre très humble très obeisant fidèle
et infortuné valet

M. Stenbock.

Fridrictzhawen

le $\frac{26}{15}$ de decemb

A° 1714.

1715

482

Adress: Halmstadt et Wapnöe.

[Sjöholms arkiv.]

[Koncept i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff.]

Datum: Fridrichshawen le 2 de janvie 1715.

Nyårshälsningar.

483

[Skrifvarhand. Förvaras i 'Det kongelige Bibliothek', Köpenhamn. Koncept och kopia jämväl i Köpenhamns Riksarkiv: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff.]

Ma très chère Femme!

Bien qu'incertain, si vous recevez mes lettres, je n'ai pourtant pas voulu manquer, de vous assurer de mes respects, tant que la santé me le permet et que Dieu me fait respirer quoique je suis persuadé que celle-cy ne vous causera qu'un chagrin immortel, étant obligé de vous mander, que mon infortune est bien la plus fatale du monde,

où non seulement donc par longue captivité, je me suis laissé séduire, par les faux avis du Sieur Malleberg, de consentir à une démarche, que j'aurois dû selon vos sages conseils éviter; mais qui plus est et pour comble de mon malheure Sa Majesté le Roy de Dennemarc a sù, par son puissant pouvoir, Dieu sait comment! faire trouver tous mes papiers envoyé depuis plus d'un an et dimy à Lybeck à Mons Fock, où je les avois recommandé en grande sureté, pour être livrés entre vos mains. Cette perte m'est d'autant plus sensible, comme il y a parmis, non seulement des écrits d'importance, mais aussi le détail de tout mon fait, et tout ce qui devoit un jour justifier ma conduite. Ce qui ne fournira que trop l'occasion et le moyen à mes persecuteurs de me perdre des bonnes grâces de sa Majesté le Roy notre maître et me plonger dans le dernier abîme, si Dieu ne daigne s'intresser pour moy et découverté en cette rencontre mon innocence. Je n'en dis plus car le coeur m'en fonde, voyant que par mon desastre parjuré, je prépare non seulement pour moy mais pour vous et mes chers malheureux enfants, si Dieu n'en s'entremêle, une inévitable désolation. Il ne paroît que trop, que Dieu même soit à la dernière rigueur irrité contre moy, m'ayant après tant de perils glorieux fait survivre une si funeste journée, où au lieu de pouvoir devenir une consolation, pour ma chère famille, je dois à présent moi même leurs servir de perte entière, par mon infortune inopinée; la patrie m'ayant depuis un an et demi abandonné à la discretion du vainqueur, où toutes mes profondes instances faites, n'ont pû être exaucées, si bien que de raison, je suis des guerriers le plus infortuné des mortels jamais nés, me voyant entièrement ruiné de fortune, si sa Majesté le Roy notre maître de grâce ne refoit cette infortune qui m'est arrivée, comme un sort inévitable de ma malheureuse

destinée et non causé á desin préméditée. Car Dieu est témoin de ma fidelité et de mon zéle pour le service de sa Majesté depuis ma première enfance. Je vous supplie d'embrasser tendrement mes enfants et toute la famille de ma part et de grâce sans vous trop affliger, partagez avec moy, mes chagrins et ne me derogez point entierement, votre inestimable tendresse à cause de mon infortune car c'est de la main de Dieu, que je suis puni de mes péchés, les quels je souhaite d'une àme dévotte ne rejaillissent jamais sur vous et mes enfants, et que Dieu fasse une gracieuse fin à mes jours, de sorte que ma vie ne vous serve plus longtemps d'une juste affliction. Car je dois me persuader par la multitude de mes envieux, que vous ne sauriez jamais revoir, qu'avec bien du chagrin, celui qui avec toute la vénération du monde se nomme encore

Ma très-chère et très-chérie Comtesse votre très-fidèle et très-obéissant mais très-malheureux valet et mari

M. Stenbock.

Friderichshafen

le 10:de Janv. 1715.

484

Adress: Halmstadt et Wapnöe.

[Skrifvarhand; det kursiverade egenhändigst.]

[Konceptet ligger i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff.]

Ma très chère et très chérie Comtesse.

Comme l'on m'a permis de Vous pouvoir écrire tous les quinze jours, je n'ay pas voulu manquer à Vous faire sa-

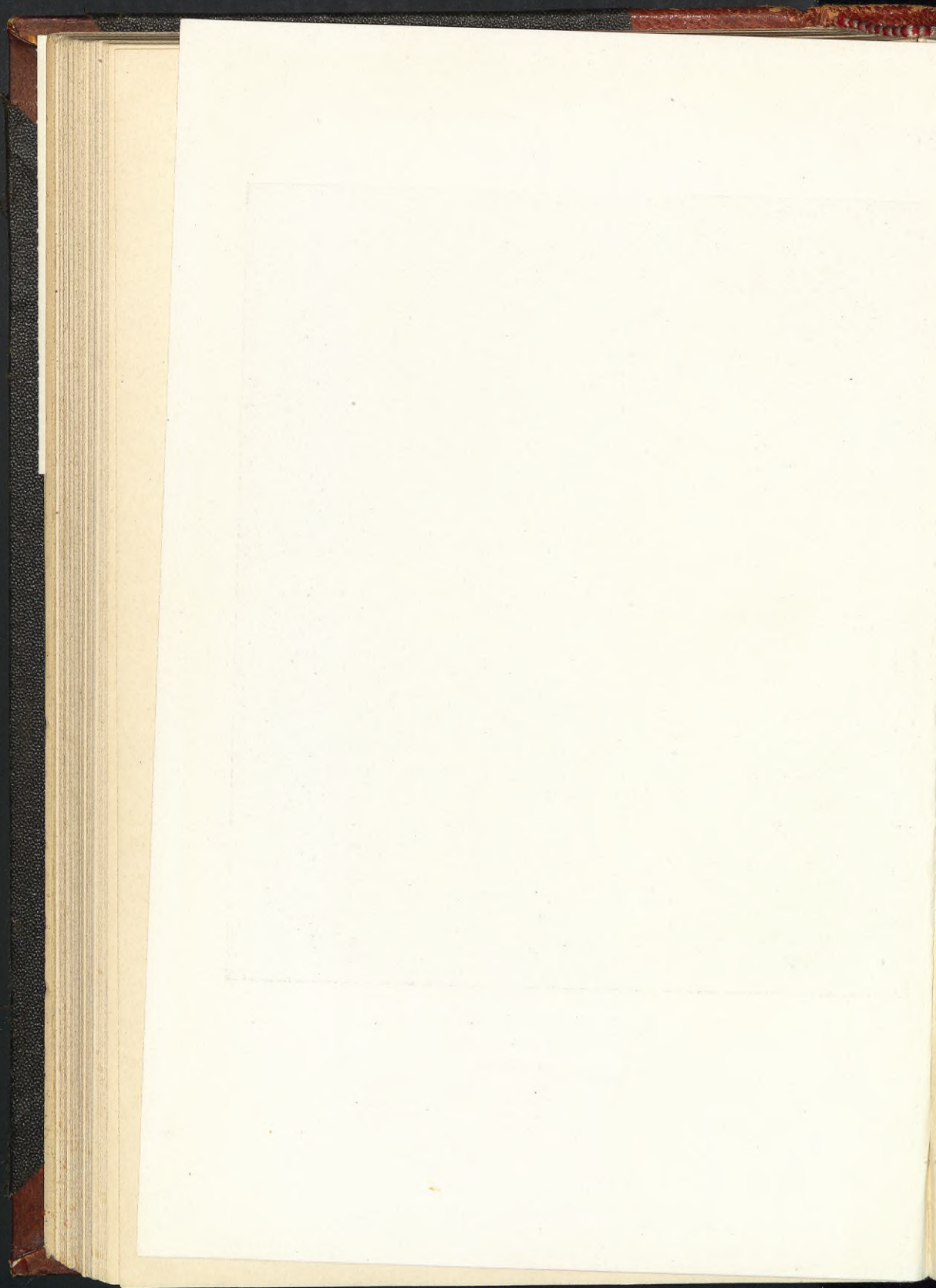
voir que je me porte grâce à Dieu bien, si cela vous serve de quelque consolation. J'ay reçu il y a 8 jours vos lettres du 15: 22: et 29 de Decembre, depuis aucune. Je veux espérer que les miennes du 24^r du passé, du deux et de l'onzième de ce mois vous soient rendues, bien que je suis persuadé que vous n'en serèz que fort affligée, mais qui peut contre la volonté de Dieu. Par celle cy je Vous supplie très humblement d'envoyer au plutôt vous même Mons: Dalman à Hambourg pour presser Houswedel à me payer ce que le Sieur Dreyer a dû pousser à bout, car il traînent la chose de jour en jour, et je suis endetté de plus de 1500 écus icy en ville, sans pouvoir obtenir quelque crédit pour m'en acquiter, ni pour avoir la subsistence à mes domestiques, qui depuis le commencement de ce mois crèvent de misère, ainsy je vous supplie de remédier à cela, autant que vous pouvez, et de faire instances ou il se doit pour l'avenir à cette fin, que je ne soit entièrement abandonné au misère et à la famine, et si cela ne vous incommode trop, je vous demande en grâce d'envoyer en attendant trois cent écus à Son Excellence le Général Schönfeldt, pour la subsistence de mes pauvres domestiques, qui, à ce qu'on dit, sont encore icy en ville, en espérance pourtant, selon qu'on m'assure², d'être bientôt relachés. Il ne me reste mon ange, qu'à Vous prier d'embrasser tendrement de ma part mes chers et malheureux enfants lesquelles je recommande avec Vous et le reste de la famille dans la Protection du Dieu le tout puissant, la mienne ne Vous étant plus utile en ce monde, ou cependant je ne cesseray d'être tant que Dieu me

¹ Ändradt från 22, i konceptet och kopian i Köpenhamns Riksarkiv står 24.

² De tre sista orden uteslutna i kopian i Köpenhamns Riksarkiv.

MAGNUS STENBOCK
OLJEMÅLNING
HÄLSINGBORGS RÅDHUS

laisse la respiration dans une vénération dévote et immortelle

Ma chère et très chérie Comtesse

Votre fidèle et très obéissant valet

Conforme a l'originale.

M. Stenbock.

Friderichshaven

le 21 du Janvier

L'an 1715.

Adress: Halmstadt et Wapnöe.

[Skrifvarhand.]

[Konceptet ligger i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff.]

Ma très chère et très chérie Comtesse.

Depuis votre dernière lettre du 12 de janv: je n'en ay point reçue de Vous. Dieu Vous fasse avec patience supporter le chagrin où Vous a fait plonger mon sort déplorable. Je vous supplie, d'assurer [...] de mes respects en réponse de sa lettre obligeante, comme aussy d'embrasser toute la famille tendrement de ma part. Dieu vous comble de mille bénédictions et fasse une heureuse fin à ma misère. Ma dernière étoit du 23 passé ou je Vous demandois 300 écus pour la subsistence de mes domestiques, depuis il y a eu chez moy des deputés de la part de sa Majesté le Roy pour me pester dans des termes très rigoureuses, Sa Majesté ayant tous mes papiers de Fock et Dunt intercepté, Dieu sait comment; le peu d'argenterie que j'y avoit fait inserer, Sa Majesté m'a fait la grâce de me la faire rendre, si bien que je l'ay employé pour le

départ de mes domestiques, qu'on promet seroient relachés peu de jours après, ainsy j'ignore s'ils sont partis ou non. Je Vous prie de faire de ma part les instances nécessaires à la cour, pour que mes dettes icy soient payés, et qu'à l'avenir on ne me laisse sans quoy. Ma santé est, Dieu merci, en proportion de mon chagrin, assez bonne, mais de quelle durée, Dieu le sait, car j'ay la plus grande raison du monde de m'affliger de ce qu'il m'est arrivé, voyant que tout amy m'a abandonné et que personne de ceux à qui je m'étois fié, depuis tant des années, a voulu véritablement prendre soin de mes interêts me sachant infortuné, comme je le suis, si bien que c'est au bon Dieu seul que je recoure, en l'implorant d'une âme dévote de détourner de moy l'abîme, qui ménasse ma personne, et le salut de toute ma chère et malheureuse famille. Car si le tout puissant ne fléchit en miséricorde, le coeur de Sa Majesté le Roy de Dannemark envers moy, et qu'il daigne abolir les brigues pernicieuses et mortelles de mes persécuteurs auprès de Sa Majesté le Roy notre Maître, je suis bien le plus infortuné des hommes. Mandez moy si ma chère fille Ulrica a fait ses couches, je suis en mille peines pour elle, Dieu la bénisse, et son cher époux, le même Dieu soit votre protecteur et consolation, c'est ce que souhaite les larmes aux yeux d'un coeur plus que tendre et dévot celuy qui en expirant sera comme je le suis

Ma très honorée et chère femme
 Votre très obéissant et très
 humble fidèle esclave

Friderichshaven

St. nov.

le 7 de fev: 1715.

[endast konceptet är undertecknadt].

486

Adress: Halmstadt et Wapnøe.

[Sjöholms arkiv. Genom Grefve Adam Lewenhaupts tillmötesgående har utg. satts i tillfälle att taga del af detta bref och brefvet n:r 482. Endast underskriften egenhändig.]

[Koncept, förvaradt i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff.]¹

Ma très chère et très chérie Comtesse.

Ma dernière étoit du 23 de ce moy depuis j'ay eue la satisfaction de recevoir la votre du 15 de janvier dont j'ay appris l'heureux accouchement de ma chère fille qui a mis au monde une chère Magdalene Soffie, je ne peux vous exprimer quelle joye que cela m'est, plüst à Dieu je (je) fusse a porté pour l'embrasser bientôt mais comme c'est une chose qui dépende seul de Dieu et de sa Majesté le Roy de Dennemarque quand ils daigneront me faire miséricorde, je dois me contenter en attendant a faire des vœux sincères, tant pour la benediction de cette chère petite fille que ses chers parents, au quelles je vous prie de faire les assurances de mes intimes et plus tendres amitiés en même temps mes excuses que je n'ay repondu à celle du comte Charle.

— — — — —
Affärer.

Friedrichzhaven le 18 de fevrie 1715.

M. Stenbock.

¹ Tryckt efter konceptet.

148

1715

487

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock
1713 ff. Sigill F.]

Datum: Friedrichshaven le 8 de mars 1715.

Affärer.

488

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock
1713 ff. Sigill F.]

Datum: Fridrichshaven le 10 April 1715.

Allt sedan den 5 mars intet bref.

489

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock
1713 ff. Sigill F.]

Datum: Fridrichshaven le 23 de april 1715.

*Tack för brefvet af den 10 dennes med goda under-
rättelser om familjens välbefinnande.*

490

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock
1713 ff. Sigill F.]

Ma très chère et très chérie femme.

Depuis le dix du moy passé je n'ay point reçu de vos
lettres, je n'en peux pas pénétrer la raison mais j'en suis

en mille iniquetude, pour votre santé. La mienne est Dieu merci encore assez bonne et seroit meilleure si je pouvais avoir quelque motion. Embrassez toute la famille tendrement de ma part et tirez moy si vous plait de mon inquiétude, si à Helsingbouch il y a défence à ne point laisser passer des lettres pour Dennemark. Je ne peux m'imaginer que les vôtres soient comprisent la de sous, mais en cas que, cela fût, je vous prie de me faire la grâce de m'écrire par l'adresse de Rosencreutz à Stralsont et sur Drejer à Hambouch je pourois pour tant les avoir quand il ne sy traite que des choses innocentes. De grâce mon ange ne me diminuez pas vos bonnes grâces à cause de mon infortune, c'est le ciel même qui me punit, et l'éternelle peut tout changer quand il veut, c'est à sa sainte protection que je vous souhaite avec tous nos chers enfans, etant jusqu'au dernier soupir de ma vie avec toute la vénération immaginable et dûe

Ma très chère et très aimée comtesse
votre fidèle et très obéissant serviteur

M. Stenbock.

Fridrichshawen
le 7 de may 1715.

Adress; Halmstat et Wapnø.

P: adress And. Freed. Stettin. Stralsund 20 Junij 1715.

[Skrifvarhand; det kursiverade egenhändig.]

[Koncept med sigill i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff.]

Ma très chère femme.

Comme je n'ay point reçu de vos nouvelles depuis le 5:me d'avril, je suis en mille inquiétudes, ne pouvant pas en pénétrer les raisons, car je n'espère jamais que Sa Majesté le Roy notre Maître vous ait fait défense de m'écrire, où je suis abandonné de tous les amis. J'ay supplié que cellecy puisse passer sous l'adresse de Monsieur Dreyer, et je m'attende l'honneur de votre réponse par le même canal. Je me porte selon ma malheureuse situation de corps encore assez bien, de l'esprit je ne vous parle point car la tranquillité n'en sauroit être entière où d'infortune je suis accablé tous les jours, sans savoir, si ma misère cessera un jour qu'avec la mort. Embrassez tendrement toute ma chère famille. Dieu vous bénit tous, c'est ce que souhaite d'une âme dévote celui qui est et qui sera au tombeau

Ma très chère et très chérie
Comtesse

Votre fidèle et très obéissant
valet

Friderichshaven

Conforme a l'originale.

den 24 May 1715.

M. Stenbock.

Adress: Halmstad et Wapnöe. Främmande monogramsigill.

[Skrifvarhand; det kursiverade egenhändig.]

[Originalt i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff.]

Ma très chère femme.

Sous l'enveloppe de son Excellence le Général Schönfeldt j'ay reçu la vôtre du 4:me de ce mois. Dieu soit loué qu'elle m'apprend que Vous vous portez bien avec le reste de la famille, plût à Dieu que Vous fussiez tout aussy contentes. Je me porte grâce à Dieu bien du coté de la santé, je ne Vous parle point de l'esprit, car il est aisé de juger quelle en puisse être la tranquillité, où dans ma solitude je me trouve quasi oublié de tout le monde, et s'il ne me restoit l'espérance seule en Dieu, qui daigne Vous consoler, et d'avoir pitié de mon infortune à la fin. Celle cy prend son adresse par le Sieur Dreyer, comme la dernière, que je me suis donné l'honneur de vous écrire du 24 de may, et dont Mons: Dreyer fait mention d'avoir bien adressé; je m'attend à l'avenir vos nouvelles par la même voye s'il ne vous soit permis de m'écrire à droiture par Helsingbourg, ce que je ne puis pas m'imaginer vous sera défendu, si vous en recherchez Sa Majesté le Roy. Embrassez tendrement ma chère famille, et mandez moy si les parents en Scanie de mon Peter sont encore en vie, c'est Mad: Nerman à Malmö qui vous en peut informer. Il ne me reste qu'à Vous supplier de me conserver l'honneur de votre précieuse amitié, et de ne laisser à mon infortune l'occasion de me déroger votre tendresse ordinaire par laquelle je suis engagé de rester au tombeau avec toute la vénération du monde

Ma très chère et très chérie

Comtesse

Votre très obéissant et

fidèle valet

Friderichshaven

den 15 Junij

A^o 1715.

Conforme a

l'originale.

M. Stenbock.

493

Adress: Halmstadt et Wapnø. Främmande monogramsigill.

[Skrifvarhand; det kursiverade egenhändig.]

[Koncept i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff. Sigill F.]

Ma très chère et très chérie femme.

Comme il y a plus de deux mois que je n'ay reçu de vos nouvelles et n'ayant point d'occasion à vous écrire autant que mon devoir l'exige, vous jugerez aisement quelle est mon inquiétude. Dieu veuille que vous vous portiez bien avec le reste de la famille que j'embrasse tendrement; je me porte la la, faute de motion, me voilà plus de deux ans quasi dans une hermitage entière où je ne cesserai de rester avec vénération et fidélité dans le tombeau même

Ma chère femme
Votre fidèle et très
obéissant valet

Friderichshaven
le 20 de Juillet
1715.

*Conforme a
l'originale.*

M. Stenbock.

494

Adress: Halmstat et Wapnø.

[Skrifvarhand; det kursiverade egenhändig.]

[Koncept i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff. Sigill F.]

Ma très chère femme.

Comme j'ay reçu, il y a quelques jours, la vôtre datée le 9 de juin, je rend grâce au ciel d'en apprendre, que Vous vous portez, Dieu soit loué, bien, avec le reste de la famille. Dieu le fasse continuer ainsy, et procure une heureuse fin à mon esclavage présent, dans lequel la santé m'est encore assez bonne, mais Dieu sait de quelle durée, car je me dévore de chagrin, me voyant oublié de tout le monde et entièrement exclu de veiller à l'interêt de ma postérité, oui mon désespoir seroit inexprimable, s'il ne me restoit la confiance en Dieu et celle que j'ay à la justice et la grâce de sa Majesté le Roy Notre Maître, qui, à ce que j'espère, ne permettra pas que mes persécuteurs ayent dans mon infortune le dessus de moy et de Vous autres en même temps. Vous me mandez mon Ange que Vous pouviez bien avoir quelque chose à me mander qui me seroit assez agréable, et quoique tout ce qui me pourra venir de votre main ne pourroit que me réjouir, je crois pourtant que rien ne seroit à mander qui soit capable à surpasser la juste douleur que je sens de me voir séparé de Vous et peut-être pour jamais. Enfin, que la volonté de Dieu soit, à laquelle je me soumetts avec dévotion, Vous assurant qu'en expirant même je ne renoncerai à l'estime, la vénération et la tendresse que je Vous dois et dans lesquelles j'ay l'honneur de vous embrasser tous étant

Ma très chère Comtesse
Votre très humble et très
obéissant valet

Friderichshaven
den 18: d'aout
1715.

*Conforme a M. Stenbock.
l'originale.*

Adress: Halmstadt et Wapnöe Sigill O.
[Skrifvarhand; det kursiverade egenhändigd.]
[Koncept i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus
Stenbock 1713 ff. Sigill F.]

Ma très chère femme.

Ayant l'honneur de Vous mander que je me porte grâce à Dieu! assez bien encore, je souhaite d'apprendre la même chose de chez Vous; embrassez tendrement de ma part toute la famille tant absente que présente. Comme j'ay sollicité que celle cy puisse passer par Malmö, et qu'on m'accorde la grâce de recevoir de là la réponse de la même sorte, j'espère qu'en cas qu'on me l'accorde icy, qu'on ne fera pas de difficulté de notre coté, la défense de Sa Majesté le Roy notre Maître n'allant qu'aux lettres des ministres et marchands, ne comprenant jamais la nécessité de ses sujets infortunés prisonniers comme moy, et en cas que celle cy Vous soit rendue par cette voye, je m'attends aussy la réponse de même. Mais je regrette de tout mon coeur d'être obligé de recourir à votre bourse, la mienne étant entièrement épuisée, et par la suivante de Dreyer, vous verrez, comme il me refuse l'anticipation de deux cent écus sur mes justes prétentions à Hambourg; ainsi je Vous supplie de m'envoyer une pareille somme en monnaie de Dannemarc, si cela ne vous incommode trop. En même occasion ayez la bonté de m'envoyer le petit coffre avec le tour que Vous avez fait achever pendant mon absence, aussy bien que tout le beren-

stein que Vous avez, tout enpaqueté dans une caisse de planche après cachetée par le gouverneur de Malmö soit adressée à Son Excellence le Général Schönfeld de sorte qu'on le puisse ouvrir chez lui pour voir que nous y avons pas le moindre intrigue, car je ne demande ni souhaite d'apprendre autre chose de la patrie, que l'heureux état de votre santé et celle de mes chers enfants et parents, le reste soit recommandé à la providence de Dieu. Par la réponse de Mons. Dreyer je croy, ma chère, que Vous ne ferez pas mal de faire veiller à droiture de Suède à notre prétention là, car d'icy étant lié je n'y peux rien contribuer d'efficace et sans cela nous courrons risque que ce capital ne nous échoue. Dieu vous bénise. J'ay l'honneur d'être au tombeau

Friderichshaven
le 8 de September
1715.

Ma très chère femme
Votre très obéissant
et très fidèle valet

*Conforme a M. Stenbock.
l'originale.*

496

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock
1713 ff. Sigill F.]

Datum: Fridrichshaven le 21 de Septem. 1715.

Sedan juni månad intet bref från henne.

156

1715

497

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock
1713 ff. Sigill F.]

Datum: Fridrichshaven le 13 d'octob. 1715.

Nyss mottagit hennes bref från den 16 och 27 juli.

498

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock
1713 ff. Sigill F. Äfven en kopia af skrifvarhand.]

Datum: Fridrichshav. le 31 d'octob. 1715.

Ömhetsbetygelser.

499

Adress: Halmstadt et Wapnöe. Sigill F.

[Skrifvarhand; det kursiverade egenhändigt.]

[Koncept i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus
Stenbock 1713 ff. Sigill F.]

Ma très chère femme.

Ma dernière étoit du 5me du passé, sous l'enveloppe du
Comte Wachtmeister. De Vous je n'en ai point reçue de-

puis le mois de Juillet; Dieu veuille que Vous et toute la famille se portent bien, et que le chagrin que vous essayez pour moy, ne vous dévore tous; je vous assure que j'en suis en mille et mille inquiétudes; si ma vie vous peut en quelque manière encore consoler, vous verrez par celle cy, que je respire encore, l'état de ma santé se trouve conforme à ma prison, où la solitude et point de motion font tout pour me faire crever, si Dieu ne me soutenoit la vie jusqu'à présent. C'est entre ses mains que je vous recommande avec mes chers enfants, et toute la famille, laquelle j'embrasse tendrement, étant jusqu'au tombeau avec vénération

Ma chère femme
Votre très obéissant
et fidèle valet

Friderichshaven
le 5me de Decembr:
1715.

*Conforme a
l'originale.*

M. Stenbock.

500

[Egenhändigt koncept.]

d. 15 decemb. 1715.

[Datum senare ditskrifvet af honom själf; så ock på slutet.]

[Kopia, ej ordagran. i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff.]

Ma très chère femme.

Je dois une obligation éternelle à la charité du général Schönfeldt qui m'a fait rendre cette semaine deux de vos chères lettres l'une de 2 d'octob: et l'autre du 22 de Novembre. Dieu soit loué que j'en ay appris que vous vous portez encore grâce au ciel avec la famille bien. Dieu le fasse continuer ainsy bien des années. Embrassez tous tandrement de ma part et soyez persuadé que je ne néglige pas de vous écrire, maix il samble que Dieu et le monde, à dix lieu de séparation l'un de l'autre également m'anvient cette innosente satisfaction de vous pouvoir donner des mes nouvelles et en resevoir les vôtres. Comme vous avez raison ma chère de dire que ceci est un surcroyé des douleurs pour vous dans votre chagrin, que ne sera-t-il pas pour moij, qui, comme père de fammilje me trouve separé de ses chers dont Dieu et mon âme m'indique d'avoir tout soin jusqu'à la morte, au prix de ma vie même; de plus une captivité moin dure que celle que je souffre, ne pouvoit elle pas aisement mettre un homme moin sansible que moij en désespoir qui me trouve antièrement privé de pouvoir parer les coups mortells que je saij que mes ainemis jurés et peut être ceux de mon sangue propre vous lansent sans relâche pendant mon absence, pour vous détrouire avec moij des bonnes grâces de notre souverain et de l'affection de notre patrie. Touttes ses inquiétudes, jointes à la solitude qui dévore cher et sangue ne me permettent point de vous dire l'état de ma santé autrement sinon que je respire encore par la grâce de Dieu (maix dans un corps antièrement confisqué, dont les sircomstences ne seroient moins amples à dédouire)¹ et

¹ Det inklamrade är i konceptet utstruket.

1715

159

tant que cela dure je ne renonseraij qu'après la vie de
vous assurer que je serois au tombeau avec vénération et
fidéltié

Ma très chère femme
votre très obéisant valet.

d. 15 decemb: 1715.

1716

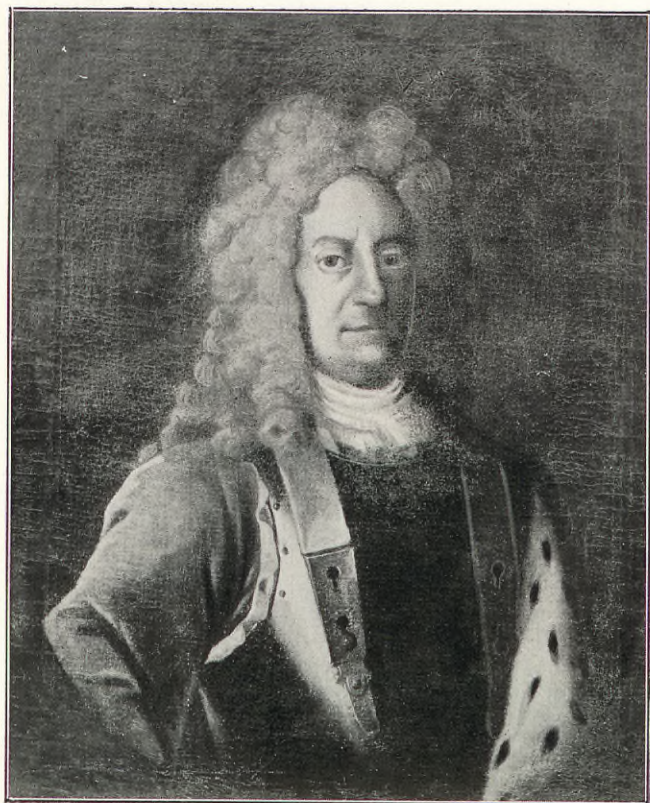
501

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock
1713 ff.]

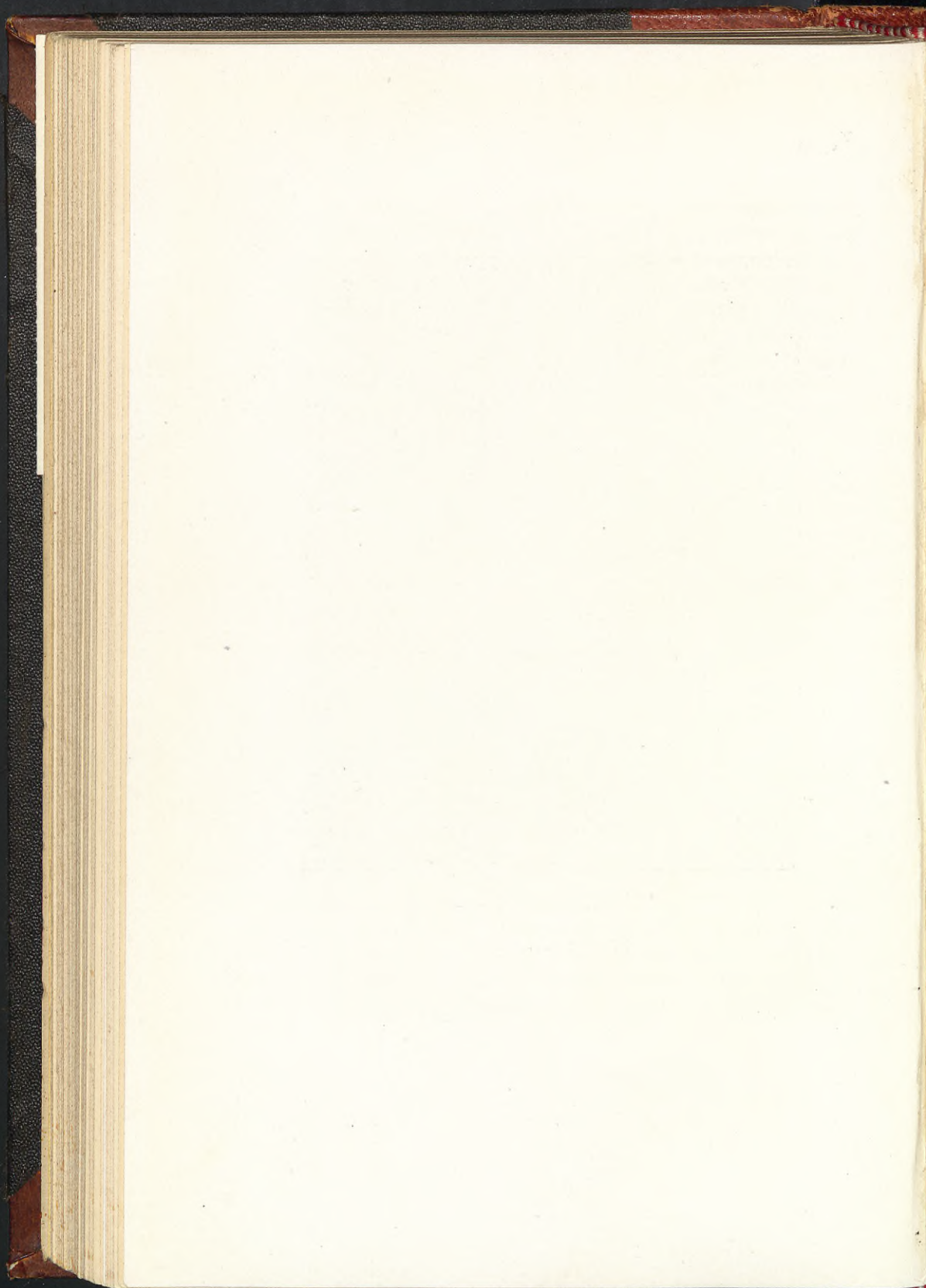
Ma très chère femme.

Faute d'occasion je n'ay pu vous écrire pendant quelques semaines, celle cy ne servira que pour vous assurer des mes profonds respects et pour vous marquer l'immortelle chagrin que j'ay d'avoir appris que ma chère et incomparable fille Ulrica n'est plus au monde¹, bien que contre la volonté de Dieu nous ne pouvons rien. Ce trespas me tient plus à coeur que vous ne sauriez croire, car je voye que le ciel tâche a me mortifier de toute manière et l'appréhension où je suis pour votre aimable personne, sachant jusqu'à quelle point vous partagez avec moy tous les revers de ma fortune, m'inspire nuits et jours des nouvelles inquiétudes, de plus ne recevant point de vos nouvelles que rarement, et ne pouvant vous donner des miennes selon mon devoir, cela me fait craindre que Dieu ne soit si outré contre moy qu'il me ravise ausy inopinament votre chère et presieuse personne. Je ne peux

¹ Ulrika hade dött i barnsäng redan 1715 den 21 januari.

MAGNUS STENBOCK
OLJEMÅLNING
UPPSALA UNIVERSITET

vous servire d'autre consolation, qu'en vous inserant dans mes prières à Dieu, qui daigne vous bénir et vous conserver en bonne santé bien des années pour le salut de nos chers enfants qui nous restent, les quelles j'embrasse tendrement et de tout mon coeur. Quant à ma santé elle est la cependant je respire encore tant qu'il plaît à Dieu et ne cessera qu'en expirant de me nommer comme je le suis dans une vénération fidèle

Ma très chère et très chérie comtesse
vostre très obéissant et très fidèle valet

M. Stenbock.

Fridrichs haven
le 2 de mar 1716.

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock
1713 ff. Sigill F.]

Ma très chère femme.

En espérance que le comte de Wachtmeister trouvera moyen de vous faire tenir celle cy, je vous assure des mes immortelles respects, et vous prie d'embrasser tendrement mes chers enfants. Faites votre mieux auprès de sa Majesté que je suis soulagé par quelque argent ma bourse étant tout épuisé, et monsieur d'Hauswedell s'obstine à ne payer un sol. Faute de motion je me porte la la n'étant pas un des moindres des mes chagrins, de ne vous pouvoir écrire si souvant que mon devoir l'excige, et de ne pouvoir répondre à mes ennemis dans la patrie. Dieu soit votre protecteur et le mien, c'est ce que d'une âme fidèle

souhaite celouy qui est dans une vénération inviolable jusqu'au dernier moment de sa vie

Ma très chère femme
vostre fidèle et très obéissant valet

M. Stenbock.

Fridrichz haven
le 16 de mar 1716.

[Egenhändigt koncept. Det är åtföljdt af några rader till någon af hans söner: 'Mon cher Comte.' Datum har han ändrat ett par gånger: 2 *martz* är utstruket och *april* skrifvet bredvid. I vänstra öfre kanten har konceptet N:o 6.]

[Egenhändig renskrift i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff. Sigill F. Datum är där 2 april.]

D. 23 mars 1716.

Ma très chère femme.

Bien que cette journée me pourois fournire par une immortelle mémoire mille choses d'obligent à vous dire sur ce que il y a vint et six ans que Dieu nous joignoit ensemble en ce datte, je me sens pourtant contraint de m'abstenir de tout,¹ le cœur me saignant de me voir si malheureusement separé de vous pour le présent et me souvenant que plus de deux tiers du temps depuis notre mariage c'est passé pour vous en tristesse, solitude et larmes, pendant que moy par une vaine ambition j'ay courru aprèz la gloire et la morte sans la trouver. Ne vous chagrinnez point mon ange de la fatalité presente de ma carrière, Dieu

¹ I renskriften står »cette satisfaction» i stället för »tout».

l'a ainsy voulu; le même tout puissant vous console et bénise avec mes chers enfants et toute la famille que j'embrasse tendrement; il y a plus de 6 mois que je n'ay point le bonheur de recevoir de vos chères nouvelles ce qui m'est dans mon hérémitage la plus grande désolation. Dieu veulje que vous vous portiez à souhait en vue de quoy je ne cesse pas de prier Dieu en vrai penitant pour votre prospérité, étant sur que par votre inimitable vertue et piété sa bénédiction et miséricorde divine ne s'écartera jamais de vous. De mon état malheureux je ne vous mande rien. Je me porte grâce à Dieu comme un homme sans motion depuis quatre vint et houit semaines encore assez bien, quoyque j'ay¹ des attacques très incommodes de temps en temps. Je vous supplie de me remettre quelque argen par Mons: de Drejer, car en vérité j'en aije besoin et je rougis de vous en faire la détailje. Il ne me reste qu'à vous jurer que je serois en expirant d'une vénération éternelle

Ma chère:

504

Adress à Halmstadt et Wapnöe. Svart sigill F.

[Skrifvarhand; det kursiverade egenhändigst.]

[Egenhändig renskrift i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff. Sigill F.]

Ma très chère femme.

Depuis le mois de novembre je n'ai pas le bonheur de recevoir de vos nouvelles, je ne veux pas espérer que c'est, ou par empêchement de quelque triste accident, ou par diminuation de votre tendresse. Je n'ai pas manqué de

¹ Renskriften har: je souffre des douleurs infernales etc., slutet är där något olika och förkortadt.

vous écrire régulièrement une ou deux fois par mois. Dieu sait si mes lettres ont le même sort que les vôtres. Au reste je puis vous mander que je respire encore sous une santé médiocre. Embrassez mes chers enfants et toute la famille de la part de celui qui prétende mourir

Mon ange

Votre fidèle esclave

Conforme a l'original.

M. Stenbock.

Friderichshaven

le 2e de May 1716.

Adress: à Halmstadt et Wapnön. Sigill F.
 [Skrifvarhand; det kursiverade egenhändig.]
 [Egenhändig renskrift i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige
 A, Magnus Stenbock 1713 ff. Sigill F.]

Ma très chère et très chérie femme.

Non certain si celle-cy vous trouvera en vie encore, n'ayant point reçu de vos chères nouvelles depuis le mois de Novembre, je vous laisse juger, dans quelle inquiétude je suis, d'autant plus que par les deux lettres que j'ay reçues aujourd'huy de Monsieur de Dalmann avec les lettres de changes, dont je vous remercie très humblement, il ne me mande pas un mot de votre disposition ni de l'état de ma pauvre famille, si non qu'il dit que la première change a été envoyée de vous même par Amsterdam à Hambourg et celle là je ne l'ay pas reçue jusqu'à présent. Dieu veuille, que je sois bientôt tiré de l'inquiétude, ou je suis pour avoir de vos nouvelles. Je ne vous mande rien de mon état si non que je respire encore tant

qu'il plaît à Dieu. Embrassez tendrement mes chers enfants, et toute la famille. Je ne réponde pas à Monsieur de Dalman pour éviter tout embarras et soupçon; je l'assure cependant icy de mon estime et amitié. Je vous baise très humblement la main et vous assure que tout affligé que je suis, je ne renoncerais qu'après la mort de me nommer comme je suis dans une vénération dévote

Ma chère femme
votre très obéissant
et très fidèle valet

Fridrichshave
le 6. de May 1716.

*Conforme a M. Stenbock.
l'original.*

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock
1713 ff. Sigill F.]

Ma très chère et très chérie femme.

Je rende grâce au ciel qu'à la fin je reçut il y a quelques jours une des vos lettres datté le 13 et 24 de mars, Dieu soit loué que j'en apprens que vous vous portez bien. Je voudrois vous pouvoir mander la même chose de ma santé, mais il ne faut point vous cacher qu'elle va de jour en jour en diminuant, et la vue commence a me manquer à un point que je ne suis plus capable de relire ce que j'écrive, ou me consoler, par la lecture, il vous sera aisé d'en pénétrer les raisons, mais que peut on contre la volonté et la main de Dieu. Au reste je ne vous mande rien de mon désespoir, suffit que je nage comme vous dans des continuelles chagrins, et dans une solitude damné. Embrassez tendrement mes enfants et assurez toute la fa-

mille de mes immortelles respects, conservez moy vos bonnes grâces et donnez moy de vos nouvelles aussi souvant que vous trouvez occasion pour cela, sejez persuadé qu'expirant, je ne renonseray pas d'être avec toute la vénération du monde

Ma très chère femme

vostre très obéissant et fidèle serviteur

M. Stenbock.

Fridrichz haven

le 3: de jun 1716.

507

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff. Sigill F.]

Datum: Fridrichzhaven le 10 de jun. 1716.

Affärer.

508

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff. Sigill F.]

Datum: Fridrichshaven le 4 de juliet 1716.

Den 2 i månaden hade han fått hennes bref från den 3 mars.

509

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff. Sigill F.]

Ma très chère femme.

Depuis le mois de mars je n'ai point la satisfaction d'avoir reçu de vos nouvelles, Dieu en pénètre la raison

et abvertit qu'auqu'un triste accident ou chagrin vous en abstient d'écrire. Je vous ay écrit tous les mois régulièrement, ou par l'adresse de mon beau fils ou de Monsieur Drejer quoy qu'en doutte si vous les avez reçues.

Ma chère comtesse
vostre fidèle valet

M. Stenbock.

Fridrichs haven le 6 de aug: 1716.

510

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff. Sigill F.]

Datum: Fridrichshaven le 26 de aug 1716.

Hennes bref af den 19 maj har han mottagit. Synen blir klenare för hvar dag.

511

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff.]

Ma très chère femme.

Outre ce que mon devoir excige la suivante de Mons: Drejer qui suit en originale me fournit pour cela une pressante quoy que chagrinante occasion, mais telle que cette cattastrophe soit, je vous supplie en ce point de vous jetter de ma part aux pieds de sa Majesté le Roy notre Maître, persuadé que ce généreux souverain, ne m'abandonnera pas disgracieusement dans mon infortune, dans la quelle je me suis plongé par pure zèle pour son service

et cela dans une obéissance aveugle. Depuis le moy de may je n'ai pas une sillabe de vous ce qui me cause mille pensées, je vous ay écrit toutes les mois une foye et le passé deux. Je me porte grâce a Dieu pasablement bien particulièrement depuis que sa Majesté a fait un très gracieuse changement avec ma nourriture sur la quelle j'ai soupiré pendant vint un mois. Embrassez mes chers enfants et assurez toute la famille de mes respects et tendresses. Je ne dois pas obmettre a vous mander, qu'il y a quelques jours que sa Majesté le zar m'a fait la grâce de me venir voir, en verité c'est un prince digne de adoration et d'estime. J'abbreche en vous suppliant de me conserver l'honneur de vos bonnes grâces, comme aussi d'être persuadé que je serois au tombeau même dans une vénération parfaite

Ma très chère et très chérie comtesse
votre très obéissant et fidèle valet

M. Stenbock.

Fridrichz haven
le 9 de sept: 1716.

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock
1713 ff. Sigill F.]

Datum: Fridrichzhaven 9 d'octob. 1716.

Hälsningar och hälsobekymmer.

513

[Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock
1713 ff. Sigill F.]

Datum: Fridrichzhaven le 13 Novem 1716.

Sedan maj månad intet bref från henne.

514

[Köpenhamn, Riksarkivet. Sverige A, Magnus Stenbock
1713 ff. Sigill F.]

Ma très chère et très chérie comtesse.

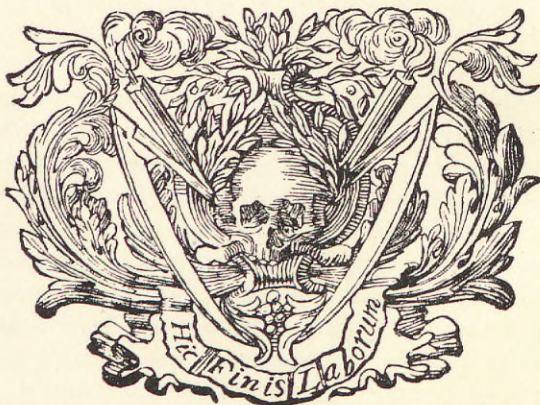
Quoy que je ne manque pas de me donner l'honneur de vous écrire régulièrement tous les mois une fois je ne sais si vous les recevez. Cependant votre silence me cause un véritable désespoir, comme depuis le mois de may je n'ay auqu'une nouvelle de votre chère main, et je ne peux jamais m'imaginer que la défence dans la correspondance, s'étant jusqu'à ma personne, qui ne souffre que pour avoir été abandonné de toute protection depuis ma captivité. Je ne veux pas vous entretenir ny de ma santé ny de la rigueur de ma prison l'un est l'autre étant dans une situation a faire soupirer. Embrassez mes enfants tendrement et assurez le reste de la famille de mes respects très humbles. Jettez vous de ma part aux pieds de sa Majesté le Roy notre Maître a celle fin que mes debtes issy puissent être pajées et moy soutenu par quelques deniers: ce que vous m'envoyatez est consommé la plus grande partie; et issy je ne ne(!) sache personne qui en cas de besoin me voudra soulager. Je recour a sa Majesté sachant mon

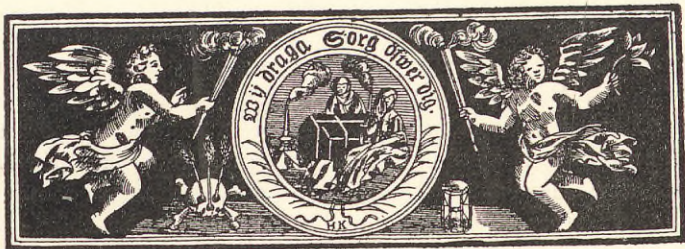
ange vos pauvres conditions, étant sans cela chargé d'une si nombreuse famille; il ne me reste qu'à vous souhaiter dans la protection de Dieu et de vous prier de me conserver vos bonnes grâces, et d'être persuadé que je suis en expirant même

Ma très chère femme
votre très obéissant et très fidèle valet

M. Stenbock.

Fridrichzhaven
le 4 de decemb:
1716.

1717

515

[Koncept i Köpenhamn, Riksarkivet: Sverige A, Magnus Stenbock 1713 ff. Med några uteslutningar återgifvet i Biografiskt Lexicon band 15 s. 336 o. f.]

Ma très chère och très chérie femme.

N'ayant depuis tant de mois auqu'une syllabe de votre précieuse main, je ne sais si je me donne l'honneur d'écrire à une chère épouse vivante ou morte. Dieu veulje que le dernier ne soit, et que si vous êtes encore en vie, qu'aucun chagrin affligente vous retient de m'écrire. Je m'en forme milles idés ne pouvant en pénétrer la raison et mon désespoir en est d'autant plus sansible, que je ne sais que trop bien que par mon infortune présente, mes ainemies nombreux ne manquent point à vous chagriner et s'il est possible de me nour dans l'esprit de mon grand souverain. Non obstant tout cela je mets mon entière confiance en Dieu, en espoir que le tout puissant vous protège, et que tout ainemij juré ne passera pas plus loin que Dieu le veut. Je ne dirai pas beaucoup de la situation de ma prison, elle est tous jours sous une sevére solitude hérémitte, au faute de motion la santé se perde et exclue de toutte conversation tant spirituelle que tampo-

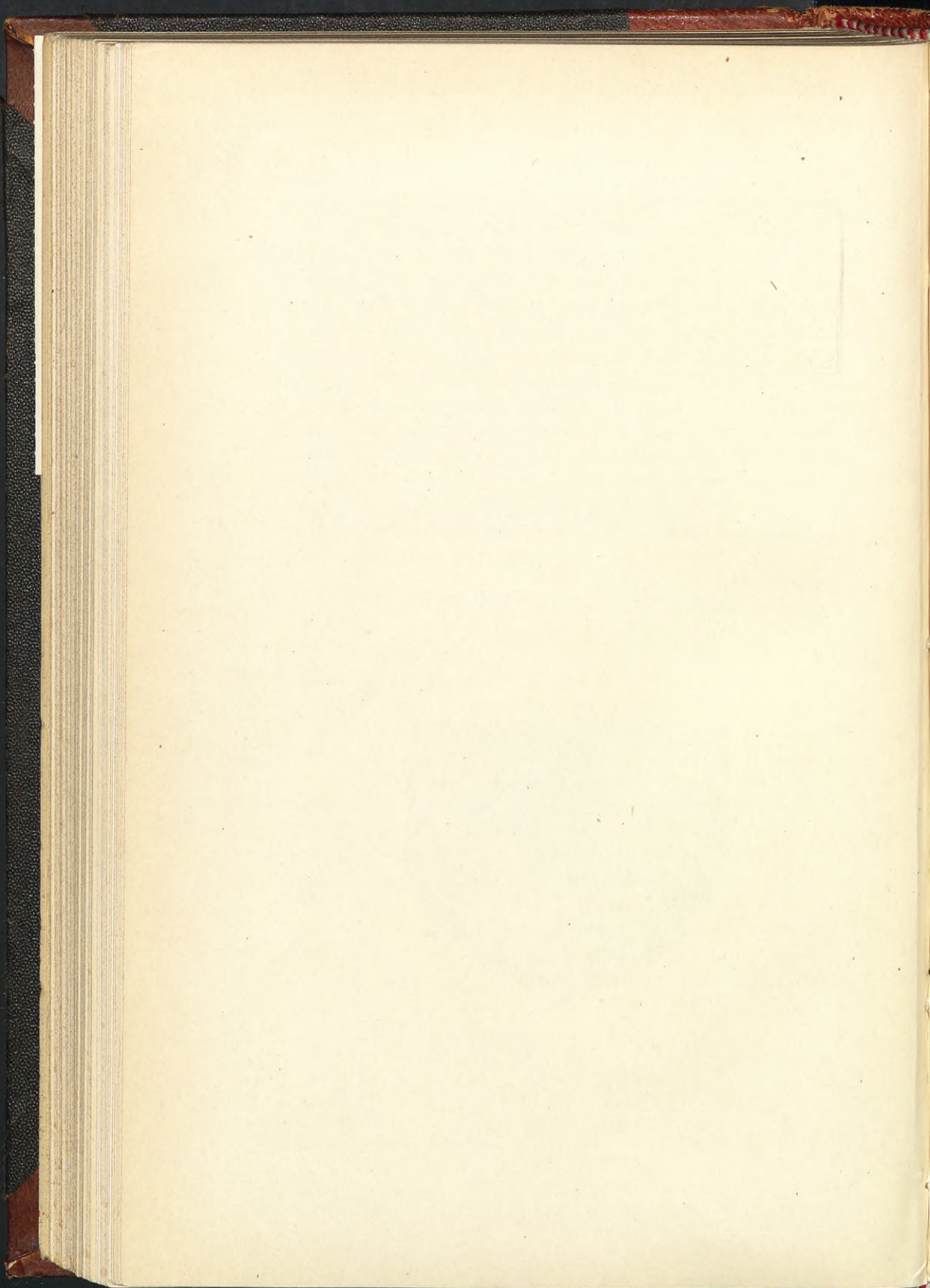
relle, esprit vage en milles inquiétudes infernales. Voilà tout ce que je croy m'être permis vous en dire, ne soupirant aprèz que le Bon Dieu daigne une gracieuse fin à mes jours, ou à ma misaire et soupires présantes. Il ne me reste qu'à vous assurer de mes immortelles vénérationes et vous de prier d'ambrasser mes anfans tandrement comme ausij d'assurer toute la familje de mes très humbles respects. Voici le jour que nous rejettons l'armé et le vint et septième de notre mariage — ainsi je souhaite que celle qui entre et bien des svivante vous soient plus agréables que les passés. Dieu vous bénise avec toute la chère familje et vous grand tous en sa sainte protection, arrive à moy ce que sa sainte volonté m'a prédestiné je ne cesseray pas d'être dans une dévotion fidelle et dans une tandresse immortelle jusqu'au tombau

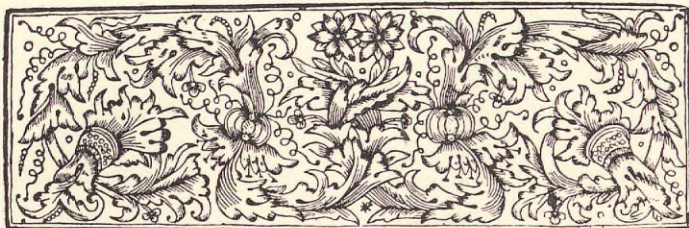
Ma chère et divine Comtesse
 Votre très obéissant et très
 fidèle esclave
M. Stenbock.

Fridrichzhaven
 le 12e/₁ de Janvie 1717.

EVA MAGDALENA OXENSTIERNA
TILL
MAGNUS STENBOCK

1713

13

[Köpenhamn, Riksarkivet: Breve og Sager hör. t. Ekstrakt A, N. 35, Undernr. 41.]

Vapnön dän 28 majj 1713.

Min gärtans aldra kiärste ängell.

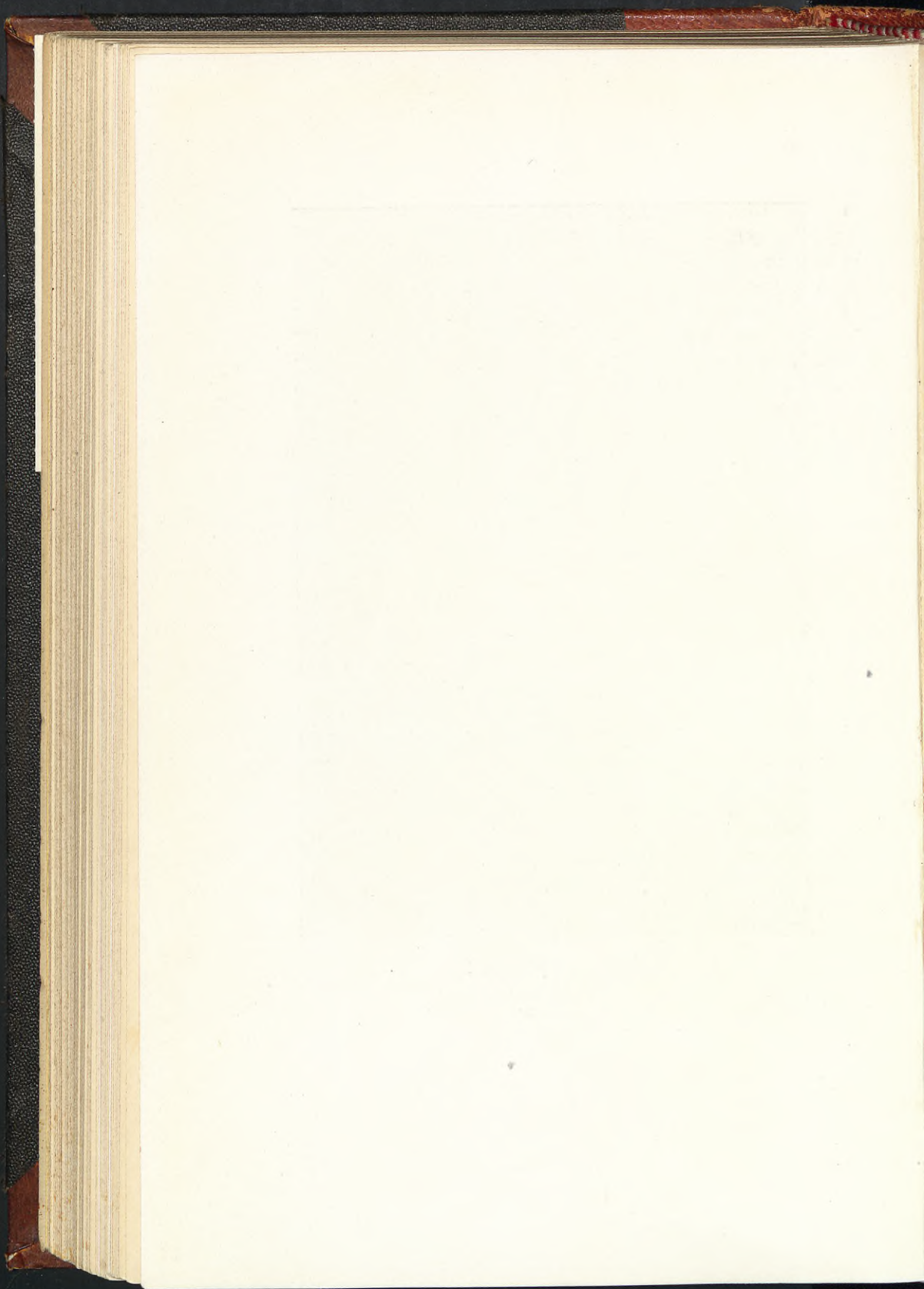
Såm iagh intett hwett hwar min lila ängell nu wistas så har iagh sänttt dätt här till Malmberg, gudh gifwe att dätt måte träffa min ängell hwedh ett gått och hälsosammtt tillstånd. Iagh har intett hört af min ängell sen Voulfrat och Cronstet kume hitt, dij för säkra migh fulle att min ängell då måde wäll dätt gudh höre. Iagh har en gång sedan skrifwitt ett öppet bref öfwer Danmarck iagh hwett intett åm dätt till min ängell kummitt är: gudh wari ewinnerlig låf såm en då halp min ängell mädh sin lila hop så wäll utur Tynningen mädh en så fördellagtig acord hwar öfwer sigh här alla förundra, för iagh så wäll såm alla mäniskior gaf min ängell förlorad och gudh hwett hwadh funesta tankar iagh hade och min sårg kan iagh aldrig beskriwa, gudh låtte migh aldrig ärleswa sådan tid merra,

gudh läre aldrig låtta däm blifwa ostrafwade såm därtill skuld äro att min ängell intett fick någon securis i så långh tidh. Dij ha och lagd in en blamme såm dij aldrig kuna stryka af sigh och här talas håtement här åm få sij huru dij en dag kuna förswaratt: åttminstone i min olyka ha iagh haft dän fångnan att höra alas goda åmdömme dij ha haft åm min ängell och kan iagh försäkra att hella Swä-rige dänna här tiden ha wist en sådan ömhett och tendres för min ängell såm han hade waritt deras far och nu dij ha fått höra capitulation och att dij kan få rensionera min ängell så wila dij dä[tt] iöra mädh glatt hiertta, ia åm dij skule taga dätt endaste därtill allenast dij finge Stenboc-ken hem så agta dij aldrig hwadh dätt kåstar. Så snart dij finge höratt i Malmö så tråde dij förnämsta bångare tillhopa och badh apetekaren^r skrifwa migh att dij strax wille sciuta tillhopa 6000 rixdaler till att rensionera min ängell mädh och iag lått mykett taka däm och sade iagh först måtte skrifwa min ängell till innan iagh kune gifwa någett positift swar. Nu skrifwer Blackstadius migh till att en kiöpman i Stockholm hwed namn Hubling har strax welatt gifwa dän summan han allena och dij andra kiöp-män 1000 1500 och så alt fortt, öfver directeuren Eren-brus ha tagett på sigh dän commistion att casera in pä-ningana, så iagh håpas mädh gudhs hielp att dij snart blij betalt och på trensportskeppena arbetas mädh all magt att få däm i hop och färdiga den aldra högsta guden låtte alt gå wäll och unne migh snart dän lykan att få hem min ängell för cristi skull. Wäxslana sänder iagh till bakers en dell protestera och ha han i Hamburg intett handla hon-net mädh min ängell att gifwa honnom wäxlarna på me-dell såm sku tagas i stats cantori, iagh ha sänt däm till Malmberg och åm alt underrättadt honom ty iagh holt

^r Kristoffer Diederich.

MAGNUS STENBOCK
OLJEMÅLNING
SÖRBYTORP

dätt för wara säkrast emedan iagh intett hwet hwar min ängell är och kanske intett får andra än öpna bref emott taga, så ha iagh lått Margret resa till Hamburg till Malmberg: iagh will håppas han läre alt wäll beställa. Iagh är rätt content mädh gref Carell¹ min ängell kan intett tro huru gått sine han har och är så sage och pose att iagh will håppas Ulerica blir lycklig mädh honnom. Han will iärna ha brölop i höst män där till swarars intett för iagh hwett intett min ängels behag äg håller är iagh så hwedh medell att kuna kiöpa säng och alt hwadh där till hör såm är mykett allahanda alt så får dätt ha anstånd till gudh gifwer någon bättre tid. Iagh har skrifwitt Malmberg till och bett honnom kiöppa migh någett smått dätt läre löpa till några hundra rixdaler så will iagh strax betala hans fru, för iagh har en två tre hundra och mer håpas iagh inte att dätt läre bestiga sigh dätt mästa är win för dij finnes intett goda här och dyra 50 rixdaler ett oxhof fransk win såm är rätt slätt: och så mädh alla slags kryder. Här ha fråsan mykett gått kring mäst alt mitt fålck ha legatt där af. Lila Josta ha och haften, män är gudh skelåf bättre igän. Alla låtta dij anmälda sin respect och min syster låter mykett hälsa. Gref Brahe war här och lefwerera migh twäne pakor bref och takar iagh min aldra kiärsta ängell för dän åmwårdna och tendres han migh altid och nu på nytt wisar igänom dätt öfwersända testament, gudh lått migh aldrig lefwa dän dagen att iagh behöfwer att betiena migh där af. Dän alsmägtiga guden bewara min ängell och lått migh få lefwa mädh honnom, män aldrig sakna digh dätt önskar af hiertta dän såm mädh all ärsinlig tendres lefwer och dör min aldra kiärste ängels

ödmiuka tienerina

E. M. Oxenstierna.

¹ Wachtmeister.

P. S.

Iagh wille önska min ängell kune få rätt en godh påk och såm wore nygter och hade gått sine; iagh har haft så myken förtrett af dän fylhunden iagh hade så iagh måtte släppan i iulas.

14

[Köpenhamn, Riksarkivet: Breve og Sager hørende til Ekstrakt A, N. 35, Undernr: 40.]

Halmsta ce $\frac{9}{20}$ jouni 1713.

Mon tres chere conte.

Ihøjre ariva le conte de Vagtmester qui maporta la vostre dux 2 me par la quele japrand dieux mersi que vous este en sente, le bon dieux vous conserve tout jour de meme. Je resus auxsi la vostre duxyme par Helsingör et ie voij que vous souhete que ie viene vous truver ce que ie fere de tout mon coeur si ie ne me flatoit davoijre bientott le bonheur de vous revoijre isci puisque lariant pour la renstion et desia en voijes et lais vaijso prett qui natende que le bon vent pour partir. Ainsi iespere par la grase de dieux de vous revoijre isci bientott. Le veut esperer que monsieur Voulfrat et desia avec vous, il partitt disci la nuit entre le samdi et dimanche et puisque il devoit sen retourner en Holstain le senat luij ont done lais lestre de change avec sois et par consecant iespere quil ni ora point de difiqulte pour vostre retur. Le bon dieux vous done un vent favorable et fase vostre voiage heuxreux. Les crus devoijre vous mender jisi avent que dentreprendre mon voiage si vous le guge apres cela nesesere ie natent que vos ordre pour me mestre en chemain avec tute

la delijance posible iusqua la ie retient le conte de Vagtmester isci: aijes la bonte descrire auxsi souvent quil et posible et mende moij si mo: Voulfrat et arives. Vos enfans ce porte tous, dieux mersi, bien et vous asure de leurs respect et ma soeur et le reste de ma sosijete ce recommande a vous. Quand le mestre dotell viendra avecvostre escipaie ie ne menquere pas d'an avoijre soins. Lais chevos qui sont venus avec le Conte de Vagtmester sont en bon estat. Voylla mon chere conte tout ce qui mest permis de vous mender si ce nest que ie voij de vostre lestre que celle que vous aves resus de nos fils et dux moij de ianvijs et que ian aijs resu dux dernijr de mars et qualors il estoit en parfaite sente et que leurs guverneur me mende quil et fort content deux et quil emploij bien leurs temps. Il ne me reste qua vous prier de me conserver vostre amitie et destre persuade que ie suis avec toute la tendrese imaginable

Mon tres chere conte

vostre tres humble et obaisente servante

E. M. d'Oxsinstierna.

15

[Köpenhamn, Riksarkivet: Breve og Sager hör. t. Ekstrakt A, Nr. 35, Undernr. 51.]

Halmsta $\frac{31}{11}$ de juliet
11 et daoxt 1713.

Mon tres chere Conte.

Ie resus la vostre dux $\frac{27}{16}$ me de ce moij la poste pase et sett avec une douleur tres sensible que iaprand que

vostre depart nest point encor fixse dieux le pardone a ceus qui en sont la cosse aux moin ie ne leur souhete rien de bon. Nous nous portons dieux mersi tous bien et souhetons avec inpatiance vostre heuxreux retour. Ma soeur et lais Stina vous font leurs complimens et vos enfans vous baise tres humblement lais mains et ie suis avec toute la tendrese imaginable iusqua dernier moment de ma vij

Mon tres chere conte

vostre tres humble et tres obaisente servante

E. M. Oxenstierna.

[Köpenhamn, Riksarkivet: Br. o. S. hör. t. Ekstr. A; N. 35 Undernr. 75.]

Vapnö dän $\frac{15}{26}$ november 1713.

Min gärtans aldra kiärste lila ängell.

I dagh på Hälsingör skrifwer iagh min ängell till ett öpett bref hwaruttinan iagh ber honnom beiära låf att kamma hem på några wikor för våra afaire domesticks skull så är dätt intett så mykett därföre såm för dätt att här nu säges wist och fast att vår nådiga kånung ska oförtöfwa wara hemma och ha i stillhett mädh kung Stanislaus och några få betientt gifwitt sikh från Turkij och går ått Frankrike och så hem och wore dätt så, så wore wäll min ängell wore hemma att hans oväner inte finge prevenera honnom uttij deras faveur och till dätt andra så ha rådettt skrifwitt utt en rixdagh till dän 14 dettsember, och wore wäll äm min aldra kiärste ängell kunde då wara

hemma och bewaka sitt egitt interes. Min ängell är hierteligen hemönskatt af alla Swäriges inwonare och kan iagh säga att dij ha en ogemen kiärleck för min ängell sag och läge, undantagandes en fyra eller fäm i rådett, så önska dij andra och min ängels hemkämst; och ha Tesin och Renstierna låtit bediga migh att gifwa min ängell hwedh handen att kâma på paråll hem. Dråningen och prinsesan wisa och stor ömhett för min ängell, och när dätt har waritt framme i rådett åm fånganas uttwäxling så ha dij bekanta waritt strax däremott, så ha prinsesan sagtt att man borde för all ting laga man finge min ängell hem, män så ha deras rajssoner dåck prevalera dij andra så att mädh sidsta post fik iagh från Stockholme bref att dij rys fångarna intett kâma lös utan Slipenbag kâmer till bakars mädh oförrättatt ärende; och sâm iagh tror så läre han först wara betalt att gå till Stralsund och att Ducker skall kâmma öfwer och taga commando här och sen skall han gå till bakars till min ängell. Dätta skrifwer migh D: till. Blackstadius skrifwer migh att en af magistraten i Stockholm ha sagtt honnom att bürgerkapett will sciuta ihop en summa pänningar och förära min ängell till sin depens där utte, dätt läre tiden uttwisa. Dätta alt har iagh intett wilatt underlätta min ängell att berätta, gudh gifwe dätt kâmer i min ängels händer. Nock ha kiöpmanen låfwatt migh att gifwatt ått Malmberg sciälf. Gudh une migh dän lykan att snart få sij min ängell mädh hugna och glädige. Iagh hade mykett att skrifwa män tiden är för kårtt utan iagh recommenderar migh uttij min ängels wanliga godhett och förblifwer mädh all ärsinlig tendres och wyrdnatt

min aldra kiärste ängels

ödmiuka och troгна

E. M. O.

[Köpenhamn, Riksarkivet: Br. o. S. hör. t. Ekstr. A.,
N. 35, Undernr. 74.]

Vapnö dän 8 detseember 1713.

Min gärtans aldra kiärste lila ängell.

Till att intett atendrera ås båge, så will iagh intett nämbna åm huru sensibelt dätt är migh att hura dän lila aparence där är till min aldra kiärsta lila ängels hemkåmst. Dän aldra högsta guden han stå ås bij och hiälpa ås mädh tålmodh draga dätt kårsett han ås åter sin gudhdomeliga wiliga påläggandes warder. Ett alenast beder iagh min aldra kiärsta ängell åm, läg intett för myket på sinett och håll sikh intett så mykett från salskap för dätt iör intett annatt än en siuklig kråp och man uttråtar intett därmåd, för dänskull war så godh och för min skull menagera sin hälsa. Iagh skall söka på min sida att öfwerwina migh dätt mästa iagh kan. Iagh har ännu dätt fasta förtronde till dän goda guden han hielpper ås ännu en gång. Jagh sir uttur Bengts och M[agnu]ts bref att de hierna åstunda få blifwa någgra månar längre bårtta, och såm min ängell frågar mig min sentimens så tyker migh att åter dij nu äro utte så wore wäll dij kune sij alla dij orterna hwar igänom dij mädh gudhs hielp kuna perfexionera sikh alt mer och såm diferensen är män 1000 rixdaler så tyker mig dätt wore synd dām där till ike använda, och sade migh Dobelius^r i fioll att han will wäntta tis dätt blir ås lägligt att betalla, dåk hemställer iagh alt uttij min ängels behagh och mognare betänkiande. Iagh takar min lila ängell ödmiukelig för dij artiga nijper Monsieur de Sverin bragtte

^r Döbelius.

mädh sigh dätt war ås alla hierteligen vällkåmitt sãm alt dätt sãm kåmer från en så kiär hand. Någett litett har iag gifwitt dij små män dätt mästa har iagh iömntt till deras helig crist. Monsieur Sverin läre kuna divertera min ängell när han förtäliger åm dij små, dij äro rätt roliga. Alla dij bref min ängell ha säntt migh depecherar iagh i dagh mädh posten alt sãm min ängell ha befalt. Cartblancherna har iagh emott tagitt och skola dij intett brukas utan dätt tränger åm. Une clee ha wij görtt sãm Mo: Sverin har och skall iagh skrifwa så mykett sãm iagh kan ärfara, annars åm alt har iagh iortt honnom kunigt sãm wore för widlöftigt att skrifwa. Iagh sänder min ängell äfter begäran båge sabellskindfodrena och 8 dusin sarweter, 8 stora dukar, 8 skiäncke dukar och ett flaske foder mädh bränwin och en hallänsk ost. Gudh gifwe iagh wiste någett att sända min ängell så iärna iagh dätt iorde. Några sosies^t skikar iagh och mädh sãm hwij ha iortt scielf gudh gifwe de wore goda. Nils lacajjs och dän andra stall drängen säga dij ha att fodra lön, min ängell är så godh och befaler Ryman att han skall sätiga på en liten sedell hwadh dij ha att fodra så wäll sãm dän tyska kutsen för iagh wett där annars intett af mer än dij säga. Tåf Liunggren har iagh bref att alla skeppana äro lykligt till bakars kåmbna och läre han kåmma hitt så snart han ha fått liquidera mädh skepperana och ha mädh sigh dätt min ängell har waritt så godh och säntt mädh honnom. Wäxselen föliker mädh protest till bakars här är ingen moijeng att få honnom betalt uttan har Tesin gifwitt ett förslagh att i Hamburg skulle wara päningar hos Wälingen sãm Cronström har remeteratt ditt för spanmåll, sãm war upkiöft i Franckrike till att sända till Tönningen, då wåra låg där och så säger han att Welingen skall få befallning tåf

^t Siskonkorf.

rådett att af dij medell betalla Husvedell och då måtte min lila ängell ha en braf man i Hamburg såm pasar på tiden och taga däsa pänningar af Husvedell och lefwerera dåm till en köpman såm heter Peter Grefver och då will här Hindrig Kiönig strax betala dåm, dätt har Kiönig scielf sagt till Blackstadius för mäd Husvedell will han intett hawa att beställa. Åm alt däta ha Blackstadius skrifwitt min ängell till mädh öfwerste Slipenbag gudh hwett hwar han blifwer, dätt är i mårgon 14 dagar han är rest från Stockholme. Tapen har han och mädh sigh, så snart han kåmer så skall iagh sända honnom öfwer från Hälsingbårg. Lax och strömming är och åpkiöft i Stockholme män fans ingen lägenhett dän i hast att öfwersända. Här längtar alla i gemen äfter min ängell, gudh unne migh dän lykan att dätt må kuna ske någett snart. Min syster och Stinerna ber mykett flitigt hälsa och alla våra baren recomendera sigh ödmiuklig och iagh förblifwer mädh all ärsinlig tendres intill min dödsstund

Min gärtans aldra kiärste ängels
 ödmiuka och trogna
E. M. Oxenstierna.

1714

18

[Köpenhamn, Riksarkivet: Breve og S. hör t. Ekstr. A. N. 35, Undernr. 69.]

[Utan datum, men antagligen från februari 1714, då bröllopet mellan Carl Wachtmeister och Ulrica Stenbock om-

talas som förestående följande månad. Detta ägde rum
1714 ^{23/3.}]

Min aldra kiärste ängell.

Iagh har fått min aldra kiärste ängels bref och kan iagh alldrigh beskrifwa huru hierteligt dätt ängslar migh att sij min ängels chagrain, gudh dän aldra högsta han styrke min ängell och uppehålle hånnåm och ber iagh min ängell chagrinerer sikh intett för mykett uttan tänk att lyka och olyka kåmer af gudh och hwem hwett hwar till dätt är gått, för hwij kuna intett begripa gudhs underliga wägar och han wänder endäck all ting till dätt bästa på slutett för däm såm frugtta honnom; altså wijle wij befalla wår sak gudh och af bida i tålmodh hans nådiga och faderliga hielp. Iagh kan säga att dätt intett är så illa att min ängell intett ha waritt hemma dänä rixdag för han ha haft luter chagrain däruf, och här går så confust och galli till att man må taka gudh att man sliper dätt answar såm ofellbart läre falliga därpå, dij ha nu warij till hoppa i så många wikor och ingen ting slutitt. En stor oensihett är emälan rådettt och ständrana och emelan generalspärsonerna att åter alt mänskligt änsende lär dätt löpa rätt illa af åm här i landett skulle ské någett fienteligt infall. Alla ständer ropar åter min ängell och gemene man ohärbörtt och iag warken hinner aller törs skrifwa hwadh iagh hör. Prinsesan är min ängell mykett nådig män hon har mänter wotan¹ och kan för dän skull intett iöra wadh hon will. Dans ce moment så får iagh Swärins bref att han är kårmen till Hälsingbårg och läre igafon aller i mårgon wara her, gudh gifwe han hade någett gått mädh sikh att min ängell kune kårma lös. Ännu är intett resolweratt angående rys fångana, iagh skall nu åter mädh nästa påst skrifwa hannes höghett till.

¹ Menses?

Från Stäckholme skrifws migh att hon ha tåf sina egna medell iortt min ängell äfwen en wäxsell på 1000 rixdaler emädan dij ingenting ha willa bewiliga till ditt underhåldh. Dätt skrifwes och af Dallman och Blackstadius att ständrana mädh gått hiertta läre sciuta ihop ett ansenligett, män summan är ännu intett fast stält. Här säges att gref Wälling är desgrasiera, han ha skrifwitt senaten till och begärtt och fått copier af min ängels bref såm åm honnom iöra mention. Här tallas mykett åm en expres såm skall wara kommen från Strallsundh från wår kung och wäntas hitt, så länge skall ständrana blifwa till sammans och han skall ha mädh sigh mykett goda tidningar att hwij få fredh och så aventacheust att hwij icke sku förlora ett tumbreds landh, gudh gifwe dätt wore santt. Iagh sliper intett gref Carell för än iagh måtte iöra honnom brölop dätt iagh då i gudhs nambn will iöra inäst kåmmande månatt för han ha fått order att gå utt medio april mädh några skep att kräysa i scion, gudh hwett huru dätt går migh till sines att min ängell intett skall wara hemma därtill iagh iör dätt män litett och biuder ingen mer än wåra grannar — — —

[Slutet på brefvet fattas, inuti ligger en lös lapp med följande]

Dässa innelygta bref sänder iagh min ängell till dän ändan att kan ses att Dalman bewakar wårtt interes så mykett såm hos honnom står. Hwadh där uttij står åm admirall generalen är aldeles falsk för han är rätt en uprigtig wän såm tiden läre uttvisa och wille wåra owäner hierna åm mögligt wore sätiga någett mistronde emälän er bäge.

Vapnö dän 2/20 november^t 1714.

Mon tres chere Contte.

Comme sett une chose qui et si publique que toute laissette en sont renplij ie ne peut point m'imaginer quil ne me soit permis de vous mender la bonne nouvelle que dieux soit lues nostre monarque et heureusement arives dans sa province aux grand contentement de tout sa suiet. De vous exprimer la ioij publique que sette nouvelle a cotes cela ne mest point possible et vous poure le mieux comprendre par vous meme que par laissette foijble expresion dont ie pourais me servir. Je me suis fait une grande ioij de pouvoijre une foij vous mender une nouvelle qui vous donera de la ioij dans la triste situation oux vous este; le tout puisent me fase la grase de vous revoijre bientott alors ma joijs sera complete. Les mille chose a vous dire mais comme cela ne mest point permis ille fott me contenter de vous prier destre persuade de ma tendrese et de me conserver la vostre est destre persuade que ie suis aux tomboux

Mon tres chere Conte

vostre trais humble et obaisente servante

E. M. Oxenstierna.

P. S.

Toute la familijs ce recommande traijs humblement et ce porte bien. La cemene pase quand ie vous escrivit la petite Eva me vouloijt doner une lestre pour vous que ie ne vouloijt point envoijer mais quavoijt elle a faire, elle sen men rien dire lenvoijt a mo: Dalman et fait dire que setoit moij qui luij disoit de lenveloper avec ma

^t Skall väl snarare vara 1 dec. och 20 nov. Liknande misstag äro ej ovanliga. Skillnaden mellan nya och gamla stilen var från 1 mars 1711 elfva dagar.

lestre ce quil a fait. Sait la plus plaisante petite creature qui et aux monde et si ie vous envoijs tout seus quelle vous escrit vous nories rien aux tre chose a faire qua deschifrer sais broullions.

1716

20

Adress: Copenhaguen. Svart sigill P.

*Presentrett d. 16 maij 1716.*¹

Vapnö le 13/24 de marts 1716.

Mon tres chere Contte.

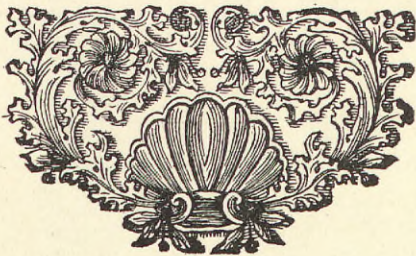
Depuis le moi de janvij ie vous aijs escrit plusieurs fois, dieux sait si vous lais aves resus; de vous ie nen aijs point de plus nouvelle que dux 5me de desember. Le bon dieux me fase bientott la grase que ie puise aprandre que vous vous porte bien sait lunique consolation que ies. Ie veut esperer quasleur que la mere et praticable iorais plus souvent la satisfaction de resevoijre de vos chere nouvelle et de vous doner des mienne. Le tout puisent fase une fois une bone fain a nos missaire et me proque encor une foij le bonheur de vous revoijre de quoj ie ne saise de faire des veux ardant aux tout puisent comme auxsi pour vostre conservation, le bon dieux exsose mais priere. Toute la familijs ce recommande trais humblement, il sont tous en bone sentte. Ies pries le Conte vagtmester de

¹ Dessa ord skrifna af mottagaren.

tacher doptenir la permistion destre mis avec vous, ie suis persuade que cela vous serais dune grande consolation de le voijre apres de vous et ie ne croijs pas que cela puis faire auxqun tort a sa Majeste de danmarck sil vouloit nous faire sete grase; pour moij cela me seroijt un grand soulagement de savoijre que vous aijs quelque persone raisonable avec qui vous puisies vous entretenir et en cas de maladij qui puisse avoijre soin de vous; ie vous pris mon chere conte faites en la demende, ie ne sorais mimaginer quon aijt la durete de vous refuser une chose de si peut dinportence pour eux et qui me ceroijt dune grande consolation. Vagtmester ne demande pas mieux car il man a escrit et ie nais pas voulos vous le proposer avent que ies eux sa reponce. Il ne me reste qua finir en vous souhetan la protection divine et vous asurer que ie suis avec tute la tendrese immaginable iusquo dernier moment de ma vij

Mon tres chere Conte
vostre tres humble
et tres obaisente

E. M. d'Oxenstierna.

Förteckning å de orter, från hvilka Magnus Stenbock skrifvit till sin maka under åren 1700—1707.

1700	april 14, 18	Stockholm.
	okt. 16, 23	Pernau.
	nov. 5	Reval.
	nov. 12	Wesenberg.
	nov. 23, 28; dec. 4, 9, 12	Narva.
	dec. 23, 24	Laisholm.
1701	jan. 9, 17, 21; febr. 10, 22, 25; mars 1, 4, 8, 11, 18, 25, 28, 31; april 5, 11, 15, 19, 29; maj 6, 11, 13, 20, ¹ 27	> >
	maj 31; juni 2, 5	Dorpat.
	juni 22	Walk.
	juli 4	Rodenpois.
	juli 11	Kobron.
	juli 14	Borkowitz.
	juli 21	Barborn.
	juli 26; aug. 3, 8	Bauske.
	aug. 19	Bershof.
	aug. 25	Schrunden.
	sept. 8, 13, 17, 20, 24	Grobin.
	sept. 28, 29	Duppeln.
	okt. 2	Kreutzburg.
	okt. 3, 5	Wirgen.
	okt. 8, 15	Duppeln.
	okt. 22	Wirgen.
	okt. 28	Duppeln.
	nov. 5	Delsern.
	nov. 20, 25, 28	Wirgen.
	dec. 3	Duppeln.
	dec. 8, 12	Wirgen.
	dec. 19	Duppeln.
	dec. 21	Wirgen.

¹ Det på detta följande odaterade brefvet (nr 239) står fel, då den där som afiden omnämnde Svinhufvud icke dog förr än 1701 ^{25/6}.

1702	jan. 1	Duppeln.
	jan. 12, 17, 20	Wormen.
	jan. 31	Schaulen (Szawle).
	febr. 6	Szadow.
	(febr. 10)	Wilno.) ¹
	febr. 18, 20	Szadow.
	febr. 24	Neustadt (Nowemiasto).
	mars 1, 3	Rogow.
	mars 7	Kowarsk.
	mars 14	Wilkomirz.
	mars 28; apr. 4, 8, (10), ¹ 17, 22; maj 2	Wilno.
	maj 19	Nowogrodek.
	juni 6	Prazany.
	juni 29	Kazimierz.
	juli 10	Pinczow.
	aug. 2, 9, 20, 24, 25; sept. 10, 24, 31; okt. 1.	Krakow.
	okt. 15	Opatowiec.
	nov. 3	Sedziszów.
	nov. 24	Rzaszow.
	dec. ²³ / ₁₃	Jaroslaw (Parislow är an- tagligen skriffel).
1703	jan. 11	Dzierzkowice.
	febr. 3	Smikow(?)
	febr. 8	Sokol.
	febr. 11	Stara Samosz.
	febr. 19, 22	Chelm.
	mars 1	Jakubowice.
	mars 2	Ostrow.
	mars 4	Lansitza.
	mars 7	Mieserit(?)
	mars 26, 31; apr. 3, 6, 10, 18	Warschau.
	apr. 25; maj 6	Pultusk.
	maj 25	Thorn.
	juni 6, 10, 12	Danzig.
	juni 15	Elbing.
	juni 17, 24; juli 4, ¹⁷ / ₇ , 8, 15; aug. 11, (¹⁹ / ₂₉) ²	Danzig.
	sept. 5, 12, 25, 29; okt. 8, 11	Thorn.
	okt. 27; nov. 6	Danzig.
	nov. 20	Neumunde Schantz.
	dec. ²⁰ / ₁₀	Elbing.
	dec. 22	Danzig.

¹ Detta bref är feldateradt. Magnus Stenbock befann sig i Szadow ända till den 20 eller 21 febr., då han med Dalreg. gick till Nowemiasto. Härifrån gick marschen öfver Wilkomirz till Wilno, som intogs af svenskarna (östgöta ryttare) den 26 mars. Denna dag på eftermiddagen eller den 27 dennes ankom Magnus Stenbock med Dalreg. till Wilno. Man bör sålunda läsa april för februari.

² Dat. af annan person på adressen.

1704	jan. 8	Elbing.
	jan. 18	Marienburg.
	febr. 4, 10, 13, 16, 18	Danzig.
	febr. 26, 29; mars 9, 18, 22, 29	Marienburg.
	apr. 2	Heilsburg.
	apr. 12, 21	Danzig.
	juli 21	Wiszemantow.
	juli 27	Sandomierz.
	aug. 10, 24	Jarosl-w.
	sept. 4, 7	Lemberg (Leopoll, Lwow).
	okt. 3	Basanow.
	okt. 15	Praga.
	nov. 4, 10	Fraustadt.
	nov. 16	Lissa.
	nov. 16	Fraustadt.
	nov. 23, 26; dec. 7, 12, 14, 20	Ravitz.
1705	jan. 4, 12	»
	jan. 27	Marienburg.
	jan. 31	Elbing.
	febr. 4, 15, 16	Danzig.
	febr. 24	Bransberg.
	apr. (el. maj) 18	Elbing.
	juli 30	Friedland.
	aug. 17	Warschau.
	aug. (dagen ej utsatt)	Posen.
	aug. 25; sept. 1, 8, 15, 22; okt. 6, 23,	Blonie.
	nov. 3	»
	nov. 10	Warschau.
	dec. 22	Blonie.
1706	febr. 16	Orla.
	febr. 21	Zoludek.
	mars 31	Orla.
	april 6	Pinsk.
	juni 18	Dubno.
	juni 24	Jaroslawicze.
	juli 18, 19	Lublin.
	sept. ²⁵ / ₁₅ ; 29; okt. ¹⁹ / ₉ ; 13, 24, 26, 30,	Leipzig.
	nov. 4, 7, 10, 16, 20, 25, 30; dec.	»
	12, 15, 22, 29	»
1707	jan. 3, 5, 12, 20, 26; febr. 2, 9, 16, 23;	Dresden.
	mars 2, 9, 12, 16, 22; apr. 3, 6, 11, 17, 19	»
	april 26, 29; maj 4, 5, 12	Karlsbad
	maj 24	Berlin.

Magnus Stenbocks barn

Den här offentliggjorda brevväxlingen har jämte bref från Eva Oxenstierna till hennes föräldrar (Ericsbergs arkiv) lämnat flera uppgifter, som tillgodogjorts här nedan. I öfrigt ha hufvudsakligen endast följande källor kunnat anlitas: Ridderhusgenealogierna i Stockholm och Reval; Peringskiölds Monumenta Uplandica, del 1 (gäller n:r 1, 5, 6, 8, 9); Hübners Genealogische Tabellen; samt porträt på Täckhammar (gäller n:r 3, dödsdatum för Bengt Ludvig och hans första maka). Skiljaktigheter på några dagar hos de olika källorna ha ej upptagits.

1. *Gustaf Otto*, f. 1691^{1 19/9} el. ^{1/4} i Stade, † 1693 ^{1/1}. Begravnen i Oxenstiernska grafkoret i Uppsala domkyrka.
2. *Ulrika Magdalena*, f. 1692 ^{1/4} el. ^{9/9} i Stade, † 1715 ^{21/1}. G. 1714 ^{23/3} m. Carl Hans Wachtmeister.
3. *Bengt Ludvig*, f. 1694 ^{1/9} i Frankfurt a/M, † 1737 ^{1/8} i Reval. Öfverstelöjtnant vid Lifreg. Flyttade till sina Lifländska gods. Landtråd i Estland.
G. m. 1) Beata Sophia Creutz, f. 1697, † 1731 ^{15/5}.
2) Anna Margareta Zöge von Manteuffel, f. 1716 ^{9/7}, † 1785 ^{26/2}.
4. *Fredrik Magnus*, f. 1696 ^{4/7} i Frankfurt a/M, † 1745 ^{13/12} på Kolk i Estland. Major vid Norra skånska kavallerireg. Flyttade till sina Lifländska gods på 1740-talet. Landtråd i Estland. Stammafar för de i Östersjöprovinserna och Ryssland lefvande grefl. ätterna Stenbock och Stenbock-Fermor.
G. 1722 ^{8/11} i Stockholm m. Ebba Margareta De la Gardie, f. 1704 ^{24/11}, † 1775 ^{10/9}.
5. *Johan Gabriel*, f. 1697 el. 1698 ^{1/7} i Wismar, † 1699 ^{12/2}. Begravnen i Oxenstiernska grafkoret i Uppsala domkyrka.

¹ Årtalet synes framgå af brevväxlingen.

6. *Carl* el. *Carl Fredrik*, f. 1699 $^{23/12}$, † 1700 $^{16/6}$ i Kronebeck. Begraven i Oxenstiernska grafkoret i Uppsala domkyrka.
7. *Carl*, f. 1701 $^{12/4}$, † 1746 $^{29/5}$. Kapten vid Västgöta-Dals reg. G. 1729 $^{18/3}$ m. Wendela Christina Posse af Säby.
8. *Erik*, f. 1706 $^{10/3}$ i Stockholm, † 1706 $^{2/5}$. Begraven i Oxenstiernska grafkoret i Uppsala domkyrka.
9. *Johan*, f. 1708 $^{1/4}$ el. $^{31/3}$ i Malmö, † 1734 $^{12/7}$. Begraven i Oxenstiernska grafkoret i Uppsala domkyrka.
10. *Eva Charlotta*, f. 1710 $^{28/2}$, † 1785 $^{19/2}$ på Vidtsköfle. G. 1728 $^{20/3}$ m. Christian Barnekow.
11. *Gustaf Leonhard*, f. 1711 $^{1/8}$, † 1758 $^{30/5}$ el. 1754 $^{30/5}$ i Växjö. Lagman i Tiohärads lagsaga. Vice landshövding i Kronobergs län. Stamdader för den yngre grenen af grefl. ätten nr 12. G. 1737 $^{18/12}$ m. Fredrike Eleonora Horn af Ekebyholm.

Förteckning å porträtt af Magnus Stenbock

Original och gamla kopior

Porträttets form	Storlek	Konstnär	Tillk. år	Ägare eller förvaringsort	Reprod. i härv. arb.
1. Brösbild, oval	—	Okänd	1689	Salsta (n:r 33)	
2. Midjebild	71 × 58	D:o	169.	Helgeslätt	I sid. 144
3. Knästycke	124 × 108	Sign. H. Wiae, dat. Wismar	1699	Kolk	I sid. 32
4. Brösb. Miniatur	2.75 × 2.25	Okänd svensk(?) konstnär	o. 1700	Nationalmuseum (n:r 128)	
5. Brösb. Miniatur	3 × 2.5	Okänd	170.	Grefve R. v. Rosen	
6. Höfbild	—	Sign. »Georg Schröder pinxit»	1708	Gripsholm	
7. Knästycke	—	Joh. Dav. Swartz	1712	I grefve Otto Stenbocks samling	I mot teltbl.
8. Brösbild	75 × 62	D:o	—	Grefve R. v. Rosen	
9. Brösbild	80 × 60	D:o	—	Karlberg	I sid. 208
10. Brösbild	81.5 × 64.5	Balthasar Denner	171.	Hedenlunda.	II sid. 112
11. Midjebild	105 × 74	Kopia efter Denner	17..	Kolk	
12. Brösbild	76 × 61	Kopia efter Schröder	171.	Uppsala universitet	
13. Knästycke	128 × 79.5	Okänd konstnär	171.	Ortofta	II sid. 144
14. Brösbild	74.5 × 63	Okänd konstnär	171.	Hälsingborgs rådhus	
15. Brösbild	64 × 62	Replik af föregående	171.	Täckhammar	II sid. 160
16. Brösbild	78 × 62	Okänd konstnär	171.	Uppsala universitet	
17. Brösbild	46 × 40	Okänd konstnär	171.	Bergshammar	
18. Midjeb., landskap med djur.	117 × 138	(Enl. tradition själfporträtt) Själffporträtt	171.	Rosenborgs slott (Danmark)	II mot teltbladet.
19. Knästycke	140 × 113	Dav. v. Krafft	1719	Drottningholm	
20. Knästycke	—	Replik af föreg.	1719	Claëstorp	
21. Brösbild	82 × 64	Kopia af midjebilden å Kolk	17..	Kolk	
22. Brösbild	—	Kopia. Hedenlundatypen	17..	Skabersjö	
23. Midjebild	—	Kopia	17..	Segersjö	
24. Helfigur	—	Okänd konstnär	172.	Sörbytorp	II sid. 176

Af Magnus Stenbock (A—O) och Eva Magdalena Oxenstierna (P) använda sigilltyper, till hvilka hänvisning skett från breffen.

A
1688—1703
(enstaka gånger).

(Gustaf Otto Stenbocks
sigill före 1651.)

B
1689 (3 gånger).

C
1689 (1 gång).

D
1690 (1 gång).

E
1691—1697
(mycket vanlig).

F
1697—1716 (den ojämförligt vanligaste typen).¹

G
1701 (tillsammans
med F-typen,
1 gång).

(Tillfälligt sigill.
Inom en lagerkrans en
arm hållande en våg.)

H
1701 (1 gång).

(Tillfälligt sigill.
Monogram B K över
ett posthorn.)

I
1701 (1 gång).

¹ Se bilagda bref i faksimile.

K1702—1706
(enstaka gånger).**L**1703—1707
(enstaka gånger).**M**1706—1707
(ett par gånger).**N**1707
(enstaka gånger).**O**

1715 (1 gång).

(Å omslag och pärm
till detta arbete åter-
gifves denna sigilltyp
starkt förstörd. Höjd
18, bredd 16,5 m.m.)

P

Enda af Eva Oxen-
stierna använda
typen).

Till illustrationsmaterialet.

På pärm och omslag återgifves ett Stenbock-Oxenstiernskt alliansvapen, en förstoring af den sigilltyp, som i förteckningen på sidan 196—197 benämns P.

Samtliga 23 vinjetter och lika många slutstycken ha hämtats ur Kungl. Bibliotekets samling af tryckta 'verser till enskilda' personer för omkring 30 år kring sekelskiftet 1700.

Förre delen. Titelpanschen. MAGNUS STENBOCKS porträtt. Oljemålning från 1711 af Johan David Swartz. Förvaras i öfverstekammarjunkaren greve Otto Stenbocks samling.

(Sid. 32.) MAGNUS STENBOCK. Miniatur af okänd mästare. På Nationalmuseum (nr 128) antagligen omkring 1700 enligt N. Sjöberg i Personh. Tidskrift 1910, sid. 44. Omöjligt är måhända ej, att det är det porträtt, som omtalas i brevet nr 15, den 30 mars 1689. I motsatt fall är detta okänt, kanske förloradt, liksom Eva Oxenstiernas miniatur, som omnämnes i flera bref från samma år.

(Sid. 64.) KRISTINA KATARINA DE LA GARDIE, Magnus Stenbocks moder. Osignerad samtida oljemålning på Torpa. Replik på Kolks slott i Estland.

(Sid. 80.) BENGTT OXENSTIERNA, Eva O:s fader. Kopparstick från slutet af 1670-talet af Nouiomagi efter H. H. Quiter.

(Sid. 144.) MAGNUS STENBOCK. Oljemålning med inskrift: 'Magnus Stenbock Comes Chelmarite & Præfectus wrbis Wismar ætat. pictus 1699 H. Wiae.' Då utnämningen till chef för Kalmar regemente är daterad den 2 jan., torde porträttet vara från början af året. (Jfr. inledningen till förre delen sid. X.)

(Sid. 176.) CARL PIPER. Samtida kopparstick.

(Sid. 192.) KARL XII. Miniatur af Axel Sparre 1701. Ur Ulrika Eleonora d. y:s samling, nu i Statens Hist. Museum.

(Sid. 208.) MAGNUS STENBOCK. Oljemålning af Johan David Swartz. Karlbergs slott.

(Sid. 229.) EVA MAGDALENA OXENSTIERNA. Samtida väggfast oljemålning af okänd konstnär på Täckhammar. Det enda

kända porträttet af Magnus Stenbocks maka. (Jfr anmärkningen här ofvan till sid. 32.)

Senare delen. Titelplanschen. MAGNUS STENBOCK. Själffporträtt, antagligen 1713. Rosenborgs slott i Danmark. Eric Torm, politiemästare i Köpenhamn, berättar i sina anteckningar till Fredrik IV:s historia (Nye Samlinger til den danske Historie II s. 26): 'Paa Gottorf-slot en dag, da Steenbuck spiste ved Kongens Taffel, præsenterede han sit Portrait, af ham selv malet, med en Suplique i Haanden; samme Portrait er paa Konstammeret'.

(Sid. 32.) BENGT OXENSTIERNAN OCH MAGDALENA STENBOCK. Eva Os föräldrar. Emaljmalningar af Elias Brenner. Tillhöra grefvinnan M. Sparre, f. Barck, Bro-Gård. (Se Personh. Tidskrift 1914, sid. 119 v. f.)

(Sid. 80.) STINA LILLJE. Oljemalning af Largillière i Paris, afslutad 1714 (Se Sigrig Leijonhufvud, Erik Sparre och Stina Lillie, sid. 461 och 462.) Tillhör friherre Carl Sack å Bergshammar.

(Sid. 112.) MAGNUS STENBOCK. Oljemalning af Balthasar Denner. Tönningen i bakgrunden. Tillhör öfverstekammarjunkaren grefve Fredrik von Rosen å Hedenlunda.

(Sid. 144.) MAGNUS STENBOCK. Oljemalning af okänd konstnär på Hälsingborgs Rådhus.

(Sid. 160.) MAGNUS SENBOCK. Oljemalning. Uppsala Universitet. Porträttet har med orätt ansetts måladt af Hans Hysing och föreställa Gustaf Otto Stenbock. En replik däraf på Bergshammar är enligt traditionen själffporträtt af Magnus Stenbock. (Se Personhist. Tidskrift 1908 sid. 107 och samma tidskrift 1910 sid. 49.)

(Sid. 176.) MAGNUS STENBOCK. Oljemalning af okänd konstnär, målad efter hans död på 1720-talet. Tillhör grefve Adolf Barnekow å Sörbytorp.

(Sid. 196.) Sigilltyper A-P begagnade af Magnus Stenbock och Eva Oxenstierna.

Bilaga. Ett i autotypi återgifvet bref, nr 430 i samlingen, vikt som originalet med adress och sigill.

PERSONREGISTER.

(Där dagen är utsatt, räknas den i registret och eljest i boken för svenskar efter gamla stilen. Skillnaden mellan denna och den nya var till den 1 mars 1712 tio dagar, därefter elfva.

I allmänhet ha hänvisningar ej gjorts till ställen, där endast hälsningar omtalas.)

- Aderkas** (ovisst hvilken) I: 129.
- Adlerfelt**, Carl Johansson, hofkamrer, adl. 1691. F. 1643, † 1705. I: 163.
- Adlerflycht**, Kristoffer Björkman, kommissarie i Öfver- och Nederhenska kretsarna, adl. 1691, † i början af 1700-talet. I: 41, 43, 46, 52, 59, 60, 61, 79, 122, 135, 139, 140.
- Adlermarck**, Lars Ekström, adl. 1704, guvernementssekreterare i Skåne, slutl. hofrättsråd. F. 1660, † 1735. II: 107, 118.
- Adlersten**, Göran Pihlman, adl. 1681, generalkrigskommissarie, slutl. landshöfding i Blekinge, friherre. † 1713. I: 201; II: 106.
- Altesse**, I: 48, se Ernst August.
- Anders**, Magnus Stenbocks dräng. I: 68.
- Anna Dordi**, tjänarinna hos Eva Oxenstierna. I: 28, 229, 235.
- Anrep**, Gustaf, öfverste för Dalreg:tet. F. 1650, † 1700 ⁶/₂. I: 186, 250. — Hans maka *Kristina Katarina Reutererantz*. F. 1630-talet, † 17.. I: 245.
- , Gustaf Adolf, kapten vid Dalreg:tet, stupad 1705 ¹⁴/₁₀. I: 149.
- Anton Ulrik**, hertig af Braunschweig Wolfenbüttel. F. 1633, † 1714, eller *Rudolf August* (de regerade samtidigt från 1685—1710). I: 48, 53.
- August**, konung af Polen. I: 175, 200, 216; II: 45, 48, 55, 58, 104, 108, 109, 110, 132.
- Baden**, hertig af, markgreffe af, se Ludvig Wilhelm.
- Bagge af Berga**, Peder, hofmarskalk hos riksänkedrottningen. F. 1636, † 1712. I: 247.
- Banér**, Isak, major vid Nils Bielkes regte i England, slutl. öfverste i engelsk tjänst. F. 1662, † 1713 i Philadelphia. I: 27, 29.
- , (osäkert hvilken), möjligen *Johan*, generalmajor, öfverhofmarskalk vid Holsteinska hofvet. F. 1659, † 1736; eller *Johan Gabriel*, general i hannoversk tjänst. F. 1662, † 1706. I: 168.
- , Sigrd Magdalena, se Stenbock, Jakob.
- Beij**, Kristian, svensk agent i Wien 1704—1712. I: 82.
- Berry** (Barry, Beurij), Carl, hertig af, Ludvig XIV:s sonson. F. 1686, † 1714. I: 138.
- Beust**, Bernhard Friedrich von, sachsisk gen.-löjtnant. F. 1650, † 1715. II: 16.
- Bielke**, Nils, fältmarskalk. F. 1644, † 1716. I: 31, 40, 43, 48, 49, 51, 53, 60, 80, 119, 224. — Hans maka: *Eva Horn af Björneborg*. F. 1653, † 1740. I: 43, 60, 120(?).
- Bilberg**, Johan, biskop i Strängnäs. F. 1646, † 1717. II: 13.
- Björkman**, se Adlerflycht.
- Blackstadius**, möjligen Hans, assistent i Stockholm. II: 176, 181, 184, 186.

- Blewernitz**, de. II: 79.
- Blixencron**, Erik, son till Magnus B. (Ej upptagen hos Anrep.) I: 115.
- , Magnus, generalbrigadier och kommandant i Tönningen. F. 1664, † 1702. I: 108, 112, 114, 115, 120, 131, 132. — Hans maka: *Johanna Henrietta Elisabeth von Graffenthal*. I: 98, 108, 112.
- Bongen**, se Bunge.
- Bonhour**, procentare. I: 25.
- Brahe**, Abraham, generalmajor. F. 1669, † 1728. I: 95; II: 177. — Hans maka: *Eva Büлке*. F. 1677, † 1715. I: 122, 123.
- Branner**, Carl (kanske C. Brander, handlande i Stockholm. † 1712). I: 163.
- Bromell**, Olof, krigskommissarie vid Magnus Stenbocks krigskommission. † 1706 i Hamburg. II: 56, 63, 64, 67, 92.
- Buchwaldt**, Kristian Albert von, öfverste. F. 1666, † 1706. I: 23, 27, 66, 166.
- Bunge**, Henrik, kanslist, slutl. statssekreterare och frih. F. 1672, † 1737. I: 177.
- Burenköld**, Jakob, öfverstelöjtnant, landshöfding i Östergötland, kommanderande general i Bohus län. F. 1655, † 1738. II: 22, 26, 99, 106, 136.
- Bötkers**, fru. Hos Eva Oxenstierna. I: 52.
- Caméen**, Svante, kapten vid Dalregtet. F. 1669, mördad af friskaror 1703 ^{1/2}. I: 167.
- Carl XI**. I: 34, 35, 36, 40, 43, 44, 49, 52, 53, 55, 65, 66, 70, 73, 77, 78, 82, 84, 86, 95, 117, 119, 121, 129, 131.
- Carl XII**. Från 1700 i snart sagdt hvarje bref.
- Carl Friedrich**, se Kristian Albrecht.
- Carl af Hessen-Kassel**, landtgreffve, far till sedermera konung Fredrik af Sverige. F. 1654, † 1720. I: 38, 47, 48, 95, 116, 117, 126, 127, 138, 240.
- Carlsson**, Carl, biskop i Vesterås. F. 1642, † 1708. II: 13.
- Cederhjelm**, Germund, assessor i Svea hofrätt, president i Göta hofrätt. F. 1661, † 1741. I: 193.
- Combleus**, se Kumbläus.
- Creutz**, Carl Johan, volontär vid Dalregtet, slutl. vice landshöfding i Nylands och Tavastehus län. F. 1687 (Ramsay, Frälsesläkter), † 1757. Hette som volontär Carl Kreutzon Schött. I: 179; II: 26.
- Klaës, öfverstelöjtnant. F. 1674, † 1706. I: 146, 148.
- , Lorentz, landshöfding i Åbo län. F. 1646, † 1698. I: 68, 77, 78, 85. — Hans andra maka: *Hedvig Eleonora Stenbock*. F. 1664, † 1729. I: 77, 78, 179; II: 98.
- Cronhielm af Flosta**, Gustaf (?) landshöfding i Västmanlands län, kungl. råd. F. 1664, † 1737. II: 47.
- Cronstedt**, Carl Olderman, öfverste 1713, friherre. F. 1672, † 1750. II: 175.
- Cronström** (osäkert hvilken). II: 183.
- Croy**, Carl Eugène, hertig af, rysk fältmarskalk. F. 1651, † 1702. I: 148, 149.
- Cuypercrona**, Per Cuyper, adl. C., svensk kommissarie i Danzig, resident därstädes 1704. † 1711. II: 7, 20, 27, 30, 31, 33, 35, 38, 47, 49, 70, 72, 73.
- Dahlberg**, Erik Jönsson, fältmarskalk, kungl. råd. F. 1625, † 1703. I: 184.
- Dalman**, Lars, sekreterare hos Magnus Stenbock, fältsekreterare, generalauditör. F. 1680, † 1752. II: 144, 164, 165, 186, 187.
- Danckelman**, Eberhard, premierni-

- nister i Preussen. F. 1643, † 1722. I: 89, 111.
- Daniel**, Magnus Stenbocks dräng. I: 81, 156.
- Davaux** (d'Avaux), Jean-Antoine de Mesmes, markis de Givzy, fransk ambassadör i Stockholm (1693—1698). F. 1640, † 1709. I: 83.
- De la Gardie**, Carl Adam, bevistade som volontär vid allierade armén fälttågen under prins Ludvig af Baden och konungen af England; slutl. generalmajor. F. 1665, † 1721. I: 68.
- , Hedvig Ebba. F. 1659, † 1700. G. m. Carl Gustaf Oxenstierna. I: 35.
- , Pontus Fredrik, kammarherre, öfverste. F. 1669, † 1709. I: 177.
- , Pontus Fredrik, riksråd. F. 1630, † 1692. — Hans maka: *Beata Elisabeth von Königsmarck*. Döttrarna voro Ebba Maria † 1697 ogift; samt Johanna Eleonora † 1691, g. m. Erik Gustaf Stenbock. I: 29, 30.
- Dellingshausen**, Hans, generalmajor, överkommendant öfver Hallands fästningar. F. 1640, † 1705. I: 247.
- Diederich**, Kristoffer, apotekare i Malmö 1698. F. 1670, † 1726. II: 176.
- Dohna**, Alexander, grefve (icke af den svenska släkten). I: 126, 166; II: 29.
- , Fredrik Kristoffer, brandenburgisk envoyé, president i Wismarska tribunalet. F. 1664, † 1727. I: 72.
- Douglas**, Gustaf Otto, löjtnant vid Dalregementet 1704, guvernör i Reval. F. 1687, † 1760-talet. II 5, 35, 44, 48, 64.
- , Gustaf, landshöfding. F. 1648, † 1705^{24/7}. II: 48, 64. — Hans maka: *Beata Margareta Stenbock*. F. 1661, † 1735. II: 64, 115.
- , Stina. se Oxenstierna af Korsholm och Wasa, Gustaf Adolf.
- Drejer**, köpman i Hamburg. I: 1, 16, 18; II: 29, 144, 149, 151, 154, 155, 163, 167.
- Düben**, Joachim von, kanslist, kansliråd. F. 1671, † 1730. I: 193; II: 57, 59.
- Du Chemin**, mademoiselle, skådespelerska. (Fru Gilette D. nämnes bland den år 1699 inkallade truppen). II: 29.
- Dücker**, Carl Gustaf, general, riksråd. F. 1663, † 1732. II: 181.
- Dunt**, Johan, köpman i Hamburg. II: 145.
- Durlach** (sannolikt Karl Gustaf markgrefve af Baden-Durlach). F. 1648, † 1703). I: 95.
- Döbelius**, Johan Jakob, adl. von Döbeln. Med. prof. i Lund. F. 1674, † 1743. II: 182.
- Eberhard Ludvig**, hertig af Württemberg. F. 1676, † 1733. Hans onkel Fredrik Karl regerade under hans minderårighet till 1693. I: 49, 111.
- Ehrenberg**, Gustaf, revisionssekretär. F. 1659, † 1708. II: 78.
- Ehrenbrus**, se Ehrenpreuss.
- Ehrenpreuss**, Joachim, överdirektör vid Jönköpings faktori. F. 1667, † 1741. II: 176.
- Ehrenstéen**, se Horn.
- Ekeblad**, Ulrika Kristina. F. 1693^{29/6}, † 30/7 s. å. i Redebast, dotter till grefve Kläes Ekeblad och Hedvig Mörner af Morlanda. I: 66.
- Engelbrechten**, Georg Bernhard von, hofrättsråd och assessor i Bremen, slutl. kanslär därest. F. 1658, † 1719. I: 40.
- Ernst August**, kurfurste af Hannover. F. 1629, † 1698. I: 48, 51, 53.
- Erskein**, Carl Gustaf von, öfverste för ett regte, som afgick till Holands hjälp 1688. I: 27.
- Esbiörn**, Magnus Stenbocks dräng. I: 109, 110.

- Essen af Zelle**, Benjamin, kapten vid Dalregtet. F. 1664, död af sår vid Narva 1700. I: 149.
- Excellens**, se Oxenstierna, Bengt och Stenbock, Johan Gabriel.
- Fahlström**, Ludvig, generalauditör, president i Wismarska tribunalet. F. 1655, † 1721. I: 34.
- Falkenberg af Bålby**, Henrik, kornett, öfverste. F. 1681, † 1754. II: 79.
- , Melcker, kapten vid A. L. Lewenhaupts infant.-reg., öfverste för Västmanlands reg. F. 1677, † 1716. II: 55, 83, 84, 89, 91, 107.
- Falkenberg af Trystorp**, Katarina. F. 1640, † 1716. G. m. Lennart Ribbing af Zernava. II: 12, 16.
- Fatke** i Stralsund. II: 64.
- Fechtenberg**, Gustaf, major, stupad 1700 ^{20/11}. I: 148.
- , en son till Gustaf F. (ej upptagen hos Anrep). I: 195.
- Feif**, Casten, registrator; president i Statskontoret. F. 1661, † 1739. I: 184, 192, 193; II: 24 — Hans maka: *Anna Kristina Barckhusen*. F. 1674, † 1724. II: 21.
- Fitinghoff**, Erik Göran, generaladjutant hos Carl XII, generalmajor. F. 1661, † 1736. II: 66, 67.
- Fleming af Liebelitz**, Anna (?). F. 1682, † 1758. II: 21.
- , Johan Casimir, kommerseråd. F. 1660, † 1714. II: 21.
- Flodrop**, comtesse. I: 19.
- Floström** (i brevet Cloström), Johan, trumslagare och pipare. I: 149.
- Fock**, Herman, svensk agent i Lübeck. II: 142, 145.
- Folmer**. I: 89, 90, 111.
- Forsen**, se Forstner.
- Forstner**, Wolfgang Jakob, friherre, prins Ludvigs af Baden envoyé sedan 1693, † efter 1708. I: 107, 138, 240; II: 73, 74.
- Fredrik**, arfprins af Hessen, sedermera konung af Sverige. I: 117.
- Fredrik I**, konung af Preussen. II: 44.
- Fredrik III**, kurfurste af Brandenburg. F. 1657, † 1713. I: 40, 43, 44, 239.
- Fredrik IV**, konung af Danmark. II: 137, 138, 139, 142, 145, 146, 147, 168, 189.
- , hertig af Holstein-Gottorp. F. 1671, tillträdde reg. 1694, † 1702 9 juli. G. 1698 m. Hedvig Sofia, Carl XII:s syster (se henne). I: 185, 187, 188.
- Friesen**, Julius Henrik, greve, kejserl. fältmarskalk. I: 138, 139.
- Friesendorff**, Carl Gustaf von, kommissionssekreterare i Holland, friherre 1705. F. 1663, † 1715. I: 15, 16, 19, 29.
- Frölich**, Carl Gustaf, guvernör i Riga, president i Dorpats hofrätt. F. 1637, † 1714. (Hvilken den där omnämnde sonen var står ej fast). I: 182.
- Fursten**, se Waldeck.
- Fägersköld**, Fromhold, landshövding i Närke och Värmland. † 1707. II: 106.
- Fältmarskalken**, se Bielke och Mellin.
- Fölker**. I: 89.
- Gartz** (kanske Johan, bokbällare. † 1718). I: 81.
- Generalauditören**, se Fahlström.
- Giskar**, se Guiscard.
- Goor**, nederländare, öfverste. I: 75.
- Graffenthal**, Eberhard Graffe, adl. von G., kanslär i Bremen och Verden. — Hans hustru: *Anna von Pathausen*. I: 32, 43, 45, 46, 48, 49, 50, 67, 81, 95.
- Grave**, en kusin till madame Graffenthal. I: 48.
- Grefver**, Peter, köpman i Stockholm. II: 184.

- Gripenhielm**, Nils, landshöfding i Kopparbergs län, landtmarskalk. F. 1653, † 1706. I: 251.
- Grissbacharna**, kaptenerna Georg Fredrik och Carl Gustaf samt löjtnant Patrik, alla vid Dalreg:tet. I: 149.
- Grissbach**, Georg Fredrik, kapten vid Dalreg:tet 1698, major 1701. F. 1661, † 1702^{11/12}; I: 149, 155, 156, 158, 159, 168, 172, 173, 187, 189, 201, 204, 245, 246, 250; II: 3.
- Grote**, Otto von, friherre, kammarpresident i Hannover. I: 69, 71, 156, 166, 247; II: 39, 41.
- Grundel**, Jakob, öfverstelöjtnant vid Dalreg:tet 1698, dömd tjänsten förlustig 1701^{11/10}, friherre 1720, generallöjtnant. F. 1657, † 1737; I: 157, 170, 171, 178, 181, 184, 201.
- Guiscard**, marquis de G.-Magny, Louis, fransk ambassadör. F. 1651, † 1720. I: 248.
- Gyllenberg**, Jakob Volimhaus, adl., friherre och grefve, kungl. råd. F. 1648, † 1701^{11/3}. I: 246. — Hans maka: *Anna Katarina Thegener*. I: 247.
- , Olof, kammarherre (enl. Anrep 1702, men omnämnes red. 1701 i apr. som sådan), landshöfding. F. 1676, † 1737. I: 247.
- Gyllengranath**, Gustaf, öfverfyrvärkare vid artilleriet i Stettin 1696, generalmajor, frih. F. 1677, † 1749. I: 95, 110.
- Gyllengrip**, Gabriel, assessor i Göta hofrätt 1693, lagman och vice landshöfding. F. 1664, † 1726. II: 12, 16.
- Gyllenkrook**, Johan, protokollssekreterare i Justitierevisionen 1701, revisionssekreterare. F. 1650, † 1710. II: 96.
- Gyllenstierna af Fogelvik**, Nils, general, grefve, fältmarskalk. F. 1648, † 1720. I: 219.
- Görtz**, von, kammarpresident, Georg Heinrichs broder. I: 48, 53. —, (*von Schlitz*, genannt *von Görts*) Georg Heinrich von, riksfriherre, holstein-gottorpskt geh.-råd, geh.-rådspresident. F. 1668, † 1719. I: 48, 51, 53.
- Hadorph**, Carl, sekreterare, krigsfiskal, hofauditör. † 1708 i Ukraine. I: 177.
- Hagemeister**, Balzar, köpman(?) i Danzig. II: 33.
- Hannover**, se Ernst August.
- Hardorff**, se Hadorph.
- Hauswedel**, svenska statens kommissarie i Hamburg. I: 43, 118, 119, 121, 122, 125, 138, 211; II: 144, 161, 184.
- Hedvig Eleonora**. I: 247; II: 31, 93, 181.
- Hedvig Sophia**.[†] F. 1681, † 1708. G. m. Fredrik IV af Holstein. I: 73, 218, 219; II: 93.
- Heldernisse**, husägare i Maastricht. I: 22, 25.
- Helmer**, se Helmersen.
- Helmersen**, Benedikt Magnus von, öfverste vid Dahlbergs reg. Stupade 1701^{10/7} vid Lützelholm. I: 175.
- Hermelin**, Olof Nilsson Skragge, sekreterare, kansliråd. F. 1658, † 1705. I: 225; II: 36. — Hans hustru i andra giftet: *Margareta Åkerhjelm*. F. 1677, † 1717. II: 65, 90, 106.
- Hertiginnan**, se Hedvig Sofia.
- Hjärne**, Urban, med. d.r., arkiater. F. 1641, † 1724. II: 115, 125.
- Hoffman**, Anders, löjtnant vid Dalreg:tet. † 1702^{15/12}. I: 149.
- Holmer**. I: 187.
- Holst**, Johan, skeppare. II: 22.

[†] Omtalas I: 73 som princess *Hedevich*; själf skref hon sig *H. Sophie*.

- Horn**, Fredrik Wilhelm, envoyé i Wien. I: 77, 83, 85, 86.
- Horn af Ekebyholm**, Arvid Bernhard, kapten vid Putbus' regte i Neder änderna 1690, generalmajor af kavalleriet, greve, riksråd. F. 1664, † 1742. I: 46, 168, 175, 179, 191. — Hans maka: *Anna Beata Ehrenstiern*. F. 1669, † 1703. I: 179.
- Horn af Marienburg**, Gabriel, major vid Erik Stenbocks regte, öfverste. F. 1671, † 1705. I: 195.
- Horn af Åminne**, Brita, se Stenbock, Gustaf Otto.
- , Kristers, öfverstelöjtnant, brigadier i hertigens af Würtemberg armé. F. 1665. I: 100.
- Hubling**, köpman. II: 176.
- Hummerhielm**, Alexander Hummer, friherre, generalmajor. F. 1643, † 1723. II: 86.
- Jacksen**, Robert, engelsk kommissarie i Stockholm, resident. II: 22.
- Jakob**, tjänare hos M. Stenbock. I: 111, 134, 135, 141, 156, 204, 230, 231, 236, 238.
- Jegerfelt**. I: 23.
- Josef**, krönt 1687 till ungersk konung, romersk-tysk kejsare. I: 73.
- Keimen**, procentare. I: 99.
- Kemphen**, Jakob Kempsten, adl. v. K., öfverste och generalkvartermästare vid fortifikationen i Pommern, afsked 1697, kommandant i Danzig. I: 132, 133.
- Ketler**, marskalk, geheimeråd i Hesen-Cassel. I: 117, 127.
- Kierulf**, Fredrik, regementskvartermästare, major. I: 204.
- Klarman**, Kerstin, i tjänst hos Eva Oxenstierna (kanske K. Clarman, † 1722 ogift, ägde gård i Stockholm). II: 31, 50, 53, 55, 66, 78, 91, 104.
- Klinckow**, Joachim, adl. Klinckowenström, kapten vid Bielkes reg. F. 1657, † 1690 i slaget vid Fleurus. I: 23.
- Klinckowström**, Martin Klinckow, slottshauptman och regeringsråd. F. 1650, † 1717. I: 188, 219, 221; II: 6, 7, 9, 11, 16, 60, 64.
- Klingenstierna**, Casten, kammarherre. F. 1651, † 1713. I: 163, 168, 170, 172, 178, 193, 213, 224; II: 11.
- Klingstedt**, Carl, kapten vid fortifikationen i Wismar. F. 1668, † 1731. I: 112.
- Klissendorff**, David, kapten. Stupade 1700^{20/11}. I: 148, 149.
- Knorring**, Göran Johan, öfverste. F. 1657, † 1726. I: 23, 175. — Hans hustru: *Katarina Cronström*. F. 1662, † 1742. I: 29.
- Knut**, Magnus Stenbocks dräng. I: 69, 111.
- Kreis**, köpman i Frankfurt. I: 100, 103.
- Krassow**, Adam Filip von, kapten vid Erskeins svenska regte i Holändsk tjänst, generallöjtnant, fången 1690 vid Fleurus. F. 1664, † 1740. I: 23. — Hans maka: *Augusta Wilhelmina von Wolf-rath*. I: 25, 27, 29.
- , Ernst Detlof, slutligen general-löjtnant. † 1714. I: 23.
- Kristian Albrecht**, hertig af Holstein-Gottorp (ej Carl Friedrich). F. 1641, † 1694. I: 65.
- Kumblæus**, Olof, magister, kyrkoh. i Rättvik. F. 1663, † 1738. II: 22, 26.
- Kurck**, Stina, se Oxenstierna af Korsholm och Wasa, Gustaf.
- Kurfursten**, se Fredrik III.
- Kypercrona**, se Cuypercrona.
- König**, Henrik, adl. K., köpman i Stockholm, svensk kommissarie i Hamburg. F. 1642, † 1720. II: 35, 42, 184.
- Königsmark**, Maria Aurora. F.

- 1662, † 1728 som kanonissa i Quedlinburg. II: 117.
- Lagercrona**, Anders, generalmajor. F. 1660 (?). † 1739. II: 86, 91, 94, 129.
- Lagerström**, Magnus, Laurin, adl. L., regeringsråd i Pommern. F. 1666, † 1736. II: 61.
- Landshöfdingen** i Dalarna, se Gripenhielm, Nils.
- Landtgreve af Hessen-Kassel**, se Carl.
- Langer**, löjtnant. II: 105.
- Laschener**, hyresvärd i Frankfurt. I: 99, 101, 129, 131, 237.
- Leander**, Tillman, löjtnant vid Dalreg. † 1703. I: 149.
- Leijonhufvud**, Erik, korpral vid Lifdrabantkåren. F. 1672, † 1700 i slaget vid Narva. I: 148. — Hans maka: *Anna Elisabet Windisch-Grätz*. I: 148.
- , Knut, generaladjutant. F. 1674, † 1700 i slaget vid Narva. I: 148.
- , se Lewenhaupt.
- Le Jeur**, Andre, i Berlin. I: 126.
- Lemken** (möjligen Joachim Lemchen, sedan befallningsman på Bolnaryd. F. 1675, † 1744), Magnus Stenbocks tjänare. II: 102, 110.
- Leopold I**, romersk-tysk kejsare. I: 69, 72, 73, 77, 83, 84, 85, 87, 117.
- Lewenhaupt**, Adam Ludvig, generallöjtnant af infanteriet, general. F. 1659, † 1719. II: 79.
- , Erik Mauritz, öfverstelöjtnant. F. 1679, † 1704 [kallas i brefvet 1703 ^{20/10} öfverste; i följd af chefens frånvaro förde han nämligen befälet]. II: 3, 4, 10, 14, 16, 17, 21, 31, 35, 39, 60.
- , Gustaf Mauritz, öfverste. F. 1651, † 1700 ^{5/3} i Stade, begrafven i Riddarholmskyrkan 1701 ^{10/3}. [Magnus Stenbocks halfbror]. I: 139, 243, 245.
- Lewenhaupt**, Stina, g. m. Henrik Fleming af Lais. F. 1650, † 1716. [Magnus Stenbocks halfsyster]. II: 10, 71.
- Liewen**, Bernhard von, generallöjtnant. F. 1651, † 1703. II: 19.
- Lilliestierna**, Henrik Gerhard, generalauditör. F. 1669, † 1711. II: 80, 85.
- Lillje**, »fröken L.», antagligen Katarina Eleonora, g. m. Johan Rosenhane, »moster Chatarina». I: 35, 172, 173.
- , Kristina (Stina) Beata, se *Sack*.
- Lilljecrona**, Gustaf, fänrik vid Nils Bielkes reg. † ung. I: 23.
- Lindeman** (möjligen Zacharias Lindman, borgare i Stockholm, sedan tullinspektör i Malmö, † 1711). I: 145.
- Lindsköld**, Erik Lindeman, kungl. råd, Karl XII:s guvernör. F. 1634, † 1690. I: 29.
- Ljunggren**. II: 183.
- Lode från Liffland**, Ernst Johan, kommandant i Kalmar. F. 1637, † 1700. I: 143. Hans maka: *Sophia Elisabet Bille*. I: 143.
- Ludvig Wilhelm I**, markgreve af Baden, österrikisk fältherre. Befälhafvare i kriget mot Frankrike 1693—97. F. 1655, † 1707. I: 71, 77, 79, 80, 89, 91, 92, 95, 97, 100, 101, 105, 106, 107, 115, 138, 240; II: 73. — Hans gemål: *Sibylla* af Sachsen-Lauenburg. I: 91, 100, 105.
- Lützwow**, Klaës, underofficer vid Lifgardet, kapten i Sachsen, dömd från lif, ära och gods 1702. II: 49.
- Makeléer**, troligen Peter, kommandant i Stralsund. F. 1644, † 1697. I: 97.
- MalMBERG**, se Palmcreutz.
- Marderfelt**, Arvid Axel, öfverste för Södermanlands regte, generalmajor af infanteriet, general. † 1708. II: 103.

- Marderfelt**, Leonhard, öfverstelöjtnant. I: 12.
—, Philip Christoffer, i Hessen-Casselsk tjänst, geheimeråd. I: 126.
- Markgrefven**, se Ludvig Wilhelm I.
- Marschalck**, Frans Christian, generalmajor. F. 1680, † 1734. II: 105.
- Meden**. I: 34.
—, kanske Johan von der, 1683—84 major vid Brehmiska dragonerna. I: 53.
- Meijerfelt**, Johan August, öfverste för Åbo läns kavalleri, generalmajor. F. 1664, † 1749. II: 22, 53, 78, 79, 83, 84, 86, 110.
- Mellin**, Jurgen, fältmarskalk, generalguvernör öfver Pommern. F. 1633, † 1713. I: 121, 122, 123.
— Hans maka: *Eva Sophia von Inn und Kniephausen*. F. 1644, † 1707. I: 120 (?).
—, Maria Eleonora, fröken (troligen). I: 137.
- Metscher** (kanske Joakim), köpman. I: 91, 99, 138.
- Müllern**, von (Möller), Gustaf Henrik Müller, kansliråd, hofkanslär. F. 1664, † 1719. I: 80; II: 81, 84, 121.
- Müller von der Lühnen**, Carl Leonhard, öfverste för ett värf. regte till fot, öfverkommendant i Stade och Wismar, generallöjtnant † 1707. I: 56, 57.
- Munck**, köpman i Frankfurt. I: 91, 99, 138.
- Murman**, kanske Henrik Meurman, adl. Mannerstedt, volontär vid prinsens af Oranien garde, kapten. F. 1657, † 1693. I: 23.
- Mörner af Morlanda**, Carl Gustaf, öfverste för Östgöta kavalleri, generalmajor, kungl. råd och fältmarskalk. I: 140, 191, 200, 201, 205, 206.
- Mörner af Tuna**, Berndt Didrik, landshöfding i Blekinge. F. 1639, † 1710. II: 106.
- Naso**, Christina (antagligen af ätten Nasso, Nassau etc.). I: 236.
- Nehrman**, fru (kanske Cecilia. F. 1665, † 1727. G. 1704 m. handlanden i Malmö Jöns Faxé). II: 151.
- Nieroth**, Carl, generalmajor, kungl. råd. F. omkr. 1660 i Finland, † 1712. I: 205.
- Nils**, lakej hos Magnus Stenbock. II: 183.
- Norman**, Gustaf, kapten vid Dalregementet. † 1708. II: 26.
- Nostitz**, Anton von, österrikisk envoyé i Stockholm 1685—1691. II: 132.
- Oberlender** (jude). I: 94.
- Oginsky**, Georg Anton, prins, starost i Samogitien, underfältherre af Litauen, storfältherre. † 1709. I: 189, 200.
- Olivecrantz**, Johan Larsson Paulin, generalguvernör öfver drottning Kristinas domäner. F. 1633, † 1707. II: 46.
- Oppenhaimer**. I: 108.
- Otter**, Salomon, adl. von O., öfverkommissarie vid amiralitetet, landshöfding. F. 1647, † 1732. I: 150.
- Oxenstierna af Korsholm och Wasa**, Bengt, riksråd, kanslipresident. F. 1623, † 1702. I: 3, 4, 5, 6, 12, 19, 20, 22, 23, 29, 35, 39, 40, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 60, 65, 66, 67, 70, 71, 72, 73, 80, 81, 82, 83, 84, 86, 87, 96, 97, 100, 105, 110, 117, 142, 143, 145, 150, 161, 162, 163, 168, 169, 172, 174, 176, 177, 178, 182, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 191, 193, 194, 198, 199, 202, 206, 211, 212, 216, 239, 241, 243—247, 251. II: 1.
— Hans maka: *Magdalena Stenbock*. F. 1649, † 1726. I: 3, 4,

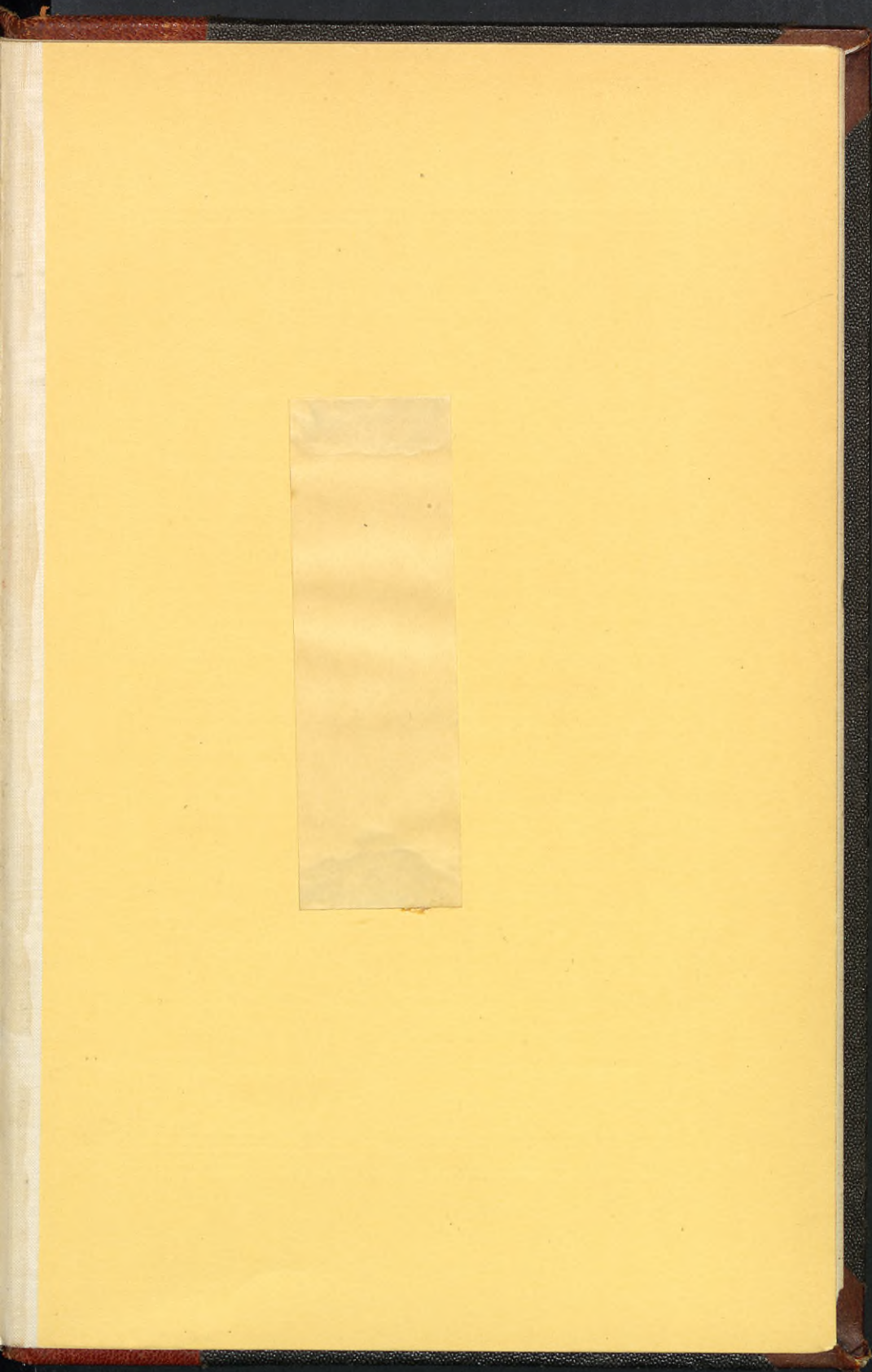
- 6, 34, 35, 36, 58, 70, 71, 75, 86, 87, 142, 145, 182, 191, 212, 216, 220, 243, 246. II: 1, 10, 19, 24, 34, 38, 85, 93, 95.
- Oxenstierna af Korsholm och Wasa**, Bengt, generalmajor, slutl. generallöjtnant i Holländsk tjänst. F. 1670, † 1709. I: 2, 5, 6, 14, 15, 17, 18, 20, 22, 25, 28, 29.
- , Charlotte, se Katarina Ch.
- , Eleonora Kristina, se Rosenhane.
- , Erik, kapten, öfverstelöjtnant. F. 1678, † 1706. I: 35, 152, 165, 167, 172, 176, 182, 184, 187, 188, 190, 194, 213, 216, 220; II: 3, 5, 6, 9, 10, 25, 32, 33, 34, 56, 58, 92, 93.
- , Gabriel, löjtnant vid M. St. reg:tes Dragoner, kapten. F. 1681, † 1709. II: 32, 35, 41, 44.
- , Gustaf, kapten vid Dalregementet 1703, öfverste, generalmajor. F. 1675, † 1723. I: 207, 225. II: 2, 3, 46, 50, 53 (?), 83. — Hans maka: *Stina Kurk*, † 1736. I: 207; II: 2, 3, 12, 21, 83.
- , Gustaf Adolf. — Hans maka: *Kristina Douglas*. F. 1652. II: 32.
- , Hedvig Eleonora. F. 1666. II: 46.
- , Katarina Charlotta, Eva O:s syster. F. 1672, † 1727, ogift. I: 182, 201; II: 49, 87.
- Palmcreutz**, Peter Malmberg, guvernementskamrerare, generalkrigskommissarie. F. 1672, † 1738. II: 63, 68, 70, 138, 142, 176, 177, 181.
- Palmqvist**, Carl, öfverstelöjtnant. † 1701. I: 175.
- Peter I.** II: 135, 168.
- Peter Borg**, Magnus Stenbocks dräng. I: 23; II: 151.
- Pijhl**, Lucas, regementskvartermästare vid Dalreg., kapten. † 1701 ¹⁶/₄ af sår erhållna vid Narva. I: 149.
- Piper**, Carl, kungl. råd. F. 1647, † 1716. I: 80, 168, 190, 191, 194, 213, 221, 223, 225; II: 1, 2, 23, 29, 74, 84, 90, 93, 95, 97, 101, 105, 107, 110, 121, 126. — Hans maka: *Kristina Törnflycht*. F. 1674, † 1752. II: 1, 29, 93, 95, 121.
- Platen**, Franz Ernst, grefve af P.-Hallermund, hannoveranskt geheimeråd, statsminister. F. 1631, † 1709. I: 69, 70, 71. — Hans grefvinna: *Klara Elisabet von Meissenburg*. I: 51, 69, 70, 71, 75.
- Posse**, Knut, generallöjtnant. F. 1640-talet, † 1714. II: 85, 93.
- Prenberch** (Primberg), Erik, regementsskrifvare. I: 157, 177, 181, 186, 243, 245, 250; II: 59, 66.
- Puddebouch** (kanske von Buddenbroch) öfverste. I: 5.
- Putkers**, madame. I: 50.
- Reder**, Henrik, skeppare. II: 19, 22.
- Reenstierna**, Jakob, kungl. råd, president i kommerskollegiet. F. 1659, † 1716. II: 181.
- Rehbinder**, Fabian Evert, kapten vid Vellingks dragonregte. † 1700 eller 1718. I: 23, 129.
- Remens**, mademoiselle, anställd hos Eva Magdalena Oxenstierna, i breven ofta benämnd *Selle* (förkortning af mademoiselle). I: 23, 24, 43, 80, 136, 141, 229, 235, 236.
- Rensköld**, Karl Gustaf, generallöjtnant, kungl. råd och fältmarskalk. F. 1651, † 1722. I: 168, 182, 187; II: 79, 99, 100.
- Reuterkrantz**, se Anrep.
- , Carl, hofstallmästare. F. 1680, † 1753, eller Esbjörn, hofstallmästare. II: 12, 16.
- Ribbing**, Johan, generalmajor. † 1700. II: 11, 16.
- Riksmarskalken**, se Stenbock, Johan Gabriel.
- Roland**, Erik, adl. von R., sekretärare, kansliråd. F. 1675, † 1754. II: 61, 64, 76, 80, 91, 93, 102, 103.

- Roos af Hjelsäter**, Karl Gustaf. Öfverste, friherre 1705 ^{16/7}, generalmajor. F. 1655, † 1722. II: 86.
- Rosen**, Otto von, utländsk krigstjänst, generalmajor i kursachsisk tjänst. † 1714. I: 80.
- Rosencreutz**, Daniel Joachim Watski, postdirektör i Stralsund. † 1717. II: 149.
- Rosenhane**, Johan, president vid Wismarska tribunalet. F. 1642, † 1710. I: 169. II: 133. — Hans maka: *Eleonora Kristina Oxenstierna af Korsholm och Wasa* »understubban», Eva Os syster. F. 1674, † 1715. I: 169, 197, 201, 221; II: 2, 14, 28, 40, 52, 75, 99, 133.
- Rothlieb**, A., köpman i Hamburg. I: 54, 56, 58, 60, 61.
- Rubinson**. II: 8, 14, 16, 18, 22.
- Ryman**, Olof, skaffare hos J. G. Stenbock 1700, Magnus S:s hofmästare 1709. Regementskommisarie vid Östgöta kavalleri 1716. Bankbokhållare 1739, 1744. II: 183.
- Sack**, Karl Philip, öfverstelöjtnant. F. omkr. 1650, † 1708. II: 87, 93. — Hans maka: *Kristina Beata Lillje* (»tjocka mostran»). F. 1677 (enl. inskrift under porträtt på Bergshammar), † 1727. (Andra gången gift med Erik Sparre). I: 20, 122, 123, 164, 165; II: 55, 66, 78, 82, 83, 85, 93, 100, 104, 119, 125.
- Saint-Paul**, sachsisk gen.-major. II: 16.
- Sapieha**, Benedykt, polsk storskattmästare i Litauen. † 1707. I: 205.
- Schantz** ('Skantzen'), Kristian von, referendarie. Enligt Anrep skjuten till döds i Kurland 1702 ^{8/7}. I: 177.
- Schewen**, Joachim Kristian von, major vid fortifikationen. II: 55.
- Schlippenbach**, Wolmer Anton von, öfverste, generalmajor. F. 1650 (omkr.), † 1739. I: 182; II: 135, 181, 184.
- Schmit**, öfverstelöjtnant. † 1692. I: 54, 55.
- Schonberg**, se Schönberg.
- Schultz**, Gotthard Wilhelm, kapten vid Dalreg., major 1700. † 1701 ^{16/4}. I: 149, 163.
- Schwerin**, Claus Philip, adjutant hos Magnus Stenbock, friherre, generalmajor. F. 1689, † 1748. II: 135, 136, 139, 182, 183, 185.
- Schönberg**, Nils Erdtman, kommerseråd, adl. 1683, generalinspektör öfver sjötullarna. F. 1639, † 1728. II: 10, 19, 21.
- Schönfelt**, Hans Christoffer, generallöjtnant och kommandant i Köpenhamn. F. 1651, † 1727. II: 144, 151, 155, 158.
- Selle**, se Remens.
- Sickinger**. I: 97.
- Siegroth**, Gustaf Henrik, öfverstelöjtnant vid Dalreg., öfverste vid Dalreg. F. 167., † 1709. II: 19.
- Sjöblad**, Erik (?) amiral, guvernör. F. 1647, † 1725. I: 170.
- Skantzen**, se Schantz.
- Skrage**, Samuel, adl. Skraggenstierna, med. dr, Karl XII:s lifmedicus. F. omkr. 1660, † 1718. II: 35.
- Smigielski**, Adam, polsk starost af Gnesen. II: 83.
- Sobieski**, Jakob, prins. F. 1667, † 1723. II: 48.
- , Konstantin, prins. F. 1680, † 1761. II: 48.
- Soop af Limingo**, Greta. F. 1662, † 1715. G. m. öfverstelöjtnant Carl Otto Stenbock. I: 159, 199, 215.
- Sparre**, Axel, öfverste. † 1717. II: 46.
- , Axel, öfverste för Västmanlands reg., generalmajor, fältmarskalk. F. 1652, † 1728. I: 35, 149, 152,

- 161, 164, 165, 172, 173, 176, 190, 242, 243, 248; II: 3, 5, 10, 14, 56, 60, 74, 117.
- Sparre**, Klaes, amiral. † 1733. II: 36.
- , Lars Magnus, fransk grefve, öfverstelöjtnant. F. 1660-talet, † 1725. I: 38, 54.
- , Märta (antagligen). F. 1648, † 1703. G. 1) Leonhard Lillje, 2) Sten Bielke. I: 140.
- Sparre af Sundby**, Erik, öfverste för Mellins reg., riksråd. F. 1665, † 1726; II: 20, 29, 74.
- Sparrfelt**, Anders, major. † 1701. I: 175.
- Spegel**, Haqvin, biskop i Linköping, ärkebiskop. F. 1645, † 1714. II: 13.
- Sperling**, Ebba, g. m. Joachim Wilhelm Lützw. II: 49.
- , Jakob, grenadiermajor vid Lifgardet, öfverste för Östgöta infant. F. 1662, † 1709. II: 3.
- Stahrenberg**, Franz Ottokar; kejserslig minister i Stockholm 1690—97. F. 1662, † 1699. I: 67, 72, 82, 86, 87.
- Stanislaus Leszczyński**, konung af Polen. II: 57, 180.
- Stale** (kanske Johan Stahle, färgare. F. 1686, † 1738). II: 36, 89.
- Staude**, Kristian von, presidentsekreterare i kansliet. F. 1662, † 1723. II: 100.
- Stenbock**, Beata, se Douglas, Gustaf.
- , Bengt Ludvig, öfverstelöjtnant, Magnus S:s son. Öfverflyttade till sina lifländska gods. F. 1694, † 1737. I: 96, 173, 217, 238; II: 111, 182.
- , Carl, kapt. F. 1701, † 1746, Magnus S:s son. I: 169, 249. II: 111.
- , Erik, Magnus S:s son. F. 1706, † s. å. II: 92, 94.
- , Erik Gustaf, öfverkammarherre hos Hedvig Eleonora, generallöjtnant. F. 1662. I: 77, 113 (kanske af ses Carl Otto. F. 1653, † 1697) 165, 175, 190, 191, 195, 206, 207, 247, 250, 251; II: 19, 71.
- , Eva Charlotta, Magnus S:s dotter. F. 1710, † 1785. II: 187.
- , Fredrik Magnus. Öfverflyttade till sina lifländska gods, Magnus S:s son. F. 1696, † 1745. I: 106, 128, 129, 131, 242; II: 111, 182.
- , Gustaf Leonhard, lagman och vice landshöfding, Magnus B:s son. F. 1711, † 1754. II: 177.
- , Gustaf Otto. F. 1691, † 1693, Magnus S:s son. I: 23, 24, 26.
- , Gustaf Otto, kapt. F. 1683, † 1709; I: 149, 208, 243; II: 19.
- , Gustaf Otto, riksamiral. F. 1614, † 1685. II: 49, 70. — Hans maka: 1) *Brita Horn af Äminne*, † 1654; II: 70; 2) *Kristina Katarina De la Gardie*. F. 1632, † 1704^{15/11}. I: 3, 4, 7, 14, 16, 18, 32, 34, 35, 36, 54, 58, 67, 73, 75, 76, 86, 88, 109, 113, 114, 142, 143, 144, 150, 172, 188, 206, 214, 217, 225, 243, 244, 245, 247—249; II: 1, 7, 40, 41, 49, 70, 71.
- , Hedvig Eleonora, se Creutz, Lorentz.
- , Jakob, löjtnant vid Lifdrabantkåren. F. 1663, † 1695. I: 17, 18, 32. — Hans maka: *Sigrid Magdalena Banér*. F. 1671, † 1733; I: 17, 18, 32; II: 71.
- , Johan Gabriel, riksmarskalk. F. 1640, † 1705^{15/8}. I: 71, 84, 156, 174, 176, 207, 213, 214, 216, 217, 220; II: 5, 20, 38, 41, 82, 85, 87.
- , Magdalena, se Oxenstierna af Korsholm och Wasa, Bengt.
- , Stina, se Torstenson, Anders.
- , Ulrika Magdalena, Magnus S:s dotter, se Wachtmeister af Johannishus, Carl Hans.
- Stiernhielm**. I: 27 (stället oklart), 28.

- Stralenheim**, Henning von, envoyé i Wien, romersk riksgrefve. F. 1663, † 1731. I: 238, 239. II: 7.
- Streus**, Andreas, kamrerare vid hofkontoret i Stockholm. II: 9.
- Strömfelt**, Harald, lagman, landshöfding. † 1707. II: 66.
- Stuart**, Carl Magnus, generallöjtnant. † 1705. I: 187.
- Stähle**, Alexander, löjtnant vid Dalreg., kapten. I: 149.
- Stärck**, Klaus, i Ystad. I: 86.
- Svinhufvud af Qvalstad**, Carl, major vid Dalregementet 1702, öfverstelöjtnant. II: 3.
- , Isac, kapten vid Dalreg:tet. II: 105.
- , Otto, kapten vid Dalreg:tet, major 1701. † 1701^{25/6}. I: 146, 149, 163, 167, 172.
- Tessin**, Nicodemus, kungl. råd. F. 1654, † 1728. I: 166; II: 181, 183.
- Texera**, procentare. I: 46, 109, 169.
- Tiesenhausen**, Hans Henrik(?), Otto Vellingks svåger, slutl. generalmajor. I: 23.
- Tillman**, se Leander.
- Torstenson**, Anders, öfverste vid Nylands reg. † i slaget vid Poltava. I: 179, 208, 243. Son till —, Anders, riksråd och hans maka: *Kristina Katarina Stenbock*. F. 1640-talet. I: 159, 199, 215, 243.
- Trotzig**, Mårten, landshöfding i Östergötland. F. 1646, † 1706. I: 213, 214, 216, 217, 220.
- Tunderfelt**, Gustaf Johan de Rodes, adl. T., vid Vellingks reg:te, öfverste. F. 1656, † 1710. I: 27.
- Tungel**, Gustaf, generalmajor och landshöfding. F. 1639, † 1699. I: 100, 138.
- Tönnenmacher**, handlande i Hamburg. I: 16, 18; II: 29.
- Törnflycht**, se Piper.
- Ulrika Eleonora d. ä.** I: 57, 74, 76, 78, 79, 80, 84.
- Ulrika Eleonora d. y.** II: 181, 185.
- Understubban**, se E. K. Oxenstierna under Rosenhane.
- Ungern**, konung af, se Josef.
- Utteren**, se Otter.
- Wachtmeister af Björkö**, Bleckert, generallöjtnant. F. 1644, † 1701^{30/4}. I: 148, 149, 150, 169, 241, 251. — Hans maka: *Barbara Kristina Wulfrath*. † 1726. I: 148.
- Wachtmeister af Johannishus**, Carl Hans, amiral. F. 1689, † 1736; II: 147, 156, 161, 177, 178, 179, 184, 186, 188, 189. — Hans maka: *Ulrika Magdalena Stenbock*. F. 1692, † 1715^{21/2}. I: 64, 92, 211, 214, 221; II: 18, 22, 113, 123, 124, 129, 146, 147, 160, 177, 184.
- , Magdalena Sofia. F. 1715^{12/3}, † 1750. II: 147.
- Waldeck**, Georg Fredrik, grefve, sederm. furste. Kommenderade 1688—90 holländarna mot fransmännen; 1690—92 generalstabschef under Wilhelm III. F. 1620, † 1692. I: 20, 22, 23, 29. — Hans maka: *Elisabet Charlotta*, grefvinna af Nassau-Dillenburg. I: 17, 19.
- Waldow** (kanske Sigismund Rudolf, slutl. preuss. generalmajor. † 1735), preussisk öfverstelöjtnant. I: 23.
- Wallrawe**, Jöran, adl. W., statskommisarie, kammarråd. F. 1641, † 1714. I: 194, 199, 200.
- Wangelin**, Henrik Johan, major, öfverste. I: 53, 69, 108.
- Wartensleben**, Alexander Herman, kejs. fältmarskalk under Ludvig af Baden, slutl. preuss. fältmarskalk. F. 1650, † 1734. I: 73.
- Vellingk**, Mauritz, riksråd, öfverste för garnisonsregementet i Stade. Kungl. råd. F. 1651, † 1727. I: 48, 49, 51, 53, 81, 100, 108, 119, 120, 168.
- , Otto, grefve, general en chef.

- kungl. råd. F. 1649, † 1708. I: 23, 168; II: 183, 186.
- Werner**, Magnus S:s dräng. I: 109.
- Wigij** i Frankfurt. I: 126.
- Windisch-Grätz**, se Leijonhufvud.
- Wirenius**, Samuel, biskop i Växjö. F. 1647 (enl. andra 1641), † i febr. 1703. (Det bref, i hvilket han omnämnes, är från april s. å. Underrättelsen om hans död hade ej hunnit fram.) II: 13.
- Wisniowiecki**, Mikael Serwatus, prins, underfältherre af Litauen, storfältherre. I: 204.
- Wittenberg**, grefvinna (ovisst hvilken). I: 219.
- Wolfenbüttel**, se Anton Ulrik.
- Wolter**, Libert, kommissionär. I: 224; II: 29, 43, 49.
- Wrangel af Adinal**, Carl Gustaf(?), »den opnäste». F. 1667, † 1707, I: 168; II: 80, 89.
- Wrangel af Lindeberg**, Maria Kristina. G. m. Konrad Königsmark. (Maria Auroras moder). † 1692. I: 36.
- Wrede af Elimä**, Fabian, president, kungl. råd. F. 1641, † 1712. I: 183, 189, 194; II: 27, 114. — Hans maka: *Brita Cruus af Gudhem*. F. 1652, † 1716. II: 115.
- Wulffen**, Gotthard Wilhelm von, major vid Hälsinge reg. † 1701. I: 175.
- Wulfrath**, Carl Gustaf, öfverstelöjtnant, friherre, generallöjtnant. F. 1672, † 1723. I: 210; II: 175, 178, 179.
- Württemberg**, hertig af, se Eberhard Ludwig.

MAGNUS STENBOCK OCH EVA OXENSTIERNNA.

En brefväxling. Utg. af Carl Magnus Stenbock.
Del I. Pris 6 kr., inb. 7: 50.

Tätt på grefve C. von Rosens vackra edition af Olof Hermelins bref har följt en annan karolinsk brefsamling af ej mindre intresse, Magnus Stenbocks med sin maka Eva Oxenstierna. Utgifvare är bibliotekarien grefve C. M. Stenbock, hvars väl kända meriter om vår personhistoriska forskning borga för ett omsorgsfullt arbete.

Carl Hallendorff i Svenska Dagbl.

För dem, som vilja komma den karolinska tidens människor närmare in på lifvet, lära känna deras hvardagsbekymmer, känslor, tankevanor och uttryckssätt, erbjuda Magnus Stenbocks bref till hans maka en »fyndgrufva» af stort värde, och de skola därför nog också finna en läsekrets, som vet att uppskatta dem. . . . de Stenbockska brefven torde tala för sig själfva. Editionen förefaller att vara gjord med omsorg, och åtgärden att endast i kort referat meddela en del bref på franska utan större intresse är välbetänt.

Verner Söderberg i Stockh. Dagbl.

Utstyrseln — en rikedom af fint reproducerade porträtt samt konstnärliga och stiltrogna vignetter och slutstycken — gör boken till ett verkligt praktverk, ännu ett af de många sådana inom den svenska memoarlitteraturen, som det Norstedtska förlaget skänkt oss.

Aftonbladet.

Magnus Stenbocks brev till sin fru, av vilka en första del, omfattande åren 1686—1702, nyligen utgivits av bibliotekarien C. M. Stenbock, belysa den stora fältmarskalken från en sida som hittills till största delen varit offentligheten undandragen.

Det är verkligen, för att begagna ett slitet ord, en förtjusande korrespondens, dessa små brevlappar, dessa ett lekfullt sinnes såpbubblor i vilka bilden av allvar får en ljusare och lättare dager, farorna borttrollas och förtröstan skimrar.

Man är greve Stenbock tacksam att han framdragit och pietetsfullt redigerat denna hans stamfaders brevväxling och hoppas på snar fortsättning av den andra delen.

Dagens Nyheter.

Genom publicerandet af denna intressanta brefsamling från en af vår storhetstids märkligaste hjältar ha utgifvare och förläggare bidragit att låta bilden af Magnus Stenbock, sin tids folk käraste man, framstå klarare och mera lefvande.

Nya Dagl. Alleh.

Dessa bref ge en underbart ljus inblick i den tappra krigarens trofasta karaktär.

Helsingborgsposten.

P. A. Norstedt & Söners förlag.

